

vergadering **13**
zittingsjaar 2021-2022

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 15 december 2021

**Vlaams
Parlement**

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	5
VERONTSCHULDIGINGEN	5
SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES	
Wijziging onder de vaste leden	5
ACTUELE VRAAG van Allessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de leer- en loopbaanrekening	5
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de krapte op de arbeidsmarkt en het opvolgen van de Interfederaale Werkgelegenheidsconferentie	
ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het dreigende personeelstekort in de retail- en voedingssector tijdens de eindejaarsperiode	
ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steun aan de zorgsector in de zoektocht naar personeel	9
ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de subsidies van de Vlaamse Regering aan het Hannah Arendt Instituut	17
ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het storten van vreemde gronden in een plas van 250 hectare naast de Maas	
ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergunning voor de opslag van grond in de Maasplassen van Kinrooi	22
ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een nieuwe vergunningsaanvraag voor de gascentrale in Vilvoorde	27
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanhoudend hoge energieprijzen	30
ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het versneld toedienen van de boosterprikken in reactie op de opkomst van de omikronvariant	
ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het versneld toedienen van het boostervaccin	
ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het vaccinatieschema voor de boosterprik	35

ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de voorwaarden in het contract dat lokale besturen afsloten voor 'trajectcontrole as a service'	
ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de gevolgen van geprivatiseerde trajectcontroles op verkeersveiligheidsbeleid	
ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de uitbesteding van trajectcontroles door gemeentebesturen en de schrapping van fysieke snelheidsafremmende maatregelen als gevolg daarvan	
ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de contracten van de lokale besturen met Trajectcontrole as-a-Service	
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het voorstel tot het uitwerken van een doorstortscenario in het kader van verkeersovertredingen	
ACTUELE VRAAG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een moratorium op het afsluiten van contracten voor het uitvoeren van trajectcontroles	44
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buysse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut	
– 1063 (2021-2022) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	57
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	58
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen	
– 948 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Algemene bespreking	58
Artikelsgewijze bespreking	59
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het GIPOD-decreet van 4 april 2014	
– 952 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Algemene bespreking	60
Artikelsgewijze bespreking	60
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	60
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Johan Danen, An Moerenhout, Jeremie Vaneeckhout en Chris Steenwegen over de onmiddellijke aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden	
– 939 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	60
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Hannes Anaf, Conner Rousseau en Freya Van den Bossche over de tijdelijke stopzetting van de BelRAI-screener en de bescherming van verworven rechten op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden	
– 975 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	61

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een betere ondersteuning van ouders van een levenloos geboren kind – 998 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Bespreking	62
VOORSTEL van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt betreffende zijn dotatie voor het begrotingsjaar 2022 – 49 (2021-2022) – Nr. 1	
Bespreking en stemming	64
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buysse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut – 1063 (2021-2022) – Nr. 1	
Voorstel tot spoedbehandeling	65
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen – 948 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3	
Artikelsgewijze stemming	66
Hoofdelijke stemming	66
ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het GIPOD-decreet van 4 april 2014 – 952 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Artikelsgewijze stemming	66
Hoofdelijke stemming	66
VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Freya Saeyns, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een betere ondersteuning van ouders van een levenloos geboren kind – 998 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2	
Hoofdelijke stemming	67
ROUWHULDE voor de heren Jos Dupré en Octaaf Van den Broeck, gewezen leden van de Vlaamse Raad	67
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	67
BIJLAGEN	
Aanwezigheden	70
Individuele stemmen Vlaamse Volksvertegenwoordigers	70

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Minister-president Jan Jambon en de ministers Ben Weyts, Matthias Diependaele en Benjamin Dalle zijn verontschuldigd.

SAMENSTELLING VAN DE COMMISSIES**Wijziging onder de vaste leden**

De voorzitter: Dames en heren, voor de Groenfractie is in de Interparlementaire Commissie voor de Nederlandse Taalunie de heer Gustaaf Pelckmans als vast lid vervangen door mevrouw Celia Groothedde.

ACTUELE VRAAG van Alessia Claes aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de leer- en loopbaanrekening

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Minister, we stellen ons amper de vraag als we onze laptop of onze smartphone moeten updaten, maar als het gaat over onze competenties, blijkt dat minder evident. In een snel evoluerende wereld met innovatieve ontwikkelingen eroderen onze vaardigheden en onze competenties zeer snel. Wie op dit moment stilstaat, gaat namelijk achteruit. Het is daarom ook noodzakelijk om onze werkzoekenden en onze werknemers voor te bereiden en te wapenen voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Het beste middel daarvoor, het beste instrument, is investeren in opleidingen.

Die leercultuur versterken, dat is niet enkel een prioriteit voor deze Vlaamse Regering. Ook de Europese Commissie wil het levenslang leren een boost geven. Recent spraken de Europese leiders af om het aantal volwassenen dat deelneemt aan een opleiding, op te trekken tot 60 procent. En nog onlangs heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan aan de lidstaten om een leerrekening uit te werken.

In het Vlaamse regeerakkoord wordt een individuele leer- en loopbaanrekening voorzien. De VIONA-studie (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) daarover heeft ook al verschillende soorten scenario's uitgewerkt. Nu is het eigenlijk de bedoeling om het concept verder uit te werken. Daarover had ik de volgende vraag voor u, minister. Kunt u al een tipje van de sluier oplichten over die individuele leer- en loopbaanrekening in Vlaanderen? En hoe wordt rekening gehouden met het Europese voorstel?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel voor de vraag, collega. Ik zie dat de voorzitter van de commissie Economie en Werk aanwezig is. Het is een onderwerp dat al heel vaak aan bod is gekomen, heel vaak ook door een vraag die u gesteld hebt, en nu dus ook in de plenaire vergadering.

In verhouding tot Europa zijn wij eigenlijk voorlopers. Europa heeft een aantal voorstellen gepubliceerd, niet-bindende voorstellen om lidstaten te stimuleren om zulke individuele leerrekeningen te gaan ontwikkelen. Ik vind dat heel goed. We kunnen dat vanuit Vlaanderen ondersteunen. Ik weet ook dat de Europese Commissie enorm geïnteresseerd is in wat wij willen doen. Wij zijn dus, hoop ik, een beetje een voorbeeld voor wat men overal wil zien gebeuren.

Ik heb u in het parlement al gezegd dat er een studie van IDEA Consult afgerond is. Er is heel veel draagvlak voor zo'n leer- en loopbaanrekening. Ik denk dat we op twee niveaus moeten gaan werken. Het eerste niveau is alles wat bestaat, veel beter digitaal ontsluiten. Want een kat vindt soms haar jongen niet terug in het heel grote aanbod dat er is. En ten tweede moeten we ook een aantal procedures harmoniseren. Op termijn willen we eigenlijk hebben dat iedereen op zijn eigen profiel kan zien wat zijn leer- en loopbaanmogelijkheden zijn, wat de verlostelsels zijn waarin je kunt stappen om te leren en wat het aanbod is dat het beste bij een medewerker past om de competenties te verbeteren. Er wordt dus heel druk aan gewerkt. En ik hoop dat, zeker wat dat eerste niveau betreft, we heel binnenkort ook stappen kunnen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Dank u wel voor het antwoord, minister. Dit jaar werd het startschot gegeven voor de 'learning twenties'. Iedereen heeft op dit moment ook zijn loopbaan in eigen handen, maar die competenties – kunnen omgaan met veranderingen, het leervermogen – zijn net de belangrijkste competenties van de toekomst. De overheid heeft hier ook een rol om dat stimuleren en te zorgen voor ontzorging. De individuele leer- en loopbaanrekening moet namelijk alle opleidingsincentives en alle opleidingsmaatregelen van alle overheden bundelen. Ik denk ook dat dat in een volgende fase zou moeten evolueren naar een persoonlijk ontwikkelbudget, gericht op opleiding en ontwikkeling.

De Europese Commissie deed ook het voorstel en maakte de koppeling naar een lijst van kwaliteitsvolle en relevante trainingsmogelijkheden en opleidingen.

Nu, minister, mijn vraag was ook of u dat ook zult voorzien.

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor het antwoord. Die loopbaanrekening, ik vind dat persoonlijk een heel interessant initiatief. En ik denk dat we daar effectief nood aan hebben. Maar het probleem is dat als je met de man in de straat praat over de loopbaanrekening, men eigenlijk niet weet waarover het gaat. Dus ik denk dat het vooral een taak is om in te zetten op promotie of op een betere bekendmaking van dat instrument bij de mensen, zodat wie er nood aan heeft er ook effectief gebruik van zal maken. Dit terzijde, minister.

Maar ik heb ook nog een bijkomende vraag. Welke flankerende maatregelen worden door u uitgewerkt om opleidingsdeelname bij ondervertegenwoordigde groepen, dus voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, te verhogen? Welke stappen gaat u daaromtrent nemen? Bedankt.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Inderdaad, opleiding en vorming zijn een bijzonder grote uitdaging. Als we het vergelijken met andere Europese landen, scoren de Vlaamse werknemers slecht als het over permanente vorming en opleiding gaat. En de leer- en loopbaanrekening moet daar inderdaad een antwoord op geven. Tijd en geld om te investeren in je eigen loopbaan, in

opleiding, in vorming, dat is wat we daarmee moeten bieden. Dat was trouwens een stelling uit het Power ON!-congres van mijn partij dit weekend, en het kreeg bijzonder veel steun. Dus we rekenen erop dat die leer- en loopbaanrekening het verschil kan maken, minister.

Maar het is inderdaad belangrijk dat we daarbij de doelgroepen die nu nog veel minder dan de gemiddelde werknemer opleiding en vorming gaan volgen, ook bereiken. Welke extra stimuli kunnen we geven om bijvoorbeeld kortgeschoolden aan te zetten tot opleiding en vorming, en hun op die manier meer slagkracht te geven op onze arbeidsmarkt?

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, ik denk dat we het er allemaal over eens te zijn, kamerbreed, dat 'leren, leren, leren' van ongelooflijk belang is op onze arbeidsmarkt. Het oude, afgestofte idee dat je na de universiteit, de hogeschool of de middelbare school afgestudeerd bent, en een hele carrière kunt opbouwen zonder bij te studeren, behoort tot het verleden.

Maar ik denk dat er inderdaad drie werkpunten zijn om mee te nemen als we gaan kijken naar die loopbaanrekeningen. Ten eerste: ongekend is onbemand, zoals al is aangehaald door collega Malfroot. Het moet bekender worden, mensen moeten weten wat hun opties zijn. Dat is vandaag de dag nog veel te weinig het geval. Ten tweede moeten we oppassen voor een verdringingseffect, waarbij de besten van de klas, die wel hun weg vinden naar de informatie, volop gebruik gaan maken van die opleidingen, maar dat de andere groepen, die daar evenveel baat bij hebben, daar geen gebruik van maken. Ten derde denk ik dat we er ook moeten voor zorgen dat het geen te eng kader is. Mensen moeten flexibel, breed, over alle grenzen heen opleidingen kunnen gaan volgen die niet per se aansluiten bij meteen een uitstroom naar een bepaald soort functie. Men moet zichzelf verrijken en daardoor meer opties hebben op de arbeidsmarkt. Bedankt.

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, in tijden van grote arbeidsmarktkrapte is het heel belangrijk dat we mensen aanmoedigen om zich regelmatig bij te scholen en om te scholen. De individuele loopbaanrekening waar collega Claes naar verwijst is daarin een heel belangrijk instrument. Het moet het de mensen heel eenvoudig maken om zich bij te scholen en zich om te scholen, en het moet ook mensen aanmoedigen.

En we mogen daarin zeer ambitieus zijn. Die lat mag echt wel naar omhoog, dat moet een heel doeltreffend systeem worden dat mensen echt gaat helpen. Alleen, als we die lat hoog leggen is het ook wel belangrijk, minister, dat we goed afstemmen met het federale niveau. Omdat daar ook plannen zijn rond een loopbaanrekening voor hun bevoegdheden. Ik denk dat het wel belangrijk is dat we naar één systeem gaan, en dat we niet verschillende systemen gaan opzetten, want dan gaan de mensen het helemaal niet meer kunnen volgen.

Minister, bent u hiervoor aan het afstemmen met het federale niveau?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): Als we mensen willen aanmoedigen om langer te werken, dan moeten ze regisseur kunnen zijn over hun eigen loopbaan. En de leer- en loopbaanrekening kan daar zeker een goed instrument voor zijn, op twee voorwaarden. Ten eerste moeten ook de bedrijven gestimuleerd worden om echte vormingsbedrijven te zijn, waarbij ze dus ook op de werkvloer hun verantwoordelijkheid nemen. En ten tweede moet het voor de individuele

werkzoekende of werkende duidelijk zijn wat voor verlofstelsels en opleidingsmogelijkheden hij of zij heeft. En dat vraagt inderdaad, zoals collega Ongena het gezegd heeft, een goede samenwerking, een goede afstemming tussen de Vlaamse en de federale minister van Werk, om zo in het belang van de werkzoekende tot een transparant instrument te komen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's, voor de hele grote interesse.

Ik kom eerst tot de afstemming met het federale niveau. Het klopt absoluut dat iets dergelijks ook federaal besproken wordt. Ik wil komen tot een systeem waarbij er geen foute deur bestaat. Dat betekent dus dat als je nu regionaal of federaal wilt aantakken, je op hetzelfde platform terechtkomt. Ik wil dus niet dat er twee aparte dingen ontstaan. We hebben daar ook overleg over gehad met minister Dermagne. Budgetten zijn schaars dezer tijden, dus alstublieft niet elk 100.000 euro stoppen in iets waarvoor mensen dan opnieuw twee drukken op de knop nodig hebben. Dat willen we niet. Het moet minstens op elkaar kunnen aantakken. Ook de Vlaamse en federale stimulansen moeten allemaal samen in één geheel zitten. Wat dat betreft, volg ik dat zeer nauwgezet op en wil ik geen met elkaar concurrerende systemen laten ontwikkelen.

Dan waren er vragen over de bekendheid. Ik ben het er absoluut mee eens dat er over vormingsmogelijkheden nog heel veel onbekendheid is. Dat is net de reden waarom we de mensen zo'n individuele lopenbaanrekening willen geven zodat je op itsme kunt zien wat je mogelijkheden zijn, wat je aan verlof hebt staan, welke opleidingen er mogelijk bij je beroepskeuze passen. Tot zo'n platform willen we uiteindelijk komen, maar ik kan er nu natuurlijk nog geen reclame voor maken omdat het er nog niet is. Het is in opbouw en we willen dat heel gebruiksvriendelijk maken.

Wat de kortgeschoolden betreft, moet ik in alle oprechtheid zeggen dat er nog heel veel werk aan de winkel is, want er bestaat een grote kloof. We zien dat er te weinig opleiding gevolgd wordt en als er dan opleiding gevolgd wordt, dan wordt die vaak door heel kansrijke, hoogopgeleide mensen gevolgd en niet door kortgeschoolden. Vandaar dat ik een aantal initiatieven neem. Er is geen 'eenwonderoplossing' voor. We investeren meer in vormingsfondsen in de sectoren. Ik zie dat sectoren heel goed aan de slag gaan met die budgetten en zich ook vaak richten tot mensen die kortgeschoold zijn en dus sneller vogels voor de kat zijn als ze ontslagen worden omdat ze bijvoorbeeld geen diploma secundair onderwijs hebben.

We hebben in Vlaanderen ook een vraag aan de federale overheid gesteld om als er bijvoorbeeld collectieve ontslagen zijn en mensen een uitkering krijgen, een stukje daarvan specifiek voor te behouden voor opleiding. Minister Dermagne is daar ook fan van en ziet het ook zitten om dit te realiseren. Waarom? Om ervoor te zorgen dat kortgeschoolden sowieso een opleiding volgen in geval van een situatie waarbij ze hun job zouden kunnen verliezen. Dat is zeer belangrijk, denk ik, om werk van te maken. Dus, er zijn een aantal initiatieven die heel specifiek naar de kortgeschoolden gaan.

Collega's, je ziet ook – ik wil in die zin toch positief zijn – dat de krapte op de arbeidsmarkt ervoor zorgt dat bedrijven geen andere keuze hebben dan op te leiden. Opleiden is ook het nieuwe solliciteren. Mensen die een job zoeken, vinden die vrij gemakkelijk en worden ook heel snel meegenomen in opleidingstrajecten, waar wij als Vlaamse overheid ook heel veel steun aan geven.

De vraag is wel – ik kom zo bij de vraag van de heer Annouri – als je wilt ondersteunen, wat je ondersteunt. Ondersteun je enkel opleidingen die heel

specifiek in de sector zitten waarin iemand werkt, of ga je breder en ondersteun je ook opleidingen die transities mogelijk maken? Ik zou zeker voor het tweede kiezen, want die transities zijn van belang, maar je moet ervoor oppassen dat je niet de hobbyopleidingen gaat steunen. We zullen het snijpunt heel goed moeten leggen tussen wat we wel en niet steunen.

Er was nog een vraag van de heer Bothuyne en anderen over hoe je werkgevers kunt betrekken. U weet dat we een zeer mooi instrument hebben vandaag, namelijk het gemeenschappelijk initiatiefrecht waarbij een werkgever en werknemer samen een keuze kunnen maken om een opleiding te volgen. Wij geven voldoende budget aan de werkgever voor de tijd dat de werknemer afwezig is. Als tegenprestatie volgt de werknemer een opleiding die belangrijk is voor het bedrijf waarin hij of zij werkt. Als je in zo'n situatie via gemeenschappelijk initiatiefrecht werkt, dan kan je zelfs dubbel zoveel uren verlof opnemen dan vandaag. Ook dat instrument bestaat, is schitterend, maar is nog niet zo bekend. Dus hebben we nog werk aan het bekender maken, aan het meer laten gebruiken van die ontzettend grote mogelijkheden.

Zo kom ik terug bij mevrouw Claes: we kunnen dat allemaal verbeteren als we één zo'n geïntegreerd instrument hebben. Er zal nog wel wat werk zijn vooraleer het er effectief is, maar ook uw volgehouden vragen zorgen ervoor dat we nimmer een dag verliezen om die leer- en loopbaanrekening een beetje dichterbij te brengen.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Ik dank u voor uw antwoord en ook voor de reacties van de collega's. Het Departement Werk en Sociale Economie gaf al aan dat de leerrekening niet het wondermiddel van alle uitdagingen van het levenslang leren is. Het is een aspect van een veel breder verhaal. Aan de vooravond van de jaarwisseling wil ik graag mijn bucketlist willen meegeven, minister, met vier concrete punten om volgend jaar in 2022 de leercultuur te versterken. Ten eerste: geef de Vlamingen inzicht in hun competenties via de competentiecheck en koppel daar ook een opleidingsplan aan. Ten tweede: zorg ook voor een goed overzicht van het opleidingsaanbod. Ten derde: werk die leer- en loopbaanrekening verder uit. Ten slotte: prikkel de Vlaming, maak die wakker en wakker de leergoesting aan in een ruime campagne. Daarmee kunnen we die lerende samenleving realiseren. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de krapte op de arbeidsmarkt en het opvolgen van de Interfederaal Werkgelegenheidsconferentie

ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over het dreigende personeelstekort in de retail- en voedingssector tijdens de eindejaarsperiode

ACTUELE VRAAG van Robrecht Bothuyne aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over steun aan de zorgsector in de zoektocht naar personeel

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, het aantal chronisch openstaande vacatures verspreidt zich razendsnel door Vlaanderen en komt op een heel zorgwekkend hoog niveau. De piek is nog niet in zicht, vrees ik. Meer en meer bedrijven komen terecht op intensieve zorg. Ik las deze week en ik hoorde ook van een aantal bevriende bakkers, traiteurs en eigenaars van een viswinkel, dat ze zelfs tijdens de mooie feestdagen moeten sluiten omdat ze geen personeel vinden.

Tegelijk, collega's, komt heel het systeem van sociale herverdeling onder druk want op Belgisch niveau zijn er 1,4 miljoen mensen die uitkeringsgerechtigd zijn. Er is een gigantische pandemie op de arbeidsmarkt en we weten dat al een aantal jaar.

Net zoals met de coronapandemie zijn de bevoegdheden – de zaken die tot een oplossing kunnen leiden – verdeeld over de verschillende beleidsniveaus en laten we zeggen dat het wat ons betreft veel te lang duurt vooraleer er een echt doeltreffend beleid komt.

Dit Vlaams Parlement, deze minister en deze regering hebben de verdienste dat ze met oplossingen naar voren zijn gekomen: vervroegde uitstroom vermijden; ervoor zorgen dat tijdelijke werklozen automatisch bij VDAB worden ingeschreven zodanig dat we preventief te werk kunnen gaan; de aangepaste beschikbaarheid afschaffen; de regio's zelf laten kiezen wie beschikbaar is en wat mijn voortreffelijke collega Claes daarnet zei: investeren in opleiding, omscholing en loopbaanrekening. Minister, het is niet vijf na twaalf, het is niet tien na twaalf, we zitten daar al ver voorbij.

Mijn vraag is heel concreet: kunnen we eindelijk samen met de Federale Regering tot een aantal doortastende maatregelen komen om de gevaarlijke pandemie die de arbeidsmarkt teistert, doeltreffend aan te pakken?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, lege winkelrekken is een beeld dat we vroeger zagen in communistische landen en misschien in het Verenigd Koninkrijk na de Brexit, maar het is iets wat we hier niet gewoon zijn. Toch dreigt dat er te komen. De winkel- en retailsector en de voedingsindustrie trokken onlangs aan de alarmbel en slaakten een duidelijke noodkreet dat er problemen dreigen omdat heel veel mensen uitvallen. Veel mensen zitten door quarantaine thuis of zijn ziek door COVID-19. Bovendien komt er de extra week kerstvakantie eraan waardoor misschien nog meer mensen thuis zullen moeten blijven voor hun kinderen. Dat maakt dat die mensen die vandaag nog aan de slag zijn, extra werk hebben en nog meer werkdruk zullen ondervinden net voor het eindejaar, de drukste periode van het jaar. Daarom hebben ze ook een brief geschreven aan de Federale Regering met de vraag naar noodmaatregelen, snelle ingrepen om de bestaande gaten op te vullen. Natuurlijk kijken we naar de Federale Regering om op dat vlak maatregelen te nemen, maar we kijken ook naar u, minister, en naar de Vlaamse Regering omdat Vlaanderen ook heel wat hefboomen heeft.

In de eerste plaats denken we natuurlijk aan VDAB. We hebben vandaag in Vlaanderen nog altijd 180.000 werkzoekenden. Daar zijn ook nog heel veel mensen bij die laaggeschoold zijn en snel inzetbaar zijn om die gaten op te vullen.

Minister, zult of kunt u VDAB de opdracht geven om nu snel te schakelen en te helpen om de gaten, die nu ontstaan en dringend moeten worden opgevuld, op te vullen?

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, collega's, de krapte op de arbeidsmarkt slaat in elke sector toe, maar ik wil hier een pleidooi houden voor de zorgsector. We hebben meer helden nodig in de zorg, en ik denk dat daarvoor al heel belangrijke stappen zijn gezet. Er is ten eerste het VIA 6-akkoord (Vlaams intersectoraal akkoord) waardoor er meer middelen naar de sector zijn gedraineerd, de lonen zijn verhoogd en het aantrekkelijker is geworden om in de zorgsector te werken, maar het genereert ook extra vacatures door de middelen die de zorginstellingen ter beschikking hebben gekregen van minister Beke.

We hebben ook gezien dat de inspanningen die de Vlaamse Regering heeft geleverd om de zorgopleidingen aantrekkelijker te maken renderen met 30 procent extra inschrijvingen voor een zorgopleiding. Natuurlijk, wie nu in september is gestart met een zorgopleiding kan onmogelijk al in december aan de slag zijn in onze zorginstellingen en het is daar waar het op dit moment brandt. Daar zijn handen tekort aan de bedden en dat kunnen we ons denk ik niet veroorloven.

U hebt al het platform helpindezorg.be opgericht, waar werkgevers hun vacatures kunnen plaatsen en waar vrijwilligers en mensen die in de sector aan de slag willen zich kunnen melden. U hebt ook een actieplan aangekondigd om nog verder te gaan.

Minister, de vraag is heel eenvoudig: wat kunt u doen om ervoor te zorgen dat er ook de volgende weken en maanden extra handen zijn in de zorgsector en op de arbeidsmarkt in het algemeen, zodat we niet stilvallen op het einde van het jaar?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, bedankt voor de zeer interessante vragen.

Ik zal starten met de noodzakelijke samenwerking met de federale overheid, mijnheer Ronse. U hamert daar terecht op en ik ben samen met velen hier in het parlement uw medestrijder. Ik kan u ook melden dat er gisterenmorgen een interministeriële conferentie (IMC) is geweest met minister Dermagne en uiteraard de andere regionale ministers, waarbij we beslist hebben om ten eerste een platform op te richten waar ten minste al alle informatie wordt gedeeld. U weet dat een van de problemen om snel te kunnen schakelen soms is dat je van elkaar geen informatie hebt. Dat is dus beslist. We hebben daarnaast ook de lijst afgepunt van wat er nu in de doorsnede zit van wat we allemaal willen. Welke zaken staan nog niet in het federale plan die wij willen zien worden opgenomen? Daarover lopen nu alle technische besprekingen. Ik ga er echt van uit dat dat nu vrij snel zal gaan.

Daarenboven heb ik tijdens de afronding van de visserijraad nog een overleg gehad met minister Vandenbroucke om in dat actieplan rond die langdurig zieken doortastend op te treden. Het overleg was goed. Ik kan daar absoluut niet negatief over zijn, zowel wat het aantal trajecten dat we door de mensen willen laten volgen betreft, als over het momentum waarop VDAB in het proces kan komen om zo mensen bij het werk te houden. Dat is een pijnpunt waar we al vaak op hebben gewezen. Ook hier verwacht ik de volgende weken resultaat.

Het is ook in het belang van de federale overheid dat er minder mensen langdurig ziek zijn, want dat betekent dat er minder een beroep op federale middelen wordt gedaan. Je verdient elke euro die je daarin investeert zo terug.

Ik ben het me u eens dat het dringend is en dat we daarover de knopen moeten doorhakken. Dat is ook de reden waarom we nu alles op alles moeten zetten, ook naar het einde van het jaar toe om daarin dan extra substantiële stappen te zetten.

Zo komen we bij de acute noden.

Collega Ongena, ik moet VDAB geen opdracht geven. Er zijn op dit ogenblik sectorale actieplannen die werken. VDAB heeft de voorbije weken samen met de retail een aantal boosteracties, zoals ik die noem, opgezet om echt mensen aan te trekken. Ze zijn met een totaal nieuwe benadering naar de werkgevers gestapt waarbij ze met hun klanten naar het bedrijf gaan. Ze wachten zelfs niet op een vacature, maar kijken welke mensen in hun portfolio zitten. Het zijn goede kandidaten, maar misschien moet de werkgever hen nog een stukje opleiden. Dat werkt, maar de acute tekorten blijven.

Daarom doen we nog een stevige communicatiecampagne samen met de retail. Je moet dat niet apart gaan doen. Dit is natuurlijk een ideale periode waarin ook mensen die kortlopende jobs zoeken – ik denk aan jobstudenten – ook zeer nuttig kunnen zijn. Dus een sectorale, heel specifieke aanpak.

Wat de zorg betreft, werken we op dit ogenblik zeer structureel. Collega Bothuyné, u hebt heel terecht verwezen naar de drie punten waar we op werken. Ik hoop nu vrijdag samen met collega Beke ons actieplan klaar te hebben om op gestructureerde wijze betekenisvolle stappen te zetten. Ik kan u melden dat we met VDAB 2 miljoen euro investeren om mensen kortlopende opleidingen te geven en hen zo al de weg te laten nemen. U mag niet onderschatten dat wij vorig jaar 18.000 geïnteresseerden hadden om in de zorg te werken. In de pers stond dat het allemaal vrijwilligers waren. Dat is niet zo. Dat zijn ook mensen die bijvoorbeeld in de zorg hebben gewerkt maar om een of andere reden vertrokken zijn en aan wie we nu opnieuw appelleren om hun job op te nemen. We gaan die allemaal opnieuw aanschrijven.

De communicatie van dit weekend heeft er bijvoorbeeld toe geleid dat de eventsector actief contact met ons heeft opgezocht, heeft gezegd dat ze op dit ogenblik zoveel dingen kunnen doen en gevraagd wat ze zouden kunnen betekenen. Zij wilden hun kanalen aanschrijven en kijken of mensen niet kunnen helpen. U zult zich misschien afvragen wat een eventmedewerker in godsnaam kan doen in de zorg. Het is heel simpel. Gediplomeerde mensen kunnen een aantal taken waarvoor geen medische scholing nodig is, perfect door anderen laten doen. Op dat aanbod zetten wij in om de handen van degenen die professioneel bezig zijn, wat te ontlasten door taken te laten uitvoeren door mensen die nog niet het juiste diploma hebben maar wel geïnteresseerd zijn om hun steentje bij te dragen. Ik apprecieer het enorm dat de eventsector, die het zo zwaar heeft, onmiddellijk zijn diensten heeft aangeboden. We zijn met hen die communicatie aan het uitwerken.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Minister, ik herken minister Crevits niet. De situatie is zo acuut en u legt de lat doorgaans zo hoog, niet alleen voor uzelf maar ook voor uw beleid. U bent koppig, u bent doortastend. Ik hoor u nu zeggen dat u tevreden bent met een platform waarop informatie gedeeld wordt en dat u tevreden bent over een goed gesprek met minister Frank Vandenbroucke die mogelijk een paar poortjes zou openzetten. Ik herken u niet, minister.

Ik heb wel deze week een interessante piste gehoord, een mogelijke boosterpiste voor onze arbeidsmarkt, van Open Vld die voorstelde om de flexi-jobs uit te breiden en om ook het aantal dagen dat jobstudenten mogen werken, uit te breiden. Minister, is dat ook op de IMC gekomen? Acht u het realistisch dat de regering-De Croo dat Open Vld-voorstel zal steunen?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Het water komt aan de lippen in die sectoren. Het is zelfs zo erg, mirabile dictu, dat de vakorganisaties vragen om de flexi-jobs uit te breiden. Wie had dat ooit gedacht? Het moet wel heel erg zijn als dat gebeurt. En dat is ook zo. Minister, het is een goede zaak dat VDAB extra inspanningen doet, probeert te helpen en met de retailsector samenwerkt. Maar we weten natuurlijk dat er nog een ander pijnpunt is bij VDAB en dat is de sanctionering. Als je vandaag 180.000 werkzoekenden hebt, dan moet het mogelijk zijn om op korte termijn die mensen voor een deel te begeleiden naar die acute jobs die nu openstaan. Maar vaak zijn er veel mensen die dat niet doen, die weigeren die jobs in te vullen en die onvoldoende werkbereidheid aan de dag leggen. Dan weten we dat het probleem met VDAB soms is dat er onvoldoende sanctionering tegenover staat. Dat kunnen we op dit moment helemaal niet aanvaarden want de eerste slachtoffers die vandaag vallen, zijn de mensen die aan het werken zijn. We kunnen hen niet in de steek laten. Het is dus een kwestie van solidariteit. Daarom mijn bijkomende vraag: gaat u VDAB extra instrueren om toe te kijken op de werkbereidheid van werkonwilligen? *(Applaus van Steven Coenegrachts en Willem-Frederik Schiltz)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Minister, dank u wel voor de antwoorden. Inderdaad, 18.000 mensen hebben vorig jaar aangegeven dat ze goesting hebben om een bijdrage te leveren in de diverse onderdelen van de zorgsector. Dat u daarmee aan de slag gaat, is bijzonder belangrijk.

De extra middelen die u ook vrijmaakt voor kortdurende opleidingen kunnen ervoor zorgen dat we heel snel kunnen schakelen, en heel snel mensen een bepaalde kwalificatie kunnen bijbrengen om op een structurele manier ingeschakeld te worden in de zorgsector. Ik denk dat het goed is dat u werkt op die 18.000 enthousiaste mensen, dat u werkt op de langdurig zieken en op de werkzoekenden, maar we moeten ook de werkgevers meekrijgen in het verhaal. Ik zie dat op het platform 'Help in de zorg!' op dit moment 173 vacatures aangemeld staan. Tegelijk hoor en lees ik niets anders dan werkgevers uit de zorgsector die moord en brand schreeuwen, terecht, omdat ze mensen te weinig hebben. Op een of andere gebruiken onze werkgevers dus te weinig het platform en de instrumenten van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB). Op welke manier kunnen we werkgevers beter bereiken, zodat ze de hulp die u biedt ook effectief gaan gebruiken, en op die manier mee het verschil kunnen maken?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (Vooruit): De krapte op de arbeidsmarkt bezorgt ondernemers kopzorgen en zet een rem op de economie. Daarom is het ontroerend, collega's, om jullie alle drie in blauwe blazer een analyse te horen maken, terwijl Vooruit twee weken geleden al een vraag indiende, en u, mijnheer de commissievoorzitter, die onontvankelijk verklaarde. Vorige week stelde Vooruit nog een resolutie voor om met een knelpuntenactieplan te komen.

Minister, ik denk dat het geen tijd is voor politieke spelletjes. Ik denk dat het tijd is voor actie. Als Vooruit de voorstellen doet, dan zouden wij het appreciëren dat daar met een constructief oog naar gekeken wordt. De krapte op de arbeidsmarkt duldt geen cinema collega's, – daar is vandaag alvast geen krapte aan – maar vraagt om actie. *(Applaus bij Vooruit)*

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega's, we zijn het er kamerbreed over eens hoe groot het probleem van de krapte op de arbeidsmarkt is. Maar naast optreden

wanneer mensen uitvallen moet je ook gaan kijken naar wat er daarvoor komt, namelijk waarom mensen uitvallen. Als het bijvoorbeeld gaat over de zorg: we weten al van voor de coronacrisis dat 'werkbaar werk' in die sector het slechtst scoorde, dat mensen er het hardst afzien. Ondanks de overtuiging en de goesting die er was om in de sector te gaan werken, vielen de mensen er bij wijze van spreken bij bosjes uit. Dus, collega's, als er een boosterprik nodig, als er een turbo nodig is, of noem het zoals je wil, dan moeten we ervoor zorgen dat het werk dat die mensen doen voldoende kwalitatief is, zodat ze niet uitvallen. Als ik dan de pleidooien hoor voor flexijobs, om op een bepaalde manier te gaan schuiven en ervoor te zorgen dat je zo snel mogelijk mensen gaat sanctioneren, enzovoort, dan kan ik het daar niet mee eens zijn. Zorg ervoor dat je mensen op een duurzame kwalitatieve manier begeleidt naar jobs, zodat ze daar blijven, en niet dat we nu een batch mensen gaan sanctioneren en hen tegen de arbeidsmarkt aangooien om hen daarna weer te zien uitvallen. Dan verliezen we op beide niveaus. *(Applaus van Stijn Bex)*

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ja, dat is een probleem, dat gat in de arbeidsmarkt. Er zijn te weinig mensen die in de winkels, of in de zorg willen gaan werken. Dat zijn jobs die fysiek zwaar zijn, vaak zeer flexibel, en laag betaald. En dan komen de heren parlementairen hier zeggen dat de oplossing daarvoor bestaat in mensen activeren en flexibiliseren, en als ze de job niet willen aan-nemen gaan we hen sanctioneren. Stel u voor! Ik vraag me eigenlijk af of jullie die jobs al eens bekeken hebben? Hebben jullie al eens gekeken naar die vacatures? Gaan jullie zich kandidaat stellen om te gaan werken als zorgkundige, voor 1700 euro, in een woonzorgcentrum waar je één op de twee weekends moet werken, als je al het geluk hebt dat je een voltijds contract krijgt? Dat is het probleem waarnaar gekeken moet worden.

Als jullie hier zouden pleiten voor werkbaar werk, voor deftig betaalde lonen, voor menselijke werkomstandigheden, dan ga je het oplossen. Dan ga je mensen vinden die willen gaan werken. Niet door met een stok achter de mensen te zitten om toch maar de jobs aan te nemen die vandaag inderdaad vaak niet aantrekkelijk zijn. *(Applaus van Jos D'Haese)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Collega's, het werd hier al meermaals gezegd: onze werkgevers vinden geen personeel. Dat heeft natuurlijk verschillende oorzaken. Mensen zijn niet opgeleid, ze hebben niet het juiste diploma, ze hebben geen opvang voor hun kinderen, of ze zijn ziek. Dat klopt allemaal. Maar anderzijds is personeel natuurlijk ook heel duur voor de werkgever. De flexijobs zijn bijvoorbeeld wel betaalbaar, maar de extra's – de federale collega's zullen die ook wel kennen – zijn enorm duur voor de werkgever, zeker voor de bakker, de beenhouwer of de frituur.

Een andere oorzaak waardoor mensen die arbeidsplaatsen niet invullen, is omdat ze niet meer willen werken. Soms willen ze niet meer werken omdat ze te weinig verdienen. De kloof tussen het krijgen van een uitkering en het gaan werken, is eigenlijk te klein. Minister, ik denk dat daar voor u een belangrijke taak op tafel ligt om ook in overleg te gaan met uw federale collega om te zien hoe de lasten op arbeid kunnen worden verlaagd, zodanig dat het aantrekken van personeel opnieuw de moeite loont, zodanig dat werkgevers mensen vinden en de werknemers het de moeite vinden om opnieuw aan de slag te gaan voor een degelijk loon.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat u mij er niet kan van verdenken dat ik hier cinema opvoer. Ik heb mijn oprechte emoties getoond, collega Ronse. In die zin ben ik totaal niet veranderd. Maar u bent blijkbaar een beetje veranderd. U bent mijn medestander in het stimuleren van allerhande niveaus om doelstellingen te bereiken. Weet dat ik bijvoorbeeld in het kader van de langdurig zieken nu iets moet veranderen wat door mijn voorgangers onderhandeld is. Als we zeggen dat we van 5.000 naar 10.000 trajecten willen, dan moet ik extra budgetten zoeken bij de federale collega's. Dan moet ik die federale collega's zover krijgen dat ze voor Vlaanderen meer plaatsen vrijmaken en dan moet ik hen ook zover krijgen dat we goede afspraken maken om samen te werken. Dat vraagt een beetje tijd. Dat is de logica zelve. Het zou u sieren, collega, mocht u positief kunnen zijn als ik verslag geef van een vergadering die wat mij betreft een vooruitgang was en geen achteruitgang. Maar maakt u zich geen zorgen: de dag dat een vergadering voor mij een achteruitgang betekent zal ik hier net hetzelfde zeggen. Wat de vergaderingen van deze week betreft: die waren zeker goed.

Dan, collega's, wil ik het volgende zeggen over de krapte. Ronkende verklaringen lossen de krapte niet op. Maar wat ik hier niemand heb horen zeggen daarnet, is dat we vandaag een werkzaamheidsgraad hebben van 76,8 procent. Dat is de hoogste in jaren. Er zijn dus enorm, enorm veel mensen vandaag wél aan het werk. Laat ons dat niet vergeten. Het gaat vooruit. We zitten nog niet aan 80 procent, maar we staan er beter voor dan pakweg een jaar of zelfs twee jaar geleden.

We moeten inderdaad oog hebben voor werkbaarheid, collega's. Ik ben het daar absoluut mee eens. En dat is ook de reden waarom de sociale partners tegen februari 2022 met een nieuw Vlaams, collega Ronse, actieplan Werkbaar Werk en meer mensen aan de slag willen komen, waarbij we ook onze eigen verantwoordelijkheid niet ontlopen. We willen tegen dan ook helderheid over hoe de federale omslag van onze eisen er precies zal uitzien. Ik heb die aanpak trouwens met onze minister-president besproken, die daar volledig mee akkoord gaat.

Wat dan de sanctionering betreft, collega's, volg ik wel de vragen naar een kortdaat beleid bij VDAB, absoluut. Maar dat betekent ook dat iemand die werkzoekend is en gaat solliciteren, ook weet waaraan hij zich moet houden. Daar wringt het schoentje. Als je geen goede afspraken maakt in het begin, kun je mensen niet na twee jaar sanctioneren. Goede afspraken maken goede vrienden. Dat is de reden waarom nu bijna alle bemiddelaars bij VDAB een opleiding hebben gekregen om helder en transparanter dan vroeger die afspraken te maken. Zo wordt ervoor gezorgd dat er op het einde van de rit kan gesanctioneerd worden waar iemand de kantjes ervanaf loopt. Ik ken absoluut de zorgen rond meer flexi enzovoort, maar sommige collega's merkten op dat je daarmee misschien krachten van elders gaat wegplukken. Dat is ook wel waar. Het is niet mijn bevoegdheid om voor die doorbraken te zorgen op het federale niveau, maar aangezien de partij van collega Ongena in de Federale Regering zit, denk ik dat hij wel connecties heeft om daar al dan niet werk van te maken. Voor mij is het van belang dat ook voor de jobs die fysiek belastend zijn en laag verloon worden, respect opgebracht wordt.

Als ik dan eventjes twee uitweidingen mag maken. We hebben nog maar een paar weken geleden met de Vlaamse Regering de jobbonus goedgekeurd. Welke doelgroep beoogt die jobbonus? Net die groep die de laagste verloningen heeft. In de marge daarvan, collega's: ik heb anderhalf uur geleden 150 boeren op hun tractoren ontvangen. Mensen bij wie het niet meer gaat over: 'Hoeveel duizenden euro verdien ik per maand?' Mensen bij wie het gaat over: 'Hoeveel duizenden euro heb ik verloren deze maand?' Er zijn heel, heel grote problemen. U hebt het over de vragen die in de retail leven naar personeel. Ik ga dat ook opnemen met de retail, ik wil dat gesprek met de retail aangaan naar faire en eerlijke prijzen,

ook voor zij die vandaag grote verliezen lijden, onze boeren. (*Applaus van Peter Van Rompuy en Orry Van de Wauwer*)

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Collega's, als viswinkels, bakkerijen, slaggers, maakbedrijven moeten sluiten, nu, op dagen dat ze hoge inkomsten kunnen genereren, en als we weten dat de oplossing eigenlijk eenvoudig is en dat er een Vlaamse meerderheid is voor de oplossingen, dan vind ik inderdaad dat we de lat hoger moeten leggen dan een vergadering met de PS en Ecolo. We moeten een beetje vooruitgang voelen. Minister, ik weet dat u die lat op dat vlak veel hoger legt.

Daarnaast, collega Ongena, ik apprecieer ten zeerste het voorstel van Open Vld om het flexiverhaal en de jobstudenten aan te passen. Ik had me voorgenomen om vandaag iedereen in jullie fractie een fles Omer, een fantastisch Bellegems bier, te geven als De Croo jullie voorstel zou aanvaarden, maar na de tussenkomsten van sp.a en Groen verdubbel ik mijn aanbod en krijgen jullie elk twee flessen Omer.

Het is eigenlijk geen grap want de arbeidsmarkt gaat bijna kapot door de openstaande vacatures. Mijn oplossing is eenvoudig en er is in dit halfroond een meerderheid voor. Dus laat ons er nu vooral aan werken. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, mocht ik op een stoel zitten, ik zou er nu afgevallen zijn na de tussenkomsten van links. Weet u, het zijn de werknemers die vandaag alle zeilen moeten bijzetten om overeind te blijven. Het zijn de mensen die de winkelrekken vullen, de mensen in de zorg, die enorme stress hebben en elke dag werkdruk ervaren. Zij vragen, collega Gennez, niet dat wij voorstellen van resolutie goedkeuren, zij vragen vandaag actie. Ze vragen vandaag dat de minister VDAB de opdracht geeft om iets te doen. Zij vragen vandaag andere maatregelen die hen helpen, die zorgen dat de gaten opgevuld geraken. Ik ben blij, minister, dat u dat doet.

We hebben als Open Vld een duidelijk plan op de tafel gelegd. Eigenlijk, heel eigenaardig, zeggen de vakbonden zelf: behoud die flexi-jobs en breid ze uit. Zo hoog komt het water aan de lippen. Ik vind het jammer, mevrouw Gennez, dat u dat afdoet als een cinema. De mensen die vandaag keihard werken, verdienen alle waardering. Ze vragen van ons maar één ding: help ons. Daarom, minister, ik ben blij dat u ons helpt. Ik hoop dat ik geen twee flessen maar een bak Omer krijg, collega Ronse, dat we op andere niveaus nog stappen vooruit kunnen zetten in het belang van al die mensen. (*Applaus bij Open Vld en van Axel Ronse*)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega's, de lat wordt hier steeds hoger gelegd: van flessen naar bakken. Ik stel voor dat we naar de vaten overgaan.

Het zijn inderdaad de grote middelen die we nodig hebben om op onze markt het verschil te maken. Eigenlijk gaat het daar goed, er zijn nog nooit zoveel Vlamingen aan het werk geweest als vandaag. Nog nooit zoveel Vlamingen hadden een job en een inkomen door hun arbeid die ze elke dag opnieuw presteren. Dat is fantastisch. Tegelijk zijn er nog nooit zoveel vacatures geweest: 73.000 jobs die momenteel nog openstaan. Er staan nog heel wat mensen klaar om aan de slag te gaan. We moeten hen helpen, ondersteunen en begeleiden. De juiste accenten worden gelegd: in de zorgsector is een recordbudget ingezet om de lonen op te trekken, om extra handen aan het bed te creëren. De jobbonus komt er om net die laagste lonen op te trekken. Die mensen gaan op het einde

van de maand meer overhouden na een maand hard werken en meer verdienen zodat die bak Omer er ook af kan.

We moeten verdergaan, ik ben blij met uw toezegging, minister, om extra te investeren in kortdurende opleidingen zodat wie nu nog aan de rand van de arbeidsmarkt staat, straks aan de slag kan en op die manier een bijdrage kan leveren aan onze zorgsector en onze economie. *(Applaus bij CD&V en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sam Van Rooy aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over de subsidies van de Vlaamse Regering aan het Hannah Arendt Instituut

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, lieve fractiegenoten, ambts-genoten, minister, het zogenaamde Hannah Arendt Instituut bestaat ondertussen al anderhalf jaar en dat is anderhalf jaar te lang. Reeds op 2 juni 2020, vlak na de oprichting, concludeerde ik dat het instituut amper diversiteit herbergt. Diversiteit van opvattingen, welteverstaan. Zo goed als elke spreker, elke academicus, elk lid van de wetenschappelijke adviesraad en iedereen van het team van het Hannah Arendt Instituut valt te catalogiseren van extreem links tot links-liberaal.

De dominantie van de globalistische, promigratie en islamofiele strekking is totaal. Van de nationalistische of soevereinistische antimigratie en islamkritische strekking is in dit instituut geen spoor te bekennen. Het Hannah Arendt Instituut dat niet toevallig gehuisvest is bij u, minister Somers, in Mechelen, in het stadhuis, is dan ook gesubsidieerde diversiteitpropaganda onder het mom van wetenschap. Het is eigenlijk een politiek-ideologisch speelgoedje van u, minister Somers, de diversiteitsgoeroe in deze regering. En u wilt het gebruiken om uw zogenaamde Mechelse model te overgieten met een academisch sausje en zo te exporteren naar de rest van Vlaanderen.

Wat de directeur van het instituut, Christophe Busch, de medewerkers en de leden van de wetenschappelijke adviesraad gemeen hebben, is hun kritiek op of virulente afkeer van het Vlaams Belang en/of de N-VA. Toch kreeg dit instituut ondertussen al bijna een half miljoen euro Vlaams belastinggeld. En alsof dat nog niet genoeg is, besliste de Vlaamse Regering afgelopen vrijdag om daarbovenop nog een subsidie toe te kennen van maar liefst 805.000 euro.

Minister Somers, ik moet het u nageven: u hebt dat knap gespeeld in die Vlaamse Regering. Maar leg het mij toch maar eens uit: hoe hebt u in hemelsnaam de N-VA-minister-president Jan-Jambon en de N-VA-ministers in deze regering Matthias Diependaele, Zuhair Demir en Ben Weyts daarvan kunnen overtuigen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Mijnheer Van Rooy, als ik uw vraagstelling zo hoor, bekruipt mij stilaan het gevoel dat ik een soort van tweede Soros ben, met een geniaal plan om onze maatschappij volledig in mijn ideologische richting te duwen. U bewijst mij daarmee te veel eer.

Wat er werkelijk aan de hand is, is dat wij een unieke situatie hebben in Vlaanderen. Vier van onze belangrijkste universiteiten slaan de handen in elkaar en bieden aan de overheid een wetenschappelijke onderbouw aan over moeilijke, heikele maatschappelijke thema's. Daarbij zijn ze bereid om uit de ivoeren toren

van de wetenschap naar de samenleving te gaan. De Vlaamse Regering heeft natuurlijk – dat is de evidentie zelf – die hand gegrepen en een driejarige samenwerking opgezet om rond heel belangrijke uitdagingen oplossingen te vinden, ook voor de mensen op het terrein.

Ik geef u een voorbeeld. We hebben de voorbije weken gezien dat er in Brussel grote betogingen zijn geweest van mensen die zich verzetten tegen het coronabeleid. Die mensen worden steeds radicaler. Sommigen van hen zijn zelfs zo radicaal dat zij politiemensen aanvallen, dat zij denken dat ze geweld kunnen gebruiken tegen politieagenten. Dat is onaanvaardbaar.

De vraag is nu: hoe pakken we dat aan? Evident moet dat repressief gebeuren. Maar hoe voorkomen we dat meningsverschillen escaleren tot vijanddenken en tot het legitimeren van geweld? Wel, daar is werk op het veld voor nodig. Daar is ondersteuning van onze lokale besturen voor nodig, voor onderwijzers, voor maatschappelijk werkers, voor lokale politiemensen, voor lokaal bestuur. Hoe doe je dat op een juiste manier? Daarbij smoor je het debat niet, denk je de diversiteit van meningen niet weg, maar probeer je weer in een normale dialoog terecht te komen. Wel, dat is een van de dingen waar het Hannah Arendt Instituut met al haar wetenschappelijke bagage mensen in de praktijk toe opleidt en lokale besturen in ondersteunt. En dat is bijvoorbeeld een van de zaken waardoor wij die samenwerking hebben opgezet met het Hannah Arendt Instituut. Het is een unieke kans, die we vanuit de Vlaamse Regering terecht grijpen om de wetenschappelijke knowhow te valoriseren voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Toen het Hannah Arendt Instituut vorig jaar een eerste opstartsubsidie kreeg van 235.000 euro hebben wij ons daar direct tegen uitgesproken. Zo wees ik erop dat het instituut ook als doel heeft om asielcentra door de strot van de Vlamingen te rammen. De N-VA noemde het instituut toen nog een veelbelovend paradepaardje van minister Somers. De N-VA zei toen, bij monde van mevrouw Sminate: "Het gaat over buddyprojecten, over diversiteit op de werkvloer, over socialemedianetwerken voor nieuwkomers. Dat is allemaal heel positief." Aldus de N-VA toen.

Twee weken geleden klonk het dan plots dat de N-VA wil dat de subsidies voor het instituut worden stopgezet, omdat – ik citeer – "het een veredeld communicatiebureau is van de links-liberale visie". Applaus voor die woorden van de N-VA. Maar toch keurt de N-VA nu in deze regering een nieuw subsidiebedrag goed voor dit Hannah Arendt Instituut van niet minder dan 805.000 euro. Begrijpe wie begrijpen kan, beste N-VA. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Van de Wauwer heeft het woord.

Orry Van de Wauwer (CD&V): Collega's, CD&V ziet de meerwaarde van het Hannah Arendt Instituut en wat het onze lokale besturen kan aanreiken wel degelijk in. Wij steunen dus de beslissing van minister Somers om extra projectsubsidies toe te kennen. Onderzoek en aanbevelingen met betrekking tot stedelijkheid, burgerschap en diversiteit zijn nodig, want deze domeinen zorgen voor belangrijke maatschappelijke uitdagingen.

Ik zal de verdediging van het instituut niet herhalen. Dat hebben we, collega Van Rooy, een paar weken geleden ook al in de commissie gedaan. Misschien kan de gezamenlijke brief van de Vlaamse rectoren u wel overtuigen.

Specifiek gaat het hier om projectsubsidies voor het opzetten van leertrajecten en netwerken voor lokale besturen in de aanpak van polarisering, desinformatie

en haatspraak. Collega Van Rooy, dat zijn toevallig drie handelskenmerken van u en van uw partij. Het verbaast mij dus niet dat u zich verzet tegen een project om dit te bestrijden.

Minister, voor ons is het heel duidelijk dat dit niet zomaar een subsidie is aan een instituut waar niets tegenover zou staan. Wat zult u doen om de resultaten van het onderzoek van het instituut zo goed mogelijk te verspreiden naar alle belanghebbenden, het brede publiek, de organisaties en de lokale besturen?

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Collega's, ik vind het behoorlijk stuitend dat de grootste roepers als het gaat over cancelcultuur hier op het spreekgestoelte staan en zich ook in de commissie hebben laten horen om een instituut waarvan de academische onderbouw wordt erkend door vier belangrijke universiteiten, inclusief vier rectoren die toch elk hun eigen stem hebben in het debat, twijfelen aan wat de functie of de meerwaarde is van het Hannah Arendt Instituut. Uiteraard schuurt wetenschap regelmatig, dat is logisch. Maar durven na te denken over stedelijkheid, over diversiteit, over de manier waarop polarisering deze samenleving al te zeer verdeelt, is wat mij en mijn fractie betreft een absolute meerwaarde in het Vlaamse landschap.

Minister, ik ben dus blij dat u gevochten hebt in de Vlaamse Regering om dit dossier erdoor te krijgen. Het stemt mij bijzonder triest dat een van uw coalitiepartners, met name de N-VA, er niet beter op vond om de hele reputatie van het Hannah Arendt Instituut voor de bus te gooien. Ik vind dat bijzonder onbetamelijk. *(Applaus van Stijn Bex)*

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega's, het Hannah Arendt Instituut levert fantastisch werk. Dat zeg ik niet, dat zeggen de rectoren van zowat alle Vlaamse universiteiten. De meerwaarde van dit instituut is dat het ervoor zorgt dat het vele fantastische wetenschappelijk onderzoek dat er is, zijn weg vindt naar de samenleving, naar beleidsmakers, naar klassieke media en anderen. Zij focussen zich daarbij op de aanpak van haatspraak, van desinformatie en van polariserend groepsdenken. Dat zijn waarschijnlijk de eerste drie artikelen van uw statuten, collega Van Rooy. Ik begrijp dan ook dat u dat instituut liever de mond wilt snoeren. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

U lacht daarmee, maar het is voor mij nog maar eens heel duidelijk dat, mocht uw partij en extreemrechts aan de macht komen, we weten wat de eerste slachtoffers zullen zijn: de vrijheid van meningsuiting en de academische vrijheid. Ik hoop dat ik dat als liberaal en democraat nooit moet meemaken. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (Vooruit): Collega's, ik moet ook wel zeggen dat ik met grote ogen heb zitten kijken naar het zoveelste rondje ruziemaken in deze Vlaamse Regering. Het begint toch een beetje gênant te worden. De N-VA valt inderdaad in de commissie het Hannah Arendt Instituut frontaal aan, om daarna op vrijdag de subsidies probleemloos te laten passeren, met goedkeuring van de N-VA natuurlijk.

Laat er geen twijfel over bestaan: wij zijn uiteraard heel tevreden dat die subsidies voor het Hannah Arendt Instituut er komen. Wij zijn overtuigd van de ambitie en van het belang van dat instituut, in samenwerking met de grote universiteiten van Vlaanderen, om de brug te slaan tussen praktijk en wetenschap,

zodat mensen kunnen worden samengebracht over de uitdagingen waarvoor we staan in een polariserende en hyperdiverse samenleving.

De subsidies die u hebt uitgetrokken, zijn voor een heel specifiek project, dat inderdaad werkt rond leertrajecten voor lokale besturen in de strijd tegen haatspraak en polarisering. Kunt u daar wat meer uitleg over geven?

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, collega Sminate heeft zich hier inderdaad kritisch uitgelaten over het instituut. Zij baseerde zich daarvoor onder meer op een rapport van het Agentschap Binnenlands Bestuur. Collega's, de regering heeft daar nu rekening mee gehouden, en heeft eigenlijk de voorwaarden aangescherpt, conform het regeerakkoord. Gedeeld Vlaams burgerschap en meerstemmigheid moeten de leidraad zijn, en ook bij de aansturing van het instituut moeten verschillende invalshoeken, verschillende visies een plek krijgen. Wat ons betreft, krijgt het instituut dus inderdaad een tweede kans, maar uiteraard, collega Van Rooy, zal onze fractie er kritisch op blijven toekijken of die afspraken worden nagekomen, zoals we dat ook doen in andere dossiers. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Collega's, dank u wel voor de verschillende tussenkomsten. Ik denk dat het Hannah Arendt Instituut een plek is die we in Vlaanderen nodig hebben. We worstelen met een aantal heel moeilijke, complexe maatschappelijke uitdagingen die niet alleen op te lossen zijn met een ideologisch debat, die vaak ook praktische handelingen op het terrein vragen. Ik geef u een voorbeeld. Als wij in dit parlement en in de Vlaamse Regering beslissen dat wij ons inburgeringsbeleid uitbreiden met een vierde traject, namelijk een buddy-traject, dan is het heel belangrijk dat mensen op het terrein die daarmee bezig zijn, weten wat de 'do's-and don'ts' zijn, hoe je daar een succes van maakt, en dat dat ook op een degelijke manier wordt geëvalueerd. Dat is een van de dingen die het Hannah Arendt Instituut doet.

Tweede voorbeeld: wanneer politieagenten, en de samenleving, steeds meer vaststellen dat er conflicten zijn, dat ze worden aangevallen, dat politieagenten niet met respect worden behandeld, dan is de vraag hoe je dat ten gronde aanpakt, hoe je dat oplost. Er zijn nogal wat burgemeesters die dat ook in hun gemeente, in hun stad vaststellen. Er zijn heel wat mensen op het terrein die dat vaststellen en de vraag stellen hoe men daarmee moet omgaan. Als bijvoorbeeld een leraar wordt geconfronteerd met een klas die zeer gepolariseerd reageert, die zijn autoriteit negeert en afwijst, hoe los je dat op in een school? Hoe pak je dat aan? Je kan daar allerlei theoretische concepten rond bedenken, maar laten we de wetenschap gebruiken en valoriseren om mensen op het terrein die elke dag in de frontlinie van de samenleving staan, beter te ondersteunen. Dat is eigenlijk de filosofie van het Hannah Arendt Instituut.

We zullen de komende jaren zien dat dat verder wordt uitgebreid. Dat hoop ik alleszins. Ik heb daarstraks nog samen met de vijf rectoren, met de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) kunnen vergaderen. Ook de Universiteit Hasselt heeft heel nadrukkelijk duidelijk gemaakt te willen toetreden tot dat forum. Ik weet dat men ook op Europees vlak aan het kijken is naar het Hannah Arendt Instituut, omdat dat eigenlijk ook op Europees vlak een uniek samenwerkingsverband is. Er zijn niet zoveel plekken waar onze vijf – binnenkort vijf – universiteiten de handen in elkaar slaan om problemen aan te pakken. Dat is dus iets wat we verder moeten valoriseren.

Ik heb trouwens ook als minister van Binnenlands Bestuur nog een extra subsidie gegeven aan het Hannah Arendt Instituut in het kader van twintig jaar

stadsvernieuwing. We werken immers al twintig jaar op een bepaalde manier aan stadsvernieuwing, aan de stedelijkheid. Ik heb hun gevraagd om op een ernstige manier te onderzoeken hoe we daar wetenschappelijk op kunnen voortbouwen. Dat doen we als ministers altijd: we valoriseren wetenschappelijke kennis om een goed beleid te bouwen. Dit is gevaloriseerde wetenschappelijke kennis.

Mijnheer Van Rooy, als u zegt dat dat één grote linkse bende is, dan ben ik daar niet zo zenuwachtig over. Weet u waarom? Omdat ik in De Zondag van 14 november las dat niemand minder dan Gerolf Annemans u eigenlijk verwijt dat u te veel de theorieën en de retoriek van de heer Zemmour achterna loopt. Ik citeer mezelf niet. Ik citeer de heer Annemans: "Zijn uitspraken zijn dikwijls vrouw-onvriendelijk, racistisch en zelfs negationistisch." Als u zulke harde verwijten krijgt van een extreemrechts politicus als Gerolf Annemans, die zelfs u nog veel extremer vindt, dan weet ik niet of u het juiste kompas bent om te beoordelen of een bepaalde instelling wel of niet de juiste ideologie heeft.

Dat mag u mij nu echt niet kwalijk nemen. Als ik in de commissie moet horen dat u een van onze gerenommeerde rectoren een antiblanke racist noemt, dan zitten we een klein beetje in het clowneske, het karikaturale, of het dusdanig extreemrechtse dat ik een verrekijker nodig heb om het nog te zien. Ik denk dat dat niet de juiste weg is die we moeten bewandelen.

Wat wel belangrijk is, is dat we het wetenschappelijk onderzoek en de kwaliteit van onze universiteiten blijven valoriseren. En ik geloof dat we – dat zeg ik ook graag tegen de collega's van de N-VA – een uitstekende minister van Onderwijs hebben, die er samen met de rest van de Vlaamse Regering over waakt dat de kwaliteit, de diversiteit en de valorisatie van het wetenschappelijk onderzoek maximaal worden gegarandeerd. Ik heb er heel veel vertrouwen in dat onze minister van Onderwijs dat op een goede manier doet. En ik zal er als minister van Binnenlands Bestuur en Samenleven over waken dat in mijn beleidsdomeinen die valorisatie optimaal, constructief en met openheid van geest verloopt. Dat is de filosofie op basis waarvan we in de schoot van de Vlaamse Regering ook hebben besloten om dit instituut de volgende drie jaar verder te ondersteunen. *(Applaus bij Open Vld en CD&V)*

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Als u ergens een verrekijker voor nodig hebt, mijnheer Somers, dan is het om het piepkleine balkje te zien van de peilingen van Open Vld van de afgelopen jaren.

Dat gezegd zijnde: 1,3 miljoen euro, zoveel Vlaams belastinggeld vloeide er dus reeds naar dit instituut ter bestrijding van het Vlaams Belang en de N-VA en van iedereen die het diversiteitsdogma en de islamisering afwijst, met goedkeuring dus van de N-VA. Hoeveel leerlingen met een beperking die urenlang op de bus moeten zitten, hadden kunnen worden geholpen met deze 1,3 miljoen euro? Hoeveel Vlamingen die hun energiefactuur niet kunnen betalen, hadden met dit subsidiebedrag steun kunnen krijgen?

Weet u trouwens wie de bestuurders zijn van het Hannah Arendt Instituut? Inderdaad, de antiblanke racist Herman Van Goethem, het Mechelse burgemeestersvriendje van Bart Somers, Alexander Vandersmissen, en Kristof Calvo. Nogmaals proficiat, N-VA. Het Vlaams Belang is daarentegen wel consequent. Wij zullen het blijven zeggen: stop de subsidiestroom naar het Hannah Arendt Instituut. Geef dat belastinggeld aan de hardwerkende Vlamingen, want zij zijn de enigen die dit geld verdienen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Johan Danen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het storten van vreemde gronden in een plas van 250 hectare naast de Maas

ACTUELE VRAAG van Marino Keulen aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de vergunning voor de opslag van grond in de Maasplassen van Kinrooi

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, collega's, ik moet zeggen dat ik gisteren raar opkeek toen ik vernam dat u een vergunning verleende om vreemde grond te storten in een Maasplas, en niet zomaar een Maasplas. Het is een plas die vandaag gebruikt wordt voor recreatie, een plas ook waaruit gigantisch veel water gebruikt wordt om 2500 hectare landbouwgrond te irrigeren. Het is een van de paradepaardjes van het soort projecten waar u graag mee uitpakt.

Minister, zoals u wellicht weet, hebben wij als groenen altijd een haat-liefde-verhouding gehad met de ontginningssector. Je weet vaak waar je begint, maar niet waar je eindigt. Vaak wordt er gestart met een relatief klein project en met relatief kleine hoeveelheden, eerst grind, en dan zand. En nu blijkt inderdaad dat men in die plas ook gigantische hoeveelheden vreemde grond wil storten.

Ik begrijp dat niet. En wij zijn blijkbaar niet de enigen die dat niet begrijpen. Ook de Raad van State vernietigde een vorige beslissing van minister Schauvliege, die eenzelfde doelstelling wilde behalen, namelijk ook het volstorten van die put met vreemde grond. Minister, eigenlijk had u alle kaarten op tafel liggen. U had kunnen zeggen: 'Er is een arrest van de Raad van State. Ik kan er niet onderuit, ik kan niet anders doen dan vandaag verbieden dat hier vreemde grond in dit soort putten wordt gestort.' En toch deed u iets anders. U vergunde de mogelijkheid om mogelijk vervuilde grond te storten.

Minister, vindt u het, gelet op alles wat we vandaag weten, gelet op alles wat u meemaakte met Oosterweel, met PFOS, met alles wat u de voorbije jaren hebt gehoord rond vervuilde gronden, grondverzet, problemen met het Vlaams reglement betreffende de bodemsanering (VLAREBO), vandaag opportuun om dit soort plassen met dat soort grond op te vullen? Dat had ik graag van u willen weten.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, er klinkt tandengeknars in het Maasland. Want het gaat om een vergunning om daar grondopslag te doen in wat men toch beschermde zones noemt – er is al naar verwezen –, in waterplassen, maar ook in waterirrigatie voor hoogwaardige landbouw. En dan, als klap op de vuurpijl, heeft de Raad van State begin dit jaar, begin 2021 in datzelfde gebied de vergunning vernietigd voor diezelfde activiteit met datzelfde product.

Ik moet u zeggen dat mensen hele grote ogen opzetten. Ik ga niet alles herhalen wat collega Danen heeft verteld, maar iedereen is wel heel erg benieuwd naar tekst en uitleg bij die toch wel discutabele beslissing.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Bedankt, collega's. Ik ben bijzonder blij dat jullie deze vraag stellen. Want inderdaad, toen ik de krant las en de reactie van bepaalde mensen erop, dan dacht ik: dit kan niet de vergunning zijn die wij hebben verleend. Want inderdaad, de Raad van State heeft de vergunning die Joke Schauvliege had toegekend, verbroken. En dat was ook terecht. Waarom was dat

terecht? Omdat in die vergunning niet gespecificeerd werd waar er grondverzet mogelijk was. En wij zijn daar nu in de nieuwe beslissing aan tegemoet gekomen, en we hebben gezegd dat je geen gronden kunt storten in zones waar er een impact is op speciale natuur. Dus twee van de drie fases of 71 procent van het grondverzet is geweigerd. Daarvan hebben we heel duidelijk gezegd dat we dat niet doen.

Maar een van de drie fases of 29 procent van het grondverzet werd wel toegestaan in de vergunning. En daarnaast worden er ook milieuregels vastgelegd. Want toen ik in de kranten las dat daar vervuilde gronden gestort zouden worden in die plassen... Denken jullie nu echt dat ik zot ben? Denken jullie nu echt dat ik zoiets zou vergunnen? Absoluut niet. Vandaar dat dat ook heel duidelijk mee in de vergunning staat, dat er geen vervuilde gronden komen. Daar moet een stoffenverklaring zijn, daar moeten ook bodemattesten zijn, en daar moeten ook vrachtbrieven zijn.

Er zijn hier collega's die zeggen dat we misschien een algemeen verbod moeten invoeren van grondverzet. Ik lees ook over Oosterweelgronden, enzovoort. Dat is niet aan de orde. Dat is niet aan de orde. Ik heb de man zelf ook gebeld, want er is nu weer een beroep tegen de vergunning. Dus tegen dat de zaak weer helemaal wordt uitgevlooid, is het probleem met Oosterweel allang weer opgelost.

Maar we hebben in onze provincie in de toekomst ook de Noord-Zuidverbinding, collega's. Wat gaan we daarmee doen, wat gaan we doen met die gronden die daar komen? En het zijn uiteraard geen vervuilde gronden, dat staat expliciet mee opgesomd. Wat de grondstoffenverklaring betreft: denk je dat eenieder in dit land een grondstoffenverklaring kan hebben, vandaag de dag, na heel het schandaal rond PFOS? Neen, collega's.

Daarom hebben we al die zaken goed toegekend. Het gaat over een van de drie fases, en niet over 100 procent. Want dat was wat de Raad van State initieel zei: hier wordt niet gezegd over welke zones het gaat en hoeveel procent er kan worden gestort. En we hebben dat goed vergund. En dat is misschien te weinig, een van de drie.

Er is ook heel duidelijk gezegd dat recreatie moet blijven plaatsvinden. De plas blijft ook minstens twintig meter diep, collega's. En nogmaals, we hebben vele infrastructuurwerken. En dan is er ook nood aan opslagcapaciteit voor de grondoverschotten. Maar gezien de procedure van de Raad van State denken we dat we voorzichtig moeten zijn, en dat we gaan moeten afwachten wat de Raad van State zegt over de vergunning die ik heb verleend. Ik probeer, als het gaat om vergunningen, altijd een correct standpunt te hanteren, ook in dezen: een van de drie fases zijn toegestaan, twee van de drie niet, net vanwege de impact op de habitat en op de speciale beschermingszones. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, ik heb goed geluisterd naar wat u gezegd hebt. Maar de vorige vergunning ging ook over een derde van het gebied. Het was toen ook de bedoeling om 'maar' een derde te doen van wat er initieel de bedoeling was.

Nu, ik zou u toch willen vragen om daar bijzonder goed mee op te letten. We hebben de laatste jaren gezien wat vrachtbrieven waard zijn, wat zogenaamde zuivere grond waard is.

Ik weet dat men op andere plekken in Vlaanderen en ook in Europa heel hard worstelt met wat er moet gebeuren met grond die vrijkomt uit grote werken. Ik

zie toch steeds meer de tendens om die niet te storten op een plek waar dat onomkeerbaar is.

Ik zou u echt willen vragen, minister, om op uw stappen terug te keren. U zegt dat u verwacht dat er procedures zullen worden aangespannen bij de Raad van State, maar ik geef u op een briefje – ik kan natuurlijk niet in een glazen bol kijken – dat de Raad van State allicht hetzelfde zal doen als hij eerder heeft gedaan. Ik zou u echt willen vragen om die zaak blauwblauw te laten, niet door te doen en geen nieuwe vergunning te geven, want we moeten echt vermijden dat in zulke mooie plassen mogelijk vervuilde grond terechtkomt.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, je kunt dat grondoverschot inderdaad niet tussen de boterham smeren. U moet er dus ergens mee naartoe, maar we praten hier over het Rivierpark Maasvallei. We spreken dus eigenlijk over een soort van modern Hof van Eden. Ik vrees dat we in ellenlange juridische procedures zullen terechtkomen. De gemeente heeft trouwens al een procedure bij de Raad van State aangekondigd. Wat u moet doen, is in overleg gaan met de lokale besturen maar ook met het middenveld.

Ik kom van een dorp langs de oevers van het Albertkanaal en daar liggen overal kippen. Dat is het grondoverschot van de jaren twintig en dertig toen het Albertkanaal werd gegraven. Vandaag is daar de landbouw thuis, is daar de natuur thuis en ook het bedrijfsleven thuis. Als je dat in overleg brengt met elkaar, dan kom je tot gedragen beslissingen en dan houden je vergunningen ook stand.

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Minister, u vroeg of u zot bent. Wel, men kan u verwijten zot te zijn van Limburg, men kan u verwijten zot te zijn van milieu, maar ik denk dat daar de verwijten met betrekking tot uzelf kunnen stoppen.

Ik heb een heel korte vraag. We lezen online en in artikels dat het hier gaat over Oosterweelgronden die toegewezen zouden zijn aan deze plassen. Zijn die gronden toegewezen aan deze plassen?

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Onlangs waren het in de commissie bij mevrouw Claes de kleiputten in de Rupelstreek, vandaag zijn het de Maasplassen. Het is goed dat de collega's het probleem aankaarten.

In het verleden waren de vergunningen zo dat er na ontginning een opvulverplichting was. Die is toen naderhand volledig van de baan geschoven. Daar is nu een zeer mooi recreatiegebied. Zoals hier al gezegd is, wil men aanvragen om van de Maasvallei een natuurgebied of ten minste een landschapsgebied te maken. Decennialang zijn daar natuuroases ontstaan, een unieke biodiversiteit. Ik denk toch dat we daar allemaal voor zijn.

In uw beleidsnota verklaart u uitdrukkelijk dat het in onze Vlaamse natuur over absolute klimaatrobustheid moet gaan en dat er aandacht moet zijn voor waterrijke gebieden. Maar ook in tweede instantie: de controle voor bodempartijen is nooit honderd procent gegarandeerd. We weten dat. Dat is ook bij de Oosterweel naar boven gekomen.

Wat is uw standpunt over de opvulverplichting van groeven en graverijen die intussen zijn verworpen tot unieke natuurparels met vaak uitzonderlijke

biodiversiteit? Bent u bereid om een regeling uit te vaardigen waarbij voor dergelijke inrichtingen een permanent opvolverbod geldt?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Minister, met alles wat naar boven komt in de onderzoekscommissie, letterlijk en figuurlijk, rond PFOS, zou het zo moeten zijn dat we toch wel zeer zorgvuldig zijn met het bestemmen van grond, zeker als het gaat over grond die naar alle waarschijnlijkheid – want dat was de bedoeling bij de oorspronkelijke vergunning – van de Oosterweelwerken komt. U zult toch moeten begrijpen dat er heel veel wantrouwen is wanneer men zegt dat het om propere grond gaat, om zuivere grond gaat en dat er controle zal zijn, want die beloftes werden ook al gemaakt in alle domeinen waar de onderzoekscommissie vandaag over bezig is en die blijken niet waar te zijn. U zult toch minstens moeten garanderen, als u wilt dat deze vergunning enigszins standhoudt, dat de controles waterdicht zijn. U zult moeten illustreren dat die grond inderdaad niet afkomstig is van het terrein van de Oosterweelwerken.

Niemand – of in elk geval ik – geloof niet dat u zot bent, maar wel dat u stilaan de indruk begint te wekken dat u milieuvergunningen waarvoor u zelf bevoegd bent een beetje behandelt als een Romeinse keizer.

Als het project u aanstaat, zijn de vergunningen soepel te krijgen. Als het project u niet aanstaat, worden de vergunningen zelfs tegen alle adviezen in geweigerd. Wat betreft de rechtszekerheid en geloofwaardigheid van bestuur, minister, is dat een heel slechte zaak waar u eens grondig over moet nadenken.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, we hebben in het Maasland een heel rijke traditie op het vlak van grindwinning. Ondanks veel maatschappelijke overlast hebben we dankzij die grindwinning een heel mooi Maasland en een prachtig rivierpark. Dat is absoluut waar. We hebben ons vanaf dag 1 altijd verzet tegen de aanvoer van vreemde grond.

Wat is hier de grond van de zaak? Er is een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat heel duidelijk een zonering vastlegt: ontginning, en na ontginning is de nabestemming waterrecreatie. Ontginning is niet opvullen. Kan de Raad van State duidelijker zijn? Er is een verbod op opvullen in het bestemmingsplan vastgelegd en we zullen daar met alle middelen aan blijven vasthouden.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik moet misschien eerst antwoorden op wat collega Tobback zei. Als je vergunningen verleent, moet je inderdaad zorgvuldig zijn. Daarom zijn er ook voorwaarden aan gekoppeld en daarom zullen de inspectiediensten bij de uitvoering ook strikte controles uitvoeren. Ik deel de bezorgdheid met jullie. Daarom zijn de milieuregels ook opgelegd. Ik wil dat nog eens benadrukken. Ik heb meermaals, zowel in de kranten als in interviews van bepaalde mensen, gelezen dat het zou gaan over vervuilde gronden. Waar halen jullie dat? Zeg me dat. Dat staat niet in die vergunning. Ik kan er niet tegen, beste collega's, dat er cowboyverhalen worden verteld. Die kloppen gewoon niet want dat staat er gewoon niet in. Ik weet het niet, maar een grondstofverklaring kun je niet in een-twee-drie verkrijgen. Het is een heel moeilijke procedure om die te verkrijgen. Hetzelfde geldt voor de vraagbrieven. De inspectiediensten zullen ook controles instellen.

Wat de Raad van State heeft gedaan... Jullie weten dat ik ondertussen specialist ben in het lezen van arresten. Er zijn het afgelopen jaar verschillende arresten op

mijn bureau terechtgekomen. We lezen die heel nauwkeurig en we komen daaraan tegemoet. Ook in dit arrest hebben we dat gedaan omdat de Raad van State heel duidelijk heeft gezegd dat er beter gemotiveerd moet worden tot welk gebied het project behoort. Er was daar onduidelijkheid over en bijgevolg waren ook de geldende voorschriften niet in orde. Dat is ook de reden waarom we dat in de vergunning zeer duidelijk hebben verwoord. Er is ook een monitoringsprogramma voor de waterkwaliteit opgelegd in de vergunning. Nogmaals, recreatie blijft ook van belang.

Verschillende collega's hebben verwezen naar de harmonie en het feit dat de grindsector ook moet zorgen voor de natuur. In Limburg is dat op verschillende plaatsen vrij goed gelukt, collega's. Daarom ga ik niet verder in op de vraag van collega Brouns, want u draagt natuurlijk twee petjes. U bent ook tegenpartij in een rechtszaak. Ik ga niet in op de vragen die u hebt gesteld. Het dossier ligt nu bij de Raad van State en we zullen de uitspraak van de rechtbank afwachten. Ik accepteer niet, 'jamais', mijnheer Brouns, dat u tegen mij komt zeggen dat het gaat over vervuilde gronden. Dat is niet het geval. De milieuregels zijn heel duidelijk. Juist is juist, collega's.

Om te antwoorden op de vraag van collega Perdaens, ik lees dat ook over de Oosterweelgronden. Er worden daarover allerlei allusies gemaakt. Ik word daar kotsmisselijk van. Ik wist dat dat niet het geval was, maar we hebben toch nog eens gebeld. Er is nooit een afspraak geweest om gronden van de Oosterweelwerken te accepteren in Kinrooi. Ik zie u neen knikken, mijnheer Brouns. Misschien weet u meer dan ik. Dan is het uw taak ook om te zeggen dat het klopt. Waar is die afspraak dan gemaakt? Dan moet u me dat ook maar eens zeggen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Minister, als u zegt dat u niet van plan bent om vervuilde gronden in die plassen te laten storten, dan geloof ik dat. Maar ik geloof niet dat u dat vandaag kunt garanderen. Dat is net het probleem. We hebben de voorbije maanden en jaren gezien wat zogenaamde zuivere grond waard is in Vlaanderen, en ook op andere plekken in Europa. Vlaanderen is niet de enige op dat vlak. Daarom zou ik u willen vragen om dit project 'on hold' te zetten totdat we inderdaad zekerheid hebben dat er alleen maar zuivere grond aan de orde is en om in elk geval in overleg te treden met de natuursector, met de lokale besturen, met de boeren en ook met de industrie en alleen maar iets te doen als alle partijen het daar volmondig mee eens zijn.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Minister, u bent zelf door de wol geverfd. U hebt intussen een groen imago en de mensen hadden dat niet verwacht. U moet dat ook meenemen in de psychologie van de mensen die een bepaald verwachtingspatroon hadden. Zij hadden dat niet verwacht.

Ik denk dat het 'a just cause but the wrong place' is. Je moet met die grond ergens naartoe, maar niet op die locatie. Ik heb u al aangegeven dat u in overleg moet gaan met de lokale besturen, maar ook met het middenveld. Kom met gedragen beslissingen. Want wat gaat er nu gebeuren? Die vergunning belandt in de juridische hakselmolen en daar komt dus niks van terecht. Daar kun je nu al gif op innemen. Het beeld bij de publieke opinie is dat van ruziënde overheden en daar wint niemand mee. U niet, de gemeente niet, niemand. *(Applaus van Stephanie D'Hose en Steven Coenegrachts)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Andries Gryffroy aan Zuhal Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over een nieuwe vergunningsaanvraag voor de gascentrale in Vilvoorde

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Minister, geachte collega's, enkele weken geleden raakte bekend dat het project voor de bouw van een gascentrale in Vilvoorde niet werd vergund. De belangrijkste argumentatie hiervoor was dat de centrale te veel ammoniak zou uitstoten en eigenlijk ook de rechtszekerheid van heel wat bedrijven en landbouwers in gevaar zou brengen. Dan komt de topman van Engie, die beweert dat hij voor het nucleaire onderdeel van het milieueffect-rapport (MER), de 1000 kilometerbevraging plus het aanmelden bij de Europese Unie minstens achttien maanden nodig heeft. Gewoon ter vergelijking: Doel 1 en Doel 2 hebben twaalf tot dertien maanden gevraagd. Hij zei er ook bij dat het bedrijf een nieuwe vergunningsaanvraag zou indienen en hij hoopte de centrale nog tijdig operationeel te krijgen voor 2025, en ik citeer hem letterlijk: "Een gascentrale bouw je in een drietal jaar. Wij hopen dat de nieuwe aanvraag voldoende snel kan worden behandeld. Volgens ons kan dat. Alle elementen zijn bekend en alle administraties hebben het dossier al twee keer gezien."

Voor de timing zou dit concreet betekenen dat er tegen het midden van volgend jaar een nieuwe omgevingsvergunning zou moeten zijn, zonder rekening te houden met alle mogelijke eventuele beroepsprocedures en, los daarvan, ook met de procedure voor de Raad van State via bijvoorbeeld TegenGas. Het is namelijk niet ondenkbaar dat de vergunning voor de bouw van de gascentrale vertraging zal oplopen. We zien dat ook in Wallonië, waar momenteel TegenGas ook actie tegen de centrale in Les Awirs onderneemt.

U stuurde ook al een brief aan premier De Croo waarin u duidelijk de boodschap meegaf dat het niet evident is om zomaar vergunningen af te leveren omdat die procedures nu eenmaal veel tijd in beslag nemen.

Wat vindt u van deze uitspraken van de topman van Engie Electrabel?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Ook over dit dossier heb ik opnieuw verschillende zaken in de krant gelezen. Ik denk dat het belangrijk is dat we twee zaken rechtzetten. Ten eerste beweert men dat ik zou moeten vergunnen of hervergunnen en dat dat dossier op mijn bureau zou komen, maar dat klopt niet. Het dossier zal voor de deputatie van Vlaams-Brabant komen. Die instantie zal over het dossier beslissen. Ik denk dat het belangrijk is dat daar duidelijkheid over komt, want dat klopte niet.

Een tweede zaak die ik hier wil rechtzetten, en ik zal mij hier in dit huis niet uitspreken voor of tegen kerncentrales en wat ze daar allemaal mee moeten doen, want dat gebeurt in een ander huis, is dat Engie iets zegt over termijnen. Als zij dat doen, sta mij dan toe dat ik – net zoals ik een multinational zoals 3M niet altijd geloof – Engie ook niet geloof. Het is altijd goed, collega's, om zaken tweemaal te checken, om extern advies te vragen over of het wel klopt wat de vertegenwoordiger van Engie over de termijnen zegt. Dat heb ik gedaan. Ik denk dat dat niet meer dan normaal is dat ik juridisch toch eens nacheck hoe dat zit. Een extern juridisch advies zegt mij heel klaar en duidelijk dat wat Engie beweert een overdreven negatieve inschatting is en dat al die termijnen die men vooruitschuift grotendeels afhangen van hun eigen handelen en eigen snelheid, en dat het minstens 25 procent korter kan dan wat men in de media beweert.

Voor de rest spreek ik mij niet uit, maar nogmaals, als het over procedures en termijnen gaat, moet je niet altijd geloven wat de aanvrager zegt.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Dank u, minister. Als ik dan de parallel mag doortrekken naar de gascentrales: ik reken even terug, wat Engie misschien niet direct gedaan heeft. Ze zeggen dat ze drie jaar nodig hebben. Medio 2025 min drie jaar is medio 2022. Als je je dossier indient bij de provincie, heb je ongeveer een half jaar nodig. Dan is er nog geen beroepsprocedure en is er nog niemand die naar de Raad van State gaat. Met andere woorden: ik kom tot de vaststelling dat Engie hier iets beweert en u straks voor een voldongen feit gaat plaatsen, om toch maar binnen een bepaalde periode, die dan niet realistisch is, iets te moeten vergunnen of niet te vergunnen.

Zijn die verschillende projectontwikkelaars – er is niet alleen Engie maar er komen ook anderen opnieuw met een project – ooit al eens met u komen spreken om te horen wat er kan en wat er niet kan in Vlaanderen als het gaat over vergunningen en hoe dat juist in elkaar zit?

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Ik vroeg me bij het zien van deze vraag af wat nu de boodschap is die men probeert te formuleren. Is het nu een oproep aan bepaalde bedrijven om geen vergunningsaanvragen in te dienen omdat dat toch geen zin heeft, of een oproep aan bepaalde bedrijven om wel vergunningsaanvraag in te dienen omdat het wel zin heeft? Ik begrijp het niet goed. Ik zou aan de minister willen vragen wat voor haar dan de termijnen zijn waarbinnen een goed afgewerkt dossier een vergunning kan krijgen. Wat zijn de adviezen en de argumenten waarmee u rekening houdt? Zoals ik al bij mijn vorige vraag heb opgemerkt, is er op dit moment heel veel schijn van, minister, dat u het vergunningenbeleid hanteert als een politiek instrument al naargelang het dossier u goed of slecht uitkomt en dat de beslissingen eerder daarmee samenhangen dan met grondige argumenten, want die worden de ene keer op de ene manier en de andere keer op de andere manier geïnterpreteerd.

U doet hiermee het beleid geen plezier. Ik zou willen oproepen om u te houden aan puur juridische en wetenschappelijke argumenten.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega's, de mensen die vandaag kijken naar onze werkzaamheden, vragen zich misschien af waarover het gaat. Het gaat over de bevoorradingszekerheid inzake energie. Het gaat erover of, hoe en tegen welke prijs we de lamp de komende decennia nog kunnen laten branden. Er zijn weinig onderwerpen die belangrijker zijn dan dat.

Collega's, ik stel voor dat we daar geen politieke spelletjes over spelen. De procedures kunnen uiteraard niet gebruikt worden om het eigen politieke gelijk te halen. Minister, ik ga er ook van uit dat u dat niet doet en dat u elk dossier op zijn merites beoordeelt. We verwachten hetzelfde van de provincie en andere vergunningverlenende overheden. We verwachten van ontwikkelaars dat ze goede dossiers indienen, het liefst zelfs in overleg met de overheid, om problemen achteraf te vermijden.

Minister, die bevoorradingszekerheid vergt ook overleg en samenwerking tussen onze verschillende regeringen en ministers in dit land. De beroepsprocedure is uw verantwoordelijkheid en dat zal in Vilvoorde allicht opnieuw uw verantwoordelijkheid worden. Maar de bevoorradingszekerheid is een gezamenlijke aanpak.

Dus, minister, bent u bereid om op het Overlegcomité samen met de andere deelstaatministers en de federale minister het overleg aan te gaan en ervoor te zorgen dat de lamp blijft branden in Vlaanderen, ook na 2025?

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Minister, zeer opmerkelijk: u hebt extern juridisch advies gevraagd over een materie van de Federale Regering. Dat is cruciaal. Ik zou me afvragen wat er zou gebeuren wanneer de Federale Regering extern juridisch advies over uw beslissingen zou vragen. Maar goed, als er ergens 25 procent minder tijd nodig is om een vergunning aan te vragen, zult u er dan ook voor zorgen dat er 25 procent minder tijd nodig is om een vergunning aan deze centrale te beoordelen?

Cruciaal daarbij zijn natuurlijk duidelijke regels. Wij verwachten van bedrijven dat zij de regels nakomen, ook van 3M, vandaar de onderzoekscommissie. En dus ook van Engie. Maar om te weten of die vergunning kan doorgaan of niet, of een state-of-the-artgascentrale met minder uitstoot kan of niet, is er een duidelijk kader nodig. Minister, tegen wanneer verwacht u dat er een duidelijk stikstofkader zal zijn?

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel. Een antwoord op de laatste vraag: ik hoop zo snel mogelijk. Daar wordt aan gewerkt in de schoot van de regering. Het stikstofarrest heb ik niet besteld, maar dat stikstofarrest was heel duidelijk: het voorlopig kader, waar Vlaanderen al jaren mee leeft, sinds 2014-2016, werd aan diggelen geslagen. Dat was ook terecht, denk ik. Er waren heel terechte opmerkingen van de rechter, bijvoorbeeld dat er geen rekening werd gehouden met cumulatieve effecten, dat er geen rekening werd gehouden met een wetenschappelijke onderbouw.

We hebben verschillende scenario's gedraaid, en het is heel belangrijk dat we nu kijken naar één scenario waarvan wordt gezegd dat het passend beoordeeld kan worden. We bekijken nu welke flankerende maatregelen er nodig zijn om dat scenario tot een goed einde te brengen. Daar hoort natuurlijk ook wel een definitief kader bij. Naast het stikstofarrest is er ook het PAS-arrest (Programatische Aanpak Stikstof) van het Europees Hof van Justitie. Ik heb jullie al gezegd dat ik specialist ben in het lezen van arresten. Het PAS-arrest zegt ook heel duidelijk dat het stikstofbad in Vlaanderen vol is, en dat je maar pas kunt gaan vergunnen – er kan pas ammoniak bij – als je het bad eerst leegmaakt. Dat is natuurlijk ook een heel belangrijk element in de bespreking van het tot stand komen van het definitieve kader. De gesprekken in de schoot van de regering zitten goed. Het is een moeilijk dossier, dat besef ik ook. Het gaat over veel, het gaat over rechtszekerheid. Ik denk dat het kader waar we voor gaan, wetenschappelijk onderbouwd moet worden zodat het ook staande kan blijven. Maar, collega's, ik denk wel dat we daar zo snel mogelijk uit raken. Dat is één ding.

Een tweede punt is bevoorradsingszekerheid. Dat is uiteraard van cruciaal belang. Voor alle duidelijkheid, collega's: ik ga het licht niet uitdoen. Ik beslis niet wat de federale collega's doen rond de kerncentrales. Ik heb ook duidelijk gezegd dat ik het debat niet daarover wil voeren. Vanuit Vlaanderen beslissen we over vergunningen. De vergunningsprocedure is een exclusieve bevoegdheid van Vlaanderen, en ik zou dat ook heel graag zo willen houden, collega's.

Wat ik wel heb willen zeggen zijn twee dingen. Ten eerste moet ik niet gaan vergunnen in eerste fase. Ik las namelijk wel in alle kranten dat de Vlaamse overheid, de Vlaamse minister, daarover eerstdaags moet gaan beslissen. Dat is niet het geval, dat doet de deputatie. Ten tweede: het is goed dat jullie allemaal

in Engie geloven, en ik misschien iets minder. Als zij spreken over een voorbereidende fase van 24 maanden die nodig is, dan lijkt mij dat heel lang. Vandaar dat ik extern juridisch advies heb gevraagd. Ik denk wel dat dat mag. Ik mag dat toch nog wel doen? Tenzij jullie allemaal zeggen dat die man gelijk heeft, en dat het juist is wat hij zegt over 'zoveel maanden'. Maar ik heb dat dus nagevraagd. Men heeft mij gezegd dat de inschatting van Engie van 24 maanden toch wel heel lang lijkt, en dat men dat kan terugbrengen tot 18 maanden. Dat is het enige wat ik hier wil meegeven. Verder oordeel ik niet over dat dossier. Het is geen dossier dat hier in het Vlaams Parlement wordt behandeld, het behoort toe aan het andere huis.

Ik maak me echter wel zorgen over de bevoorradingszekerheid. Collega Bothuynne heeft verwezen naar de verschillende projecten die er zijn. We hebben, niet zo lang geleden, contact gehad met de verschillende projecten, bijvoorbeeld ook met Tessenderlo en Vilvoorde. We hebben daar toegelicht hoe de procedure in elkaar zit, vooral in verband met ammoniakuitstoot. Collega's, de aanvragers zijn zelf van oordeel dat het dossier zoals het was te veel uitstoot had. Dat wil ik hier ook nog wel eens benadrukken. Iedereen zegt maar dat ik dat had moeten vergunnen, maar zelfs de aanvragers zeggen dat 100.000 kilogram per jaar te veel is. We zullen zien, misschien gaan ze hun installatie verbeteren, dat weet ik niet. Maar we hebben heel duidelijk gezegd hoe de vork aan de steel zit, en hoe het zit met het stikstof. Ik ga niet vooruitlopen op de feiten. De regels zullen moeten worden nageleefd. Het is aan de indieners van het project om het project zo goed mogelijk te maken met zo weinig mogelijk uitstoot.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Collega Tobback vroeg zich af wat de boodschap is. Wel, de boodschap is heel duidelijk, collega Tobback: over vergunningen, en over de termijnen ervan, wordt er niet onderhandeld. Wat zouden alle ondernemingen en landbouwers wel denken als we voor het ene wel zouden gaan onderhandelen, en voor hen niet? Dat is onrechtvaardig.

Bijkomend: het eerste wat er moet gebeuren is dat de projectontwikkelaar, in dit geval Engie, zijn huiswerk moet maken. Daarna gaat het naar de deputatie, en we zien dat de deputatie in normale situaties vijf à zes maanden nodig heeft.

En dan is er het recht op beroepsprocedure. Of gaan we dat ook afschaffen? En dan hebben we nog die drie jaar nodig. Ik kom hier inderdaad op tegen fake news van Engie, die beweren dat ze het op tijd kunnen rondkrijgen als wij maar snel eventjes de vergunning verlenen. En dat willen we niet.

Tot slot wil ik nog het volgende meegeven. Ik ben ervan overtuigd en ik kan daardoor ook gerust slapen, dat als een project voldoet aan alle voorwaarden het op zijn merites zal worden beoordeeld.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over de aanhoudend hoge energieprijzen

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, de gasprijs staat vandaag op recordhoogte. De prijs heeft nog nooit zo hoog gestaan en de bedragen die gezinnen daarvoor betalen gaan dit jaar maal drie. Mensen betalen bijna drie keer zoveel voor gas als in het begin van het jaar. De energieprijzen, de elektriciteitsprijzen zijn nog nooit zo hoog geweest. En er zit heel weinig beterschap aan te komen. Dit is niet meer

normaal, minister. Dit is geen normale situatie meer voor gezinnen. De afgelopen herfst zijn de voorschotten al serieus verhoogd en nu beginnen ook de afrekeningen te komen. Ik heb er gisteren nog een gekregen van Luc, een gepensioneerde. Hij had een afrekening van meer dan 1.100 euro, te betalen van een pensioentje.

Deze energiecrisis, minister, duwt mensen in de miserie. Het begint nu pas echt koud te worden. De winter komt eraan, de kerstperiode komt eraan. En er is voor de energieprijzen geen beterschap in zicht. Alle analisten zeggen hetzelfde: de recordprijzen gaan nog maanden blijven aanhouden. Dan stelt zich de vraag welke maatregelen er genomen worden. Federaal had men de grootste energie-hervorming ooit aangekondigd. Ik weet niet of u dat nog weet. Ze gingen van alles doen met heffingen en accijnzen en zo verder. Wat is daarvan het resultaat? 8,76 euro voor een gemiddeld gezin.

En u, minister, hebt ook een en ander aangekondigd. Het maakt dit jaar nul euro verschil voor gezinnen, volgend jaar 43 euro. Minister, 43 euro zie je op de grafiek niet eens staan. En dit gaat alleen over gas. Daar moet nog elektriciteit bijkomen. Minister, het is volgens mij glashelder: de huidige maatregelen volstaan niet om deze crisis te bedwingen. Mijn vraag is bijgevolg wat u nog meer gaat doen. Bent u bereid om nog meer maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat mensen niet overkop gaan in deze crisis? (*Applaus van Lise Vandecasteele*)

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Collega, we hebben hier vorige week nog de discussie gevoerd naar aanleiding van het faillissement van de Vlaamse Energieleverancier. Het is toen ook even over de hoge gas- en elektriciteitsprijzen gegaan. Net zoals u zijn we daar heel erg mee begaan. Het heeft natuurlijk op de eerste plaats te maken met wat er zich op de internationale markt afspeelt. De laatste maanden zijn de prijzen heel fors en op zeer korte tijd de hoogte ingegaan. Het gaat om een hoogte waarvan onze regulator zegt dat niemand zich had kunnen voorstellen dat dit zou gebeuren.

Op Vlaams niveau kunnen we ook volgend jaar die 200 miljoen euro uit die elektriciteitsfactuur trekken. We hebben vorige week met de Vlaamse Regering ook een Energiearmoedeplan goedgekeurd met 18 zeer concrete maatregelen. We gaan ook structureel ingrijpen, in die zin dat we fossiele subsidies aan het afbouwen zijn. Op kruissnelheid zullen we in de toekomst 170 miljoen euro uit die factuur kunnen halen. We zijn een gasheffing op ondernemingen aan het uitwerken om ervoor te zorgen dat wat we daar nemen, we terug kunnen geven aan de factuur van de gezinnen.

We hebben ook beslist, collega's, om de zonnepanelenpremie te behouden. Normaal ging die degressief naar beneden. We zijn van oordeel dat lokaal produceren van groot belang is. Daarom investeren we ook in windenergie. Ik ben ook heel blij dat we de doelstelling rond windenergie hebben gehaald, collega's. Daar stopt het natuurlijk niet bij.

We gaan vooral moeten zorgen dat er zo weinig mogelijk aan energie moet worden uitgegeven. Dat betekent: renovatie, isolatie, massaal. We hebben daar heel wat budgetten tegenover staan. De stijgende Europese CO₂-prijs – het is niet alleen in Vlaanderen maar in heel Europa – zal ik aankaarten bij de Europese Commissie (EC). Wie daar echt vat op kan hebben is de EC. Ook op de intra-Belgische vergaderingen zal het dossier aan bod komen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, ik ben ook voor hernieuwbare energie en voor meer isolatie, maar dat helpt de mensen deze winter natuurlijk niet. Ik heb de

indruk dat u de ernst van de situatie niet inziet. Ik heb de indruk dat u niet weet wat dit met gezinsbudgetten doet. Als zo'n afrekening van 1000 euro na alle hoge voorschotten toekomt, weet u wat dat doet met een budget? Dat duwt mensen in de miserie. Ik heb de indruk dat u de ernst van de situatie niet ziet.

U zegt wat u allemaal al gedaan hebt, maar mijn vraag is: wat gaat u nog meer doen? Die 43 euro van volgend jaar is een druppel op de hete plaat. U kunt ze op deze grafiek niet eens zien, die 43 euro.

Wat gaat u meer doen? Ik heb een concreet voorstel: haal de groenestroom-certificaten uit de energiefactuur, doe daar een audit op om te zorgen dat u de woekerwinsten afrondt. Dan kunnen we al een groot verschil maken.

De voorzitter: De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, eerlijk gezegd is dit een verschrikkelijke zaak voor al die gezinnen, u hebt dat goed aangeduid op de grafiek, mijnheer D'Haese. Wat u tot nader orde op ons niveau doet, minister, is inderdaad een druppel op een hete plaat.

Maar, dit gezegd zijnde, ik pik het echt niet meer dat partijen – er zullen er zo dadelijk nog aan bod komen – die zich verzetten tegen kernenergie en ervoor gezorgd hebben dat de kerncentrales dichtgaan, hier nu het hoge woord gaan voeren over de hoge energieprijzen. Ja, mijnheer D'Haese, we moeten ook wat verder in de toekomst kijken.

Nu zitten we met een gigantisch probleem, maar het zal nog een groter probleem worden voor die gezinnen in de verdere toekomst als hier een sfeer blijft heersen dat we niet meer moeten investeren in kernenergie en daar is de PVDA ook schuldig aan, want u, met uw partij, bent ook tegen kernenergie. Ik aanvaard van u geen enkele kritiek meer op hoge energiefacturen, want zonder kern-energie zullen de facturen nog stijgen in de toekomst.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Voorzitter, collega, u moet eens naar de Franse prijzen kijken, nochtans is Frankrijk een kernenergieland, maar de facturen zitten bij de hoogste van Europa. Ik denk niet dat daar het probleem zit.

Dat de elektriciteitsfactuur blijft stijgen, is natuurlijk wel een probleem en hakt erin bij vele Vlaamse gezinnen. We hebben er hier al een aantal keer over gediscussieerd. We hebben toen ook een heel aantal voorstellen neergelegd om die factuur te ontvetten. Het grootste deel bestaat uit belastingen en Vlaanderen heeft daar een verpletterende verantwoordelijkheid. Er zijn voorstellen neergelegd, die zijn van de tafel geveegd, die zijn door Groen neergelegd, maar ook door Vooruit. U bent ons niet gevolgd, helaas.

Nu zijn er 85 organisaties die uw inspanningen voor de verlaging van de elektriciteitsfactuur te weinig vinden. Onder die 85 zitten studiebureaus, de academische wereld, Test-Aankoop, energiecoöperatieven, allemaal. Ze hebben deze week nog een breed gedragen voorstel en pleidooi neergelegd om de elektriciteitsfactuur nu eindelijk eens te hervormen. Minister, hoe gaat u met dit pleidooi aan de slag? Welke inspanningen gaat u nu eindelijk leveren?

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): De hoge prijzen zijn uiteraard dramatisch voor iedereen. De groenestroomcertificatenkosten daar uithalen, helpt voor een stukje bij de elektriciteit maar lost uw grafiek niet op. Uw grafiek kunt u oplossen door

wat wij nu proberen al maanden te doen: inzetten op minder verbruik. Ieder kilowattuur die men niet verbruikt, is de goedkoopste en de groenste.

Daarom zetten we in op heel wat zaken: de Energielening+ en de rentesubsidie. We hebben nu een unieke premie waarvoor 50 procent van de mensen in aanmerking komt met een tegemoetkoming variërend tussen de 25 en de 35 procent. Daar moeten we verder op inzetten.

Minister, ik heb het gevoel dat mensen niet weten wat we allemaal al hebben beslist in hun voordeel. Misschien moeten we daar wat meer communicatiestrategie voor uitwerken, zodat de mensen beter zien wat we hen aanbieden om minder kilowatturen te verbruiken.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (Vooruit): Als ik collega Gryffroy en de minister bezig hoor, dan denk ik dat zij zich niet realiseren of niet onder ogen willen zien dat alle zogenaamde realisaties inzake renovatie, isolatie en hernieuwbare energie eigenlijk ver achterlopen op wat we zouden kunnen doen. De ambities van deze regering op dat vlak – als ze er al zijn – worden in vele gevallen niet waargemaakt. Als ik bijvoorbeeld alleen al maar kijk naar de opnamegraad van de energieleningen, die is schrijnend laag. Veel te weinig mensen worden daarmee geholpen en in ieder geval veel minder dan ermee zouden kunnen worden geholpen als we men daar proactiever in was.

Maar zelfs dan is dat inderdaad – en collega D’Haese heeft daarin gelijk – geen oplossing voor deze winter. Dat is de realiteit. Als deze regering iets wil doen... En ze kan niet alles doen, ze kan niet de hele grafiek compenseren, maar het is wel zo dat er in de energiefactuur in Vlaanderen nog altijd dingen zitten die eigenlijk belastingen zijn die we op een andere manier zouden kunnen financieren en die voor een aantal bedrijven helemaal niet gelden, maar als subsidie worden uitgekeerd. Ik wil de Vlaamse Regering ertoe oproepen om daar sneller en daadkrachtiger in te zijn en veel creatiever andere manieren te zoeken om te financieren dan de lasten door te schuiven naar gezinnen via de elektriciteits- en gasrekening.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, collega's, de facturen tikken inderdaad aan. Voor heel veel gezinnen zijn die bijzonder zwaar om dragen. We moeten kijken naar de best mogelijke en de structureel mogelijke oplossingen om daar iets aan te doen.

Minister, het is goed dat u kosten uit die energiefactuur zult halen, liefst zoveel mogelijk wat ons betreft, en dat u zult inzetten op energiebesparing, zoals collega Gryffroy heeft gezegd. Daarbij gaan we verder dan de platgetreden paden.

Maar we moeten vooral proberen energieonafhankelijk te worden. We moeten proberen onafhankelijk te worden van gas en andere olierijke producten voor onze energiebevoorrading. En dat kan het best met uw bevoegdheid, minister, met hernieuwbare energie. We moeten onze ambities inzake hernieuwbare energie optrekken. Zowel in zon als in wind en zeker in zon is er nog heel wat potentieel in Vlaanderen. De terugverdiëntijden zijn kort en als we daarop gaan werken met onze bevoegdheden kunnen we het verschil maken voor de factuur van de mensen en voor de bevoorradingszekerheid van dit land.

Minister, zult u de ambities inzake hernieuwbare energie optrekken? Dat is de goedkoopste mogelijke energie voor de mensen.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhal Demir: Dank u wel, collega's. Er werden hier een aantal zaken vooropgesteld waarover we het allemaal eens zijn. Energiebesparende maatregelen is iets voor op lange termijn. Het zal niet helpen voor de komende maanden, maar we moeten daar wel in investeren en er budgetten voor vrijmaken. Dat moet ook proactiever, want vorig jaar werden een aantal premies inderdaad niet opgenomen. Daarom ook hebben we ze hervormd.

We halen kosten uit die energiefactuur, collega's D'Haese. U zegt dat dat niet genoeg is en het is inderdaad maar een stip op uw tekening. Maar ik kan helaas niet toveren. Ik kan geen geld bijdrukken – anders zou ik het graag doen. Maar dit is wel de weg die we als Vlaamse Regering verder moeten bewandelen: jaar per jaar moeten we door die factuur gaan en er zaken uithalen.

Ik wil iets nogmaals onderlijnen. Het is wel deze regering die de gasheffing op ondernemingen aan het uitwerken is. Dat is niet evident, maar het is een goede beslissing die we met deze regering hebben genomen. We rekenen daarbij op een aantal miljoenen – zo'n 45 à 50 miljoen euro – die jaarlijks via de ondernemingen naar die elektriciteitsfactuur worden gebracht. We zullen dat al in augustus invoeren. Dat is vrij snel en dat is ook goed. Waarom doen we dat? Uit de studie blijkt dat, als je zoiets doet, ondernemingen veel sneller de switch zullen maken naar duurzame energie.

Ja, laten we dat hopen, want we zijn ook bezig met de energiebeleidsovereenkomsten met de ondernemingswereld, waar we inderdaad veel meer de nadruk leggen op zonne-energie. Ik ben ook bezig met een project waarbij ik heel wat bedrijven stimuleer om hun daken vol te leggen met zonnepanelen omdat we ook het zonnedelen mogelijk hebben gemaakt. Dat is cruciaal. Ik heb die bedrijfsleiders gezegd dat het goed is voor hun bedrijf zelf om die zonnepanelen te plaatsen voor duurzame energie, terwijl de dagen en uren dat zij die energie niet nodig hebben zij dat voordeel in natura aan hun werknemers kunnen geven. Dat kan vanaf nu. We zijn nu met een project bezig waarbij we dat met een tiental bedrijven mogelijk maken. Ik hoop dat er een veelvoud van projecten zal komen, om op die manier aan werknemers een voordeel in natura te geven.

Maar, collega's, we moeten correct zijn, we moeten eerlijk zijn. De reden waarom die gigantische stijging er is, heeft te maken met de schaarste op de markt, maar ook met de geopolitiek. Ik kan dat met de collega's in de intra-Belgische overlegmomenten aankaarten. We zullen dat ook aankaarten in de Europese Commissie, om bijkomende maatregelen te nemen om de impact van de koolstofmarkt op de elektriciteitsprijzen te reduceren. Dat zullen we doen, we zullen die problematiek aankaarten.

Maar u kunt van mij niet verwachten, collega D'Haese, dat ik tussen nu en een paar maanden miljarden euro's kan vinden. Anders zou ik het wel doen. Ik heb hier al verschillende pistes die u suggereert bewandeld. Juridisch is het heel moeilijk om dat erdoor te krijgen. Dat is ook de reden waarom we wat terughoudend zijn ten aanzien van het systeem dat Europa naar voren brengt, om alles wat met gebouwen en transport te maken heeft onder het Intelligent Transportsysteem (ITS) te brengen. Dat moet goed worden bekeken, want volgens ons zal dat toch een impact hebben op de elektriciteitsfactuur. Ik maak mij daar grote zorgen over. Als dat systeem erdoor komt, denk ik dat het heel wat gezinnen nog bijkomende problemen zal bezorgen.

Wij halen dingen uit de factuur. Ik zie dat de federale collega's daar ook mee bezig zijn. Men is op federaal vlak ook bezig met de uitbreiding van het sociaal tarief. Voor de rest moeten we voortwerken en jaar na jaar bekijken hoe we de factuur lichter kunnen maken en hoe we faillissementen van energieleveranciers onder controle krijgen.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, u zegt dat u niet kunt toveren. Maar jullie kunnen wel toveren als het over een andere sector gaat. De voorbije jaren werden honderden miljoenen euro's geïnvesteerd om de energierekeningen van grote bedrijven en van grote vervuilers te financieren. Dan konden jullie wel toveren. Dat kon het geld wel rollen. Maar als het erom gaat ervoor te zorgen dat gezinnen overeind blijven, dan kunnen jullie niets doen, terwijl Nederland en Spanje en al die regio's in Europa straffe maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de factuur effectief naar beneden gaat. Waar blijft de Vlaamse Regering, die altijd heel veel ambitie wil tonen, dan? Het enige wat ik hier hoor, is dat de mensen niet goed genoeg hebben begrepen wat jullie allemaal voor hen hebben gedaan. Wat een wereldvreemd debat over zonnedelen en isolatie, terwijl er een tsunami van facturen zit aan te komen deze winter! Ik weet niet of het gaat sneeuwen en of het een witte kerst zal worden, maar als het van deze regering afhangt, minister, wordt het een koude en heel kille kerst. *(Applaus van Lise Vandecasteele)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katrien Schryvers aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het versneld toedienen van de boosterprikken in reactie op de opkomst van de omikronvariant

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het versneld toedienen van het boostervaccin

ACTUELE VRAAG van Freya Saeys aan Wouter Beke, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding, over het vaccinatieschema voor de boosterprik

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, collega's, gisteren heb ik mijn derde prik gekregen, net zoals vele anderen, dankzij de Vlaamse campagne, minister, en ook dankzij die duizenden vrijwilligers elke dag in al die vaccinatiecentra.

Sinds enkele weken loert de extreem besmettelijke omikronvariant om de hoek. We hebben er vanmorgen in de commissie een hele gedachtewisseling met professoren over gehad. Er is veel dat we hierover nog niet weten.

Waar wetenschappers het echter wel over eens zijn, is dat we ervoor moeten zorgen dat volwassenen zo snel mogelijk een derde dosis krijgen.

Minister, al in oktober riep u op tot die veralgemeende derde prik, maar toen moesten we temporiseren, was het wachten op de nodige adviezen, onder meer van de Hoge Gezondheidsraad. Ondertussen zijn de vaccinatiecentra daar wel volop mee bezig, maar veel mensen kunnen momenteel nog niet worden uitgenodigd omdat die minimumtermijn sedert de tweede prik, of sedert de eerste prik als het over Johnson & Johnson gaat, nog niet is verstreken. Het interval is dus nog niet voorbij. In heel wat landen is ondertussen beslist om dat interval te verkorten. Vorige week heeft het Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA) ook geoordeeld dat het veilig is om na drie maanden een derde prik te geven. Ook nu is het weer wachten op het advies van de Hoge Gezondheidsraad. Eerlijk gezegd, ik vind dat heel moeilijk te begrijpen. Ook voor de vaccinatiecentra is het nu immers afwachten. Er wordt al heel veel flexibiliteit van hen gevraagd, en ze weten niet hoe ze zich moeten organiseren voor de volgende weken, terwijl de klok tikt en we weten dat elke prik telt.

Minister, vandaar mijn vragen: wanneer zal er duidelijkheid zijn over de inkorting van het interval? Hoe zult u de boostercampagne versnellen?

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, collega's, er komt inderdaad een muur van besmettingen op ons af, en die heet 'omikron'. Om dat tegen te gaan, of alleszins af te remmen, is het belangrijk dat we een aantal dingen doen. Eerst en vooral is het heel belangrijk dat we onze eerste lijn versterken en ondersteunen. Als de these immers bewaarheid wordt dat dit een variant is van het virus die veel besmettelijker is, niet noodzakelijk zieker makend, dan zal de eerste vloedgolf onze eerste lijn, namelijk onze huisartsen, treffen. Minister, ik zou graag hebben dat u daar samen met uw federale collega werk van maakt, om ervoor te zorgen dat zij die vloedgolf ook daadwerkelijk aankunnen.

De tweede dijk die we moeten bouwen, is uiteraard die van de derde prik. Mijn collega heeft er daarjuist al naar verwezen. We weten dat iemand die drie keer is gevaccineerd, een betere weerstand heeft tegen de omikronvariant. Minister, de wachttijd is nu zes maanden. In het Verenigd Koninkrijk, in Ierland, in Denemarken, in Nederland wordt die op drie of vierenhalve maand gezet. Wat gebeurt er bij ons? Op 9 december was er het advies van het Europees Geneesmiddelenagentschap dat het veilig is om de derde prik na drie maanden wachttijd te geven als je een Moderna- of een Pfizervaccin hebt gehad. Bij ons komt er dan een interministeriële conferentie bijeen. Die vraagt dan aan de Hoge Gezondheidsraad om een advies te geven. Die Hoge Gezondheidsraad geeft dan ten vroegste vandaag een advies, en in de planning stond dat we dan maandag pas zullen beslissen, samen met de acht andere ministers van Volksgezondheid in dit land, om die derde prik daadwerkelijk na vijf maanden te kunnen geven.

Minister, dat is onbegrijpelijk voor de mensen. Ik snap ook niet waarom wij altijd de slimste van de klas moeten zijn, maar ook de traagste als het gaat over het inwachten van adviezen en het nemen van beslissingen. Mijn vraag aan u is: als u het advies vandaag hebt, wilt u ook vandaag nog beslissen om die wachttijd in te korten van zes naar vijf maanden?

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, er is een nieuwe variant aangespoeld in ons land, omikron. Die blijkt drie keer besmettelijker te zijn dan de deltavariant. We hebben vanmorgen in de commissie ook gehoord dat die een verdubbelingstijd van tweeënhalve dag heeft. Dat zou dus betekenen dat die tegen Nieuwjaar verantwoordelijk is voor 90 procent van de besmettingen. Of die zieker maakt, dat weten we nog niet. Daar is nog wat onduidelijkheid over. Het is echter wel heel duidelijk dat er een nieuwe besmettingsgolf op ons afkomt, terwijl de druk op de eerste lijn en het zorgpersoneel van de ziekenhuizen nog steeds zeer groot is. Die mensen zijn moe, heel moe. Nu we zien dat dit er weer bij gaat komen, dan heb ik daar vragen bij, en dan denk ik dat wij heel weinig marge hebben.

Ik denk dus dat het heel belangrijk is dat we die derde prik zo snel mogelijk zetten. We zien immers dat we met twee prikken onvoldoende beschermd zijn.

Die derde prik zal onze immuniteit opnieuw een beetje ophogen. En dat is natuurlijk de bedoeling. Die derde prik is, samen met de preventieve maatregelen, het belangrijkste wapen tegen deze omikronvariant. Het zal erop aankomen om zo snel als mogelijk te versnellen om ons maximaal te beschermen. Minister, het zal dus vaccineren, vaccineren en vaccineren zijn.

Momenteel is het interval voor mensen die het Pfizer- of het Modernavaccin hebben gehad, inderdaad zes maanden. Het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA)

zegt dat we dat zouden kunnen inkorten tot drie maanden. Ik hoop dat daar heel snel een beslissing over valt, net zoals over de vaccinatie bij de 5- tot 12-jarigen. Ik weet dat de vaccinatiecentra het logistiek wel aankunnen, maar daar zijn mensen ook zeer moe. Er zijn al vaccinatiecentra die zeggen dat ze in de kerstvakantie een week gaan sluiten om hun vrijwilligers tot rust te laten komen. De vraag zal zijn wie wij gaan kunnen inschakelen om die versnelling te kunnen doorvoeren. Wanneer gaat die versnelling eraan komen en op welke profielen gaan wij daarvoor een beroep doen?

De voorzitter: Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega's, we hebben vanochtend inderdaad met de experts gesproken over de bedreiging van de omikronvariant. Dit is inderdaad een ongelooflijke nieuwe uitdaging. We hebben daar vanuit Vlaanderen ook niet op gewacht. Ik heb begin deze week het initiatief genomen om in overleg te gaan met onze vaccinatiecentra om ons klaar te maken voor een versnelling van onze vaccinatiecampagne.

Ik zou eerst en vooral willen zeggen aan diegenen die denigrerende beelden hebben opgeroepen van onze vaccinatiecentra, van 'Kijk eens aan, tussen Kerstmis en Nieuwjaar gaan ze sluiten. Ze beseffen zeker niet dat het oorlog is?', dat ik dat totaal, maar dan ook totaal misplaatst vind. (*Applaus bij de N-VA en CD&V*)

En waarom is dat totaal misplaatst? Omdat onze vaccinatiecentra op het ogenblik dat we een toelating kregen voor die derde prik, ongelooflijk hard gewerkt hebben. Meer dan 95 procent van de Vlamingen wier interval verlopen is, is geprikt of heeft een uitnodiging gekregen. Het heeft geen enkele zin om een vaccinatiecentrum open te houden als er niet kan worden geprikt. Dat is ook de reden waarom wij samen met collega Vandenbroucke vorige week, toen het Europees Geneesmiddelenagentschap gezegd heeft dat het interval kan worden ingekort, het advies gevraagd hebben aan de Hoge Gezondheidsraad. Ik heb daarover gisteren en vanmorgen ook contact gehad met collega Vandenbroucke. En we zullen vanavond nog een interministerieel overleg bijeenroepen. Om halfzes zal er een taskforce plaatsvinden. En als dat advies positief is, zullen wij daar morgen ook mee aan de slag gaan met onze vaccinatiecentra.

We hebben maandag, gisteren en vandaag opnieuw met onze vaccinatiecentra gesproken om te kijken wat er moet gebeuren en waar er eventueel tekorten zijn. En zij verzekeren mij dat er opnieuw ongelooflijk veel enthousiasme is om ook tussen Kerstmis en Nieuwjaar te prikken als zij kunnen prikken.

We zullen daar een aantal zaken voor moeten klaarmaken. We zullen daar bijvoorbeeld QVAX voor moeten klaarmaken, want het zal op die manier zijn dat mensen zich extra kunnen aanmelden. Ik wil dan ook oproepen dat als we die goedkeuring krijgen, de mensen zich via QVAX laten registreren.

Zijn er personeelstekorten? Hier en daar zou dat misschien kunnen. We zijn nu alles aan het bekijken om dat zoveel mogelijk goed te krijgen. Ik denk dat er heel wat mensen zijn die zich nog verder als vrijwilliger willen aandienen, ook tussen Kerstmis en Nieuwjaar. Hen zou ik willen oproepen: ga ervoor. Wij zien op dit ogenblik dat er potentieel tekorten zijn aan specifieke profielen. Dat zijn medische en farmaceutische experts en lokaal verantwoordelijken. Als er mensen zijn die tussen Kerstmis en Nieuwjaar of in de komende weken daar mee hun schouders onder willen zetten, neem dan contact op met uw vaccinatiecentrum, zodat we die versnelling ook kunnen doen. Op die manier, voorzitter, hebben wij ons klaargemaakt om, als we vanavond die beslissing zouden kunnen nemen, daar ook mee aan de slag te gaan.

Ik ben mij zeer bewust van het feit dat vaccineren een onvoldoende maar wel een noodzakelijke voorwaarde is, ook tegen de uitdagingen van de nieuwe variant die aan onze deur staat te beuken. Maar nog eens: er is ongelooflijk hard gewerkt, bij die eerste prik, bij die tweede prik, en nu ook bij die derde prik. Wij zitten opnieuw bij de top van Europa, ook wat die boosterprik betreft. En als we kunnen en mogen versnellen, dan zullen we dat ook absoluut doen.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Minister, het is goed dat we heel snel duidelijkheid gaan krijgen, en dat u hier stelt dat er over amper een uurtje een taskforce is, en dat dan het advies wordt afgewacht. En als dat positief is, vindt er vanavond nog een IMC plaats, en dan zullen de nodige beslissingen genomen worden. En dat is nodig, want de klok tikt, en onze vaccinatiecentra wachten hier ook op. Want velen hadden inderdaad gepland om het tussen kerst en Nieuwjaar wat kalmer aan te doen, maar net vanwege het feit dat ze geen mensen meer konden uitnodigen vanwege dat interval. Ik denk dat het ook heel goed is dat u al op voorhand met hen in overleg bent gegaan, om te kijken welke noden er bijkomend nog zijn en hoe die versnelling daar georganiseerd kan worden. Ik ben er heel zeker van dat ze ook nu weer die switch zullen willen maken.

Maar we doen al bijna een jaar een beroep op die vrijwilligers, minister, elke dag weer. Er was bijna een stopzetting in september, in het najaar, en dan wordt er opnieuw opgestart. En er zijn ook veel vrijwilligers die moe worden. Dus ik denk dat het ook goed zou zijn dat we eens kunnen kijken hoe we die equipes kunnen verbreden. Vorig jaar hebben er heel veel mensen zich aangediend, meer dan er nodig waren. Dus mijn vraag is of er ook een hernieuwde oproep zal gebeuren om te zorgen dat die pool vrijwilligers voldoende is om die versnelling waar te maken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Het is positief dat er vanavond wordt geschakeld. Maar mag ik eens aan de collega's een vraag stellen? Is er hier eigenlijk iemand die denkt dat de Hoge Gezondheidsraad een negatief advies zal leveren om de wachttijd van zes naar vijf maanden te verkorten, als het van het Europees Geneesmiddelenagentschap op drie maanden mag?

Minister, ik denk dat heel veel mensen naar die trein der traagheid van de besluitvorming in dit land kijken, en toch een beetje de indruk hebben alsof wij de strandstoelen op de Titanic aan het herschikken zijn, terwijl er een vloedgolf op ons afkomt. Minister, als daar iets aan gedaan kan worden, dan is er geen dag te verliezen, zou ik zeggen.

Minister, ik heb een heel concrete vraag. Als we die virusremmers gaan aankopen, waar professor Johan Neyts deze morgen in de commissie nog eens echt de nadruk op heeft gelegd, dan moeten we ook onze teststrategie aanpassen. Want die virusremmers zijn heel effectief als ze gegeven worden in de eerste vier, vijf dagen dat iemand symptomen vertoont. Maar als je pas op de derde dag getest kunt worden, en je krijgt bijvoorbeeld pas op de vijfde dag je resultaat, dan kun je dat extra wapen van die virusremmers niet inzetten. Mijn vraag is dus of u ervoor zult zorgen dat er vanavond wordt gesproken over de aankoop van die virusremmers, en over de aanpassing van de teststrategie. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, ik ben heel blij om te horen dat u straks al een IMC zult bijeenroepen, want ik denk inderdaad dat er geen seconde te verliezen is. Maandag pas samenkomen is eigenlijk onbegrijpelijk, gezien de situatie waarin we nu zitten.

Nu, we weten dat die variant heel besmettelijk is. En zoals ik daarstraks al zei, is de druk nog altijd zeer groot. Dus als er opnieuw heel veel besmettingen op ons afkomen, dan zal de eerste lijn, en zullen mogelijk ook de ziekenhuizen, opnieuw serieus overspoeld worden. De vraag is of u daar al een plan van aanpak voor hebt, niet alleen omtrent het testen, maar ook omtrent de contacttracing. Want dat zijn toch twee zeer belangrijke pijlers. Mijn vraag is dus of u daar ook al mee in onderhandeling bent op het terrein.

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik ben blij dat de collega's op het einde toch ook begonnen zijn over contacttracing en over het testen en isoleren van mensen. Want u hebt daarjuist vooral gesproken over het vaccin, minister, maar ik denk dat we ons er hopelijk toch allemaal bewust van zijn dat enkel het vaccin ons niet zal beschermen tegen de omikronvariant. We moeten die ernstig nemen, het is een besmettelijke variant, die meer mensen zal besmetten, en die mogelijk een snellere nieuwe golf kan vormen.

Ik denk echt dat het nodig is om een omikronplan te maken. Minister, het gaat niet enkel om vaccins, maar ook om het aanpakken van de contacttracing met veel snellere testresultaten, om veel korter op de bal te spelen met het contactonderzoek, om een toenemend aantal mensen dat aan contactonderzoek kan doen, maar ook om ventileren, ventileren in de gebouwen. Ik vind het problematisch dat men daar sinds het begin van de crisis mee blijft talmen en daarin niet vooruitgaat. Met deze omikronvariant moeten we daar echt wel stappen vooruit in zetten. Minister, hoe zult u concreet een dergelijk omikronplan vormgeven?

De voorzitter: Mevrouw Van den Bossche heeft het woord.

Freya Van den Bossche (Vooruit): Minister, u hebt onze steun voor het versnellen van de boosterprik, het klaarmaken van onze vaccinatiecentra en het oproepen van andere mensen om mee te vaccineren om mensen zo goed mogelijk te beschermen, zeker ook tegen de nieuwe variant.

Ik vraag wel om naar uw eerstvolgend overleg een aantal andere aspecten mee te nemen die ons kunnen helpen in het indijken van die nieuwe golf die al in januari op ons af zou komen, wat toch bijzonder snel is. Ik denk aan de suggesties van FFP2-maskers, zeker in zorginstellingen, ventilatie en een plan van aanpak daar, een aangepaste teststrategie die onontkoombaar is, gelet op het veelvoud aan besmettingen dat op ons af zou komen met die specifieke variant. Misschien kunnen we ook eens nadenken over de wijze van contactopsporing en bronopsporing en bekijken hoe we minstens de meest kwetsbaren onder ons kunnen beschermen via testing en tracing wanneer we worden overspoeld met mensen die een hoogrisicocontact hadden of bang zijn besmet te zijn.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Minister, voor zij die nog niet overtuigd waren, werkte deze voormiddag helemaal verhelderend. We zullen de volgende golf meteen na deze golf krijgen, en dat is natuurlijk een groot verschil met eerdere fases. Er komt zelfs geen adempauze voor onze eerste lijn, voor al diegenen die in de vuurlinie staan, en we zullen dit als samenleving toch moeten oppakken.

Alle steun voor wat betreft de boosterprik en het versnellen ervan, maar het verbaast me toch een beetje dat er eigenlijk op dit moment – dat was ook mijn aanvoelen deze voormiddag – geen breder plan klaarligt – de collega's wezen er al op – met betrekking tot ventilatie, FFP2-maskers, testing en tracing, en een versnelling van de ventilatie-inspanningen.

Minister, deze voormiddag hebt u gezegd dat alle instrumenten van de voorbije golven klaarstaan en dat daarop verder zal worden gewerkt. De experts wijzen er nu al op dat er na deze golf waarschijnlijk een vierde vaccinatiegolf zal komen. Minister, wanneer zult u eindelijk werk maken van een duurzame preventiestrategie met betrekking tot dit virus in de brede zin? We zijn twee jaar ver en het wordt hoog tijd om daarin te handelen.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, ik was een beetje verrast dat die vragen hier vandaag geagendeerd staan. Gisteren hebben we het in wel tien vragen gehad over de boosterprik. Deze ochtend was er een speciale commissie over de boosterprik en de omikronvariant, maar blijkbaar kan het in het Vlaams Parlement dat collega's vragen terugtrekken om ze dan te kunnen stellen in de plenaire vergadering. Tot daar aan toe.

De voorzitter: Neen, neen, neen, zo is dat helemaal niet gegaan.

Lorin Parys (N-VA): U was er niet want u was op de boerenbetoging. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Laat mij even uitspreken.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega Parys zal niet bepalen waar ik wel of niet naartoe ga.

De voorzitter: Neen, maar u zult ook niet bepalen wanneer ik mag spreken in het parlement waar ik voorzitter van ben. Ja?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Jaja.

De voorzitter: Gisteren waren er vragen om uitleg geagendeerd aan de minister, maar niets over de boosterprik voor alle duidelijkheid. Vandaag was er een gedachtewisseling.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Het is wel tienmaal ter sprake gekomen.

De voorzitter: Ja, maar ze stonden niet geagendeerd, meneer Sintobin.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Collega's en de minister zullen het met mij eens zijn dat er bij tientallen vragen...

De voorzitter: Het is ook niet dat u een vraag over dit onderwerp hebt.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voor mij is het geen probleem dat die vragen hier gesteld worden.

De voorzitter: Maar waarom maakt u er dan wel een probleem van?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Ik meld dat gewoon. Ik zeg dat gewoon. Misschien zou dat in ons geval niet aanvaard worden, wie weet. (*Opmerkingen van Lorin Parys*)

De voorzitter: Alstublieft! Dat vind ik echt zo laag-bij-de-gronds. Ik behandel uw fractie net zoals ik alle andere fracties hier behandel.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mijnheer Parys, u zult dat niet bepalen. U bent geen voorzitter. U moet niet continu op mijn kap zitten. Wat is dat nu. (*Opmerkingen van Lorin Parys*)

Maar jongen toch, alstublieft zeg.

De voorzitter: Het laatste dat ik daarover te zeggen heb aan de Vlaams Belangfractie is dat ik uw fractie behandel net zoals ik elke andere fractie van links tot rechts behandel in dit Vlaams Parlement. Als u nu echt van oordeel bent dat ik een soortgelijke vraag die van uw fractie afkomstig zou zijn geweest, zou hebben afgewezen, dan hebt u het compleet verkeerd. *(Applaus bij de N-VA)*

Maar zegt u dan nu misschien iets relevants over het thema.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Oei, excuseer hoor. Ik denk niet dat het de eerste keer is dat iemand een opmerking maakt over het agenderen van vragen. Ik denk dat andere collega's dat ook al hebben gedaan.

De voorzitter: Ah ja?

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Niet vandaag, maar op andere momenten. Ik denk bijvoorbeeld aan collega Rzoska. Die heeft dat ook al verschillende keren gedaan.

De voorzitter: Kan ik me niet herinneren, maar bon. Zelfs de heer D'Haese doet dat niet.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, er wordt nu veel gepraat over het tekort aan personeel en aan vrijwilligers in het vaccinatiecentrum. Ik wil alleszins niet denigrerend doen en daar opmerkingen over maken. Het is effectief zo dat er in bepaalde vaccinatiecentra een probleem is op het vlak van personeel en van vrijwilligers en dat een aantal vaccinatiecentra tijdens de kerstperiode een aantal dagen zullen sluiten. U probeert daarvoor een oplossing te zoeken, maar dat is natuurlijk een kortetermijnoplossing. Collega Vaneeckhout heeft ernaar verwezen: Geert Molenberghs heeft vanmorgen gezegd dat er in de herfst nagenoeg zeker een vierde prik komt. Er moet een structurele oplossing op lange termijn komen voor de vaccinatiecentra. We kunnen niet telkens opnieuw afschalen en opschalen. Dat is onwerkbaar. Is dat goed zo, collega Parys?

De voorzitter: Mijn twee kinderen van 14 en 17 jaar gedragen zich meer volwassen, maar bon ... *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin en Lorin Parys)*

Minister Beke heeft het woord.

Minister Wouter Beke: Collega Parys, u spreekt over de trein der traagheid. Ik betreur dat eerlijk gezegd. We waren met de eerste vaccinatiecampagne bij de top van Europa. We zitten daar nu opnieuw bij. We zullen moeten leren leven met één zaak: we zullen geen statische besluitvorming krijgen. We worden geconfronteerd met een virus dat het achterste van zijn tong niet laat zien, en dat voortdurend nieuwe varianten heeft en zorgt voor nieuwe uitdagingen. Dat vereist dat er op een dynamische manier beslist en geschakeld kan worden. Dat hebben we al ontelbare keren gedaan met de tachtig tot negentig vaccinatiecentra en met de duizenden mensen die daar werken.

Het Europees Geneesmiddelenbureau heeft vorige week gezegd dat de intervaltermijn kan worden verkort. Ik ben blij dat u zoveel vertrouwen hebt in de Europese instellingen. We hebben aan de Hoge Gezondheidsraad een advies gevraagd. Het Europees Geneesmiddelenbureau heeft voor verschillende virusremmers – waarvan u hebt gezegd dat we ze moeten aankopen –, nog geen Europese goedkeuring gegeven. Daar wordt er dus naar gekeken. Ik heb vandaag in de commissie, waarover er daarnet sprake was, gezegd dat we in overleg zijn met federaal minister Vandenbroucke. Er zijn al een aantal virusremmers aangekocht. Er is daar ook een taskforce voor opgericht. Dat zal moeten gebeuren door het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten. Ik ben het er helemaal mee eens – dat is vanmorgen ook aan bod

gekomen – dat ook de vaccinatiepil, het medicijn, een belangrijke rol speelt in het behandelen van mensen die besmet zijn met het coronavirus. Daar hebt u absoluut een punt, en daarin hebt u gelijk.

Een aantal andere zaken, zoals FFP2-maskers, zijn ook aan bod gekomen. Collega Van den Bossche, we hebben een Vlaamse stock opgebouwd voor het zorgpersoneel. We moeten daarmee aan de slag gaan wanneer dat nodig is. Het is goed dat we die eigen stock hebben opgebouwd. We zullen ook daarover verdere adviezen vragen. Hetzelfde geldt voor de vraag hoe we zullen moeten gaan testen. Ik begrijp die vragen uiteraard. Hoe zal de teststrategie zich moeten verhouden tegenover die omikronvariant? Dat zijn heel terechte vragen. We verwachten daarover een advies van de Risk Management Group. Die zal op basis van die informatie een advies aan de ministers geven, en dan zullen we die bespreken en daarover beslissingen nemen voor een eventuele aanpassing.

Als we het hebben over de vraag hoe we ons tegenover die nieuwe variant zullen verhouden en wat de verschillende verdedigingslinies zijn, dan spreken we nu over de vaccinatie. Dat is de belangrijkste, maar niet de enige verdedigingslinie. Testen en traceren zijn een tweede belangrijk verdedigingslinie, maar er is nog een eerste verdedigingslinie, namelijk preventie. Hoe zullen we besmettingen voorkomen? Hoe zullen we zorgen dat de viruscirculatie zich niet verder opbouwt? We zitten vandaag in een tendens van dalende besmettingen. In vergelijking met een dikke maand geleden zijn er in Vlaanderen bijna 40 procent minder besmettingen. Dat is een goede zaak. Die daling is er niet zomaar gekomen, maar omdat er moeilijke en pijnlijke maatregelen zijn genomen in de verschillende sectoren, of het nu over de evenementen-, onderwijs-, jeugd- of een andere sector gaat. Daarover is er in dit halfroond al verschillende keren gesproken.

Het Overlegcomité zal volgende week samenkomen rond de vraag wat vandaag de toestand is in verband met de besmettingen en over hoe we naar de volgende periode kijken. Ik denk dat ze deze nieuwe situatie ook mee in rekenschap zouden moeten nemen, net als de mogelijke bedreigingen die voor ons liggen en hoe we ervoor kunnen zorgen dat die mogelijke bedreigingen zoveel als mogelijk worden afgewend. Dat is de eerste verdedigingslinie die moet en zal kunnen worden opgebouwd.

Collega Sintobin, zijn alle vaccinatiecentra vandaag klaar? Neen, niet alle vaccinatiecentra. We hebben de voorbije drie dagen heel intens overleg gehad. Er zijn vaccinatiecentra die zeggen dat ze voor capaciteitstekorten en -problemen vrezen. Daarom is dat intern overleg zo belangrijk. We kijken nu of we dan binnen een eerstelijnszone niet een ander vaccinatiecentrum kunnen upgraden en daar meer capaciteit kunnen voorzien. Hier en daar zullen er wel wat problemen zijn en die proberen we op te lossen in goed overleg en in goede verstandhouding zodat wij er klaar voor zijn.

Ik denk dat die vierde prik er zit aan te komen. Dat heb ik ook al in uw commissie gezegd. We moeten daarvoor inderdaad verschillende scenario's voorbereiden. Hoe die vierde prik er zal uitzien, zal een belangrijk element zijn en daarom hebben we grote, massieve vaccinatiecentra nodig. Wat bedoel ik daarmee? Vandaag hebben we nog een apotheek nodig omdat we van diepgevroren vaccins naar individuele spuitjes moeten gaan, die moeten worden opgetrokken en aangelengd. Dat betekent dus dat er farma-experts aan te pas komen. Dat is iets anders dan een griepspuit zoals u en vele anderen die al hebben laten zetten, waarvoor dank. Tegen degenen die ze nog niet hebben laten zetten, zou ik zeggen dat ze dat moeten doen. Als dit zou zijn zoals bij een gewone griepspuit, die niet meer moet worden behandeld of aangelengd, die niet uit een diepgevroren toestand, maar vanuit een kamer- of gewone koelkasttoestand komt, dan kunt u uw vaccinatiecampagne daaraan aanpassen.

Ik had in september een plan klaar om via de eerstelijnszorg te kunnen werken, maar dan hebben we die stijgende besmettingen gehad en zagen we dat we met de boostercampagne massief, snel en op korte termijn moesten werken en dus konden we dat plan niet uitrollen.

Ik heb dus een aantal plannen waarin staat wat we in deze situatie en wat we in die situatie moeten doen. De uitrol daarvan zal bepaald worden door twee belangrijke variabelen: welk soort virus moeten we bestieren en welke vaccins zijn daarvoor beschikbaar? Zijn dat aan de ene kant vaccins die geüpgraded zijn om beter bestand te zijn tegen het virus en zijn dat aan de andere kant vaccins die on the floor makkelijker kunnen worden toegediend? We weten dat de bedrijven en wetenschappers daarmee bezig zijn om dat te onderzoeken en te exploreren. Vandaag zijn we nog niet zover en moeten we dus opnieuw beroep doen op onze vaccinatiecentra, waarvoor grote dank.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Collega's, een versnelling van die booster-vaccinatiecampagne is uiterst belangrijk in de strijd tegen de omikronvariant, naast andere maatregelen, want ook mondkmaskers blijven altijd belangrijk, net als de teststrategie.

Vanavond wordt daarover een beslissing genomen, minister, en eigenlijk twijfelt niemand er aan dat de intervaltermijn zal worden verkort. Ik wil u vragen om dan op het gaspedaal te duwen, samen met de vaccinatiecentra, zoals zij en u dat al zo vaak hebben gedaan tijdens de voorbije periode, want het is nodig. Elke dag telt, elke prik telt.

Ik weet dat het veel vraagt van de vaccinatiecentra. Ik heb er alle vertrouwen in dat zij ook nu opnieuw de nodige flexibiliteit zullen tonen die zij al zo vaak hebben opgebracht. Als er zijn die toch capaciteitsproblemen hebben, minister, dan denk ik dat het nodig is dat wij hier vanuit Vlaanderen mee naar oplossingen zoeken.

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Minister, wanneer ik het over de trein der traagheid heb, heb ik het niet over onze vaccinatiecampagne en over wat u hebt gedaan, maar wel over hoe lang het duurt vooraleer wij met alle overheden in dit land tot een beslissing komen. Als alle collega's het inderdaad met mij eens zijn dat er werkelijk niemand is die eraan twijfelt dat wij een positief advies zullen krijgen van de Hoge Gezondheidsraad om die wachttijd in te korten, dan is het natuurlijk wel de vraag waarom we nu acht dagen hebben gewacht, in het midden van een storm, vooraleer we die wachttijd ook effectief hebben ingekort.

Dat is mijn punt. Daar wil ik toe komen, minister, namelijk dat we dat de volgende keer niet meer meemaken. Mijn fractie heeft in dit parlement een aanzet gegeven, een plan gemaakt dat binnenkort wordt besproken om vijf dijken op te werpen die ons in de toekomst moeten beschermen tegen verschillende varianten. Dat gaat over contacttracing. Dat gaat over de derde prik zetten. Dat gaat over de eerste lijn beter ondersteunen. Dat gaat over uw teststrategie aanpassen. Dat gaat over de antivirale middelen snel aankopen. We hopen dat we daar samen met u en met alle beleidsniveaus in dit land werk van kunnen maken.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Minister, we zitten eigenlijk nog volop in de vierde golf. We zitten nog altijd op een heel hoog plateau. Er lijkt nu een vijfde golf op ons af te komen en we hebben eigenlijk bijna geen reserve. De druk op de eerste

lijn en op de ziekenhuizen is heel, heel groot. Er zullen, naast een versnelling van de boosterprik of de preventieve maatregelen, ook plannen op tafel moeten liggen rond de testing en de contacttracing. Ons beste wapen nu om ons te beschermen is de vaccinatiecampagne versnellen en kijken naar de beperkende maatregelen. Ik hoop alvast dat de termijn niet van zes tot vijf maanden zal worden ingekort, maar van zes tot drie maanden.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Els Robeyns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de voorwaarden in het contract dat lokale besturen afsloten voor 'trajectcontrole as a service'

ACTUELE VRAAG van Jos D'Haese aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de gevolgen van geprivatiseerde trajectcontroles op verkeersveiligheidsbeleid

ACTUELE VRAAG van Bart Claes aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de uitbesteding van trajectcontroles door gemeentebesturen en de schrapping van fysieke snelheidsafremmende maatregelen als gevolg daarvan

ACTUELE VRAAG van Rita Moors aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over de contracten van de lokale besturen met Trajectcontrole as-a-Service

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, over het voorstel tot het uitwerken van een doorstortscenario in het kader van verkeersovertredingen

ACTUELE VRAAG van Stijn Bex aan Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, over een moratorium op het afsluiten van contracten voor het uitvoeren van trajectcontroles

De voorzitter: Collega's, we zijn toe aan zes samengevoegde actuele vragen. Zijn de vraagstellers het ermee eens dat jullie de vragen stellen vanop jullie plaats? Anders is het hier een va-et-vient, in het mooi Nederlands. (*Instemming*) (*Opmerkingen van Koen Daniëls*)

Een komen en gaan. Dank u, mijnheer Daniëls. U had vandaag geen tussenkomst maar dan staat u toch in de annalen van deze vergadering.

Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister Peeters, minister Somers, sinds 1 februari kunnen lokale besturen ervoor kiezen om GAS-boetes in te zetten om snelheidslimieten te handhaven in de zone 30 en de zone 50 als de overtrekking beperkt blijft tot maximaal 20 kilometer per uur. Op zich is het positief dat we de lokale besturen stimuleren om handhaving te doen van snelheid in de bebouwde kom, dat ze investeren in verkeersveiligheid en dat ze een stuk van de investering kunnen terugverdienen.

Gelet op de grote investering was het aantal lokale besturen tot voor kort beperkt, maar ondertussen zijn er een drietal private bedrijven die een business-model ontwikkeld hebben, 'trajectcontrole as a service' (TaaS), waarbij zij de gemeenten totaal ontzorgen. Zij zorgen voor de investering, de uitbating en het onderhoud. In ruil vraagt die firma een vast bedrag van 24 euro per uitgeschreven boete.

Boven op dat vast bedrag wordt er in de overeenkomst ook een aantal verplichtingen aan de gemeente opgelegd. Zo moeten de belemmeringen voor het verkeer op het traject vermeden worden. Zij leggen op dat als er aan de infrastructuur van het traject aanpassingen moeten gebeuren, dat enkel kan in overleg met die firma. Zij leggen ook op dat er geen snelheidsremmende maatregelen mogen worden ingevoerd en, straffer nog, dat bestaande verkeersremmers moeten worden verwijderd.

Die voorwaarden worden vandaag al uitgevoerd. Nochtans is dat redelijk zorgwekkend. Men gaat de infrastructuur die verkeersongevallen voorkomt, laten verwijderen, enkel en alleen om tegemoet te komen aan commerciële belangen van bedrijven. Bovendien gaat men het beleid van lokale besturen wegnemen. Die gaan uit handen geven wat er op hun eigen straten op het vlak van verkeersveiligheid kan gebeuren.

Minister, deze vorm van trajectcontroles hebben niets meer te maken met het verbeteren van verkeersveiligheid, wat nochtans het opzet is van het decreet, maar enkel en alleen met het uitschrijven van zo veel mogelijk boetes en het maximaliseren van de winst.

Mijn vraag aan u, minister: komt dit nog overeen met de doelstelling van het decreet? Wat gaat u doen om dit soort overeenkomsten in de toekomst onmogelijk te maken?

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, het verkeer minder veilig maken om meer winst te kunnen maken. Dat gebeurt vandaag in Vlaanderen. Dat is, als u 't mij vraagt, totaal onaanvaardbaar! Het is mogelijk gemaakt dat private bedrijven worden ingeschakeld voor snelheidscontroles, en dat ze dan per boete worden vergoed. Dus hoe meer boetes, hoe meer winst. Wat hadden jullie nu gedacht dat er zou gebeuren? Dat zijn geen liefdadigheidsinstellingen. Het zijn private bedrijven die winst moeten maken, dat is waar het om draait. En dus gaan snelheidsremmende maatregelen op de schop want verkeersremmers zijn niet winstgevend. Voorrangregels voor fietsers? Die worden verboden. Grote aankondigingsborden van een zone 30? Afschaffen, die handel! Wegversmallingen worden weggedaan, enzovoort. Dit heeft niets, maar dan ook niets meer te maken met het tegengaan van ongevallen. Dit is poenpakkerij ten koste van de verkeersveiligheid. Ik vind dat onaanvaardbaar.

Ik heb een heel eenvoudige vraag voor u, minister: Zult u ervoor zorgen dat dit soort toestanden stopt? Ja of nee?

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Het werd onlangs al even in de commissie behandeld, maar alsnog bedankt om mijn vraag hier vandaag goed te keuren.

De voorzitter: Ziet u? Ik ben onpartijdig.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, het is inderdaad zo dat sinds begin dit jaar lokale besturen GAS-boetes (gemeentelijke administratieve sanctie) kunnen uitschrijven voor bepaalde snelheidsovertredingen, onder andere in de zone 30. Die regeling zat vervat in uw eerste verzameldecreet van deze legislatuur. Het is onder meer deze regeling die onze partij ervan heeft weerhouden om dat decreet toen mee goed te keuren. Wij waarschuwden toen al, meer dan een jaar geleden, dat die 'vergassing' van de snelheidsboetes zou leiden tot een enorme wildgroei aan nieuwe zones 30 in alle Vlaamse gemeentes. Niet omdat men plotseling meer zou inzitten met verkeersveiligheid, want dan had men al vroeger ingegrepen,

maar wel omdat men de inkomsten uit die boetes graag ziet komen om de gemeentekas te kunnen spijzen. Nu zijn we een jaar verder, en nu blijkt de realiteit nog erger te zijn dan hetgeen waar we toen voor waarschuwd. Niet alleen zien we nu in Vlaanderen meer zones 30 opduiken, de ene al terechter dan de andere, maar merken we ook dat verschillende van onze lokale besturen in zee gaan met een kartel van – in het verleden vaak dubieuze – ondernemingen, om de bijhorende trajectcontroles uit te baten. Het is zo dat die bedrijven 24 euro vragen per boete die wordt uitgeschreven. Boetes worden dus eigenlijk vermarkt. Het gaat nog verder: die bedrijven eisen zelfs dat snelheidswerende, fysieke maatregelen worden weggehaald, om mensen bij wijze van spreken uit te nodigen om over de maximumsnelheid te gaan, om zo de boetes te maximaliseren en eigenlijk meer verkeersonveiligheid te creëren.

Minister, mijn vraag is vrij simpel: wat gaat u ondernemen om dit systeem zo snel mogelijk te ontmantelen?

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, met de inwerkingstelling van het decreet in februari van dit jaar rolt de Vlaamse Regering een stukje van haar regeerakkoord uit, namelijk een verhoging van de lokale autonomie om snelheidsovertredingen in de 30-50 zones te beboeten door middel van een GAS 5-boete. Dat is positief, en kan inderdaad bijdragen aan de verhoging van de verkeersveiligheid. Maar ongeveer tegelijkertijd met de inwerkingtreding van het decreet zag TaaS (Trajectcontrole-as-a-Service) het levenslicht. Het biedt de lokale besturen een concept aan waarbij TaaS de investerings- en exploitatiekosten op zich neemt, maar in ruil per overtreding, of per verwerking vraagt dat er 24 euro terugvloeit om zijn kosten te dekken. Dat lijkt op een privaat verdienmodel, minister, en dat doet toch wel de wenkbrauwen fronsen. De afgelopen dagen konden we dan in de media lezen wat die contracten zouden inhouden. Zoals hier door de collega's al naar voren werd gebracht, zou daar in staan dat verkeersbelemmerende maatregelen verwijderd moeten worden alvorens TaaS kan worden uitgerold, en er wordt een verbod opgelegd om door de lokale besturen op autonome wijze weginfrastructuur aan te passen gedurende de looptijd van de overeenkomst, die zes tot negen jaar kan duren.

Gedurende een periode wordt de lokale autonomie van de gemeentebesturen volledig uitgehold. Die beslissing staat haaks op het doel dat het decreet naar voor heeft gebracht, namelijk de lokale besturen een grotere autonomie geven, zeker op het niveau van handhaving van haar verkeersveiligheidsbeleid. Dat staat haaks op het doel van het decreet. In plaats van de lokale autonomie komt hier het eigen gewin van de privébedrijven naar voor. Mijn vraag aan u, minister, is de volgende: hoe staat u tegenover de inhoud van de contracten zoals die nu voorliggen?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik denk dat we het er wel over eens zijn dat we met GAS 5 de verantwoordelijkheid aan lokale besturen geven om zelf die snelheidsovertredingen tot 20 kilometer per uur in zone 30 en zone 50 te kunnen gaan handhaven en daar zelf die boetes te kunnen gaan innen. Dat is op zich een heel goed idee. Je geeft meer slagkracht om effectief verkeersbeleid mogelijk te maken op lokaal niveau. We zien vandaag twee mogelijkheden om dat concreet in uitvoering te brengen. Enerzijds heb je het terecht fel bekritiseerde TaaS, wat niet meer of minder is dan een privatisering van uw verkeersveiligheidsbeleid. Je moet zelfs betalen per verwerking, niet per boete. Daarnaast is het zo dat je kan kiezen als lokaal bestuur, een scenario waarvoor wij in onze politiezone gekozen hebben, om in plaats van TaaS dit zelf op te zetten in een samenwerking tussen gemeentebesturen en politie. Maar, minister, en daarover gaat mijn vraag, er is

intussen ook een mogelijk derde spoor dat we ernstig moeten onderzoeken. Het gaat met name over het doorstortscenario of federaal scenario dat via 'cross border' in staat is om die snelheidsovertredingen die onder toepassing vallen van GAS 5 rechtstreeks door te storten naar de lokale besturen vanuit de federale overheid die een heel performant inningssysteem heeft.

Wat is uw visie en uw mening, minister, ten aanzien van dat doorstortscenario en de impact daarvan op GAS 5?

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Ministers, ik wil eerst en vooral op iets zeer belangrijk wijzen. Er is hier in het parlement een grote consensus om iets te doen aan overdreven snelheid en de verkeersonveiligheid die daaruit volgt. We willen daaraan remediëren en dat is ook goed.

Ik heb over dit systeem al twee keer aan jullie beiden vragen om uitleg gesteld omdat ik denk dat deze concrete uitwerking compleet fout is. Wat zien we eigenlijk? Dat een privéfirma gaat investeren in die camera's, afspraken gaat maken met die gemeentebesturen. De logica van die privéfirma is natuurlijk: hoe meer boetes, hoe meer geld. We zien dat daardoor verkeersveiligheidsversterkende maatregelen onmogelijk worden, teruggeschroefd worden of dat alleszins de gemeentebesturen daar niet meer vrij mogen over beslissen. Dat is compleet fout. Dit decreet en wat daaruit voortvloeit wordt in de pers terecht een gedrocht genoemd. U moet daar iets aan doen.

Minister Somers heeft al gezegd de procedure af te wachten die is aangespannen tegen wat de gemeente Bonheiden heeft beslist, maar u moet daar niet op wachten. Het decreet is duidelijk en zegt dat die camera's volledig gefinancierd moeten worden door lokale overheden, wat in deze manifest niet het geval is. Er is hier in het parlement een brede consensus dat wat er hier op het terrein gebeurt, niet kan. Op een bepaald moment – of dat nu zal zijn door een beslissing van de voogdijminister of doordat het parlement het decreet aanpast – zal er beslist worden dat die contracten van TaaS met de gemeentebesturen onwettig zijn. En jullie zitten daarop te wachten?

Intussen laten jullie de gemeentebesturen contracten afsluiten die we niet willen en waarvan we weten dat ze er zullen op moeten terugkomen. Daarom is mijn vraag aan beide ministers: komt er een moratorium op het afsluiten van deze contracten zodanig dat in afwachting van de beslissing over de onwettigheid er tenminste niet nog meer gemeenten zijn die het belastinggeld van de burger besteden aan die private firma, die we niet willen?

De voorzitter: Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank, collega's, om zoveel aandacht te vragen voor ons verkeersveiligheidsbeleid. Verkeersveiligheid is iets wat iedereen raakt en het is alleszins voor mij een topprioriteit. Dat heb ik al meer dan eens gezegd. We weten ook allemaal dat handhaving de sluitsteen is van heel het verkeersveiligheidsbeleid, want helaas moeten we iedere dag opnieuw vaststellen dat er heel wat mensen zijn die de snelheidslimieten niet respecteren, die heel wat snelheidsovertredingen begaan. De cijfers van de federale overheidsstatistieken spreken voor zich. En ook onze eigen statistieken tonen het telkens weer opnieuw aan: snelheid is en blijft nog altijd de grootste killer in het verkeer.

Vandaar dat wij maatregelen nemen. We nemen als Vlaamse overheid zelf maatregelen en investeren heel veel in trajectcontroles op onze gewestwegen. Tegelijk hebben we, zoals voorzien in het regeerakkoord en gevraagd door heel wat lokale besturen, hun de mogelijkheid gegeven om zelf over te gaan tot

handhaving in de zones 30 en 50 voor kleine snelheidsovertredingen van maximum 20 kilometer boven de snelheidslimiet. We hebben daarvoor een kader gecreëerd, en dat is inderdaad via het verzameldecreet ingevoerd. Dat kader is in werking sinds 1 februari van dit jaar.

Lokale besturen kunnen daar gebruik van maken; ze moeten dat helemaal niet. Het staat hun vrij te kiezen voor GAS 5 dan wel elke overtreding opnieuw te laten vaststellen conform de gewone strafrechtelijke regeling.

Wij creëren het kader, en hoe de lokale besturen daarmee omgaan, is volledig hun eigen autonomie, met één voorwaarde uiteraard: het moet voldoen aan de vijf voorwaarden die zijn opgenomen in het kader en in het verzameldecreet om GAS 5-boetes te kunnen innen. Hoe lokale besturen dat doen, of ze samenwerkingsovereenkomsten sluiten met andere lokale besturen, of dat overdragen aan een intercommunale – in mijn provincie is s-Lim daar intens mee bezig –, of dat volledig in eigen beheer doen, of het doorgeven aan een derde, dat is voor een heel groot stuk de autonomie van een lokaal bestuur. Het is niet aan mij of niet mijn bevoegdheid om de lokale besturen te controleren op de overeenkomsten die zij sluiten met derden. Ik ga er wel van uit dat voor die lokale besturen telkens verkeersveiligheid een topprioriteit is. Ze zetten alles op alles om zoveel mogelijk mensen aan te moedigen om de snelheidslimieten te respecteren, niet om te zorgen dat er zoveel mogelijk snelheidsboetes geïnd worden.

Velen spreken hier over een verdienmodel: zoveel mogelijk boetes innen. Neen, handhaving is het sluitstuk van het hele systeem. Het opzet is vooral dat iedereen zich houdt aan de snelheidslimieten zodat we geen boetes zouden moeten uitschrijven.

Inzake het doorstortscenario waarover u vragen hebt gesteld, heb ik de afgelopen weken in de commissie al duidelijk gesteld dat we op dit ogenblik bezig zijn met een evaluatie bij alle lokale besturen over GAS 5. We nemen in de verdere evaluatie ook het doorstortscenario – zoals dat voor de onmiddellijke inning op het federale niveau gebeurt – onder de loep. We zullen dat te gepasten tijde hier of in de commissie bespreken.

Verkeersveiligheid is een topprioriteit, niet alleen voor ons als beheerder van de Vlaamse wegen, maar ook voor alle Vlaamse lokale besturen als wegbeheerder van hun lokale wegen. Ze zullen alles op alles zetten om te zorgen dat er geen overtredingen kunnen worden begaan. Of ze dat nu doen via de inrichting van de weg, via asverschuivingen, wegversmalling, of iets anders, die keuze is de volledige autonomie van het lokaal bestuur.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: Het zal u misschien met verstomming slaan, maar ik sluit me in belangrijke mate aan bij minister Peeters.

Nog een paar extra elementen. Eerst en vooral vind ik GAS 5 een heel goede maatregel. Daardoor krijgen de lokale besturen een belangrijk element om werk te maken van de verkeersveiligheid. Een van de problemen die we nog altijd ondervinden, in vergelijking met Nederland, is dat de pak- en controlekans te klein is. Daardoor is ons controlesysteem onvoldoende sturend op de rijcultuur in Vlaanderen.

Dus een verhoogde controle, meer systematisch controleren dankzij GAS 5, is op zich een goede zaak.

Trajectcontroles zijn voor mij een heel fair systeem in vergelijking met de klassieke flitspalen. Wat stellen we vast? Bij klassieke flitspalen heb je niet die

24/7-controle. Het is ook een puntcontrole, waar hier een trajectcontrole is waarbij men nakijkt of een persoon over een langer traject systematisch te snel heeft gereden. Want als je dan te snel rijdt, betekent dat dat je op sommige plaatsen misschien wel serieus te snel hebt gereden. Een puntcontrole daarentegen is veel meer arbitrair.

De impact van trajectcontroles is ook heel groot. Ik neem mijn eigen stad als voorbeeld. Wij zijn kampioen in trajectcontroles. We hebben er op dit moment zestien en er komen er nog negen bij. Na enkele jaren ervaring zien we dat het gemiddelde percentage overtreders bij trajectcontrole minder dan 1 procent is, terwijl dat bij de klassieke flitspalen 5 tot 8 procent is. Wie denkt dat wij met trajectcontroles het aantal overtredingen en de pakkans opdrijven... In het begin zal de pakkans waarschijnlijk worden opgedreven, maar zeer snel beseffen mensen zeer goed – het staat ook altijd aangekondigd, want dat is wettelijk verplicht – dat ze hun snelheid moeten remmen. Sommige gemeenten en lokale besturen hebben de ambitie om zoveel trajectcontroles te installeren dat mensen eigenlijk niet meer kunnen bijhouden of ze al dan niet in een trajectcontrole zijn en ze dus systematisch en structureel hun gedrag aanpassen aan de normale spelregels. Er wordt trouwens ook niemand beboet die zich aan de spelregels houdt.

Nu komen we iets concreter bij de vragen over de specifieke situatie onder meer in Bonheiden en in een aantal andere gemeenten. U weet dat er bij mij, minister van Binnenlands Bestuur, een klacht is ingediend. Ik moet de heer Bex teleurstellen. We leven in een rechtsstaat en dat betekent dat ik als minister van Binnenlands Bestuur de procedures die u in dit parlement hebt gestemd en waarvan u van mij vraagt dat ik ze respecteer, ook zal respecteren. Dat betekent dat ik de termijnen moet respecteren. Het is een tegensprekelijke procedure: ik moet eerst de gemeente Bonheiden horen en kan pas dan een concrete uitspraak doen over een concreet dossier. Als ik dat niet doe, respecteer ik de rechtsstaat niet, ben ik wat aan het freewheelen en riskeer ik dat de Raad van State de beslissingen die ik potentieel zou kunnen nemen, vernietigt wegens vooringenomenheid. Ik kan dat dus niet doen en ik wil dat ook niet doen.

Maar ik kan wel in algemene termen twee zaken zeggen. Kiezen om bepaalde taken uit te besteden, is op zich helemaal niet problematisch. Men kan dat. Maar er zijn een aantal randvoorwaarden waaraan men zich moet houden. Ik wil daarvoor eerst de zaak in concreto zien. Want er wordt nu heel vaak gesproken over contracten die allerlei bepalingen bevatten. Maar over een concreet contractueel engagement zal ik niet spreken. Wat voor mij wel belangrijk is, is dat de gemeente er altijd over moet waken dat haar autonomie om voor verkeersveiligheid te zorgen niet structureel wordt ondergraven door contractuele verplichtingen. Ten tweede vind ik het belangrijk dat een gemeente niet structureel wordt gehypothekeerd in het kunnen nemen van maatregelen in verband met verkeersveiligheid. Indien er een structurele hypotheek ligt op de lokale autonomie, zitten we volgens mij in een problematische context. En de grote vraag is nu: is dat zo op basis van de contractuele afspraken die werden gemaakt? Hoe zit dat juist?

Dat is de procedure die nu loopt. Op basis van die procedure en de uitspraak die ik daarin zal doen, zal ik ook de gemeente een heel helder advies geven. Ik zal zeggen wat de potentiële randvoorwaarden zijn om in het kader van haar lokale autonomie aan haar burgers en aan zichzelf te garanderen dat zij in het verkeersveiligheidsbeleid nog altijd de essentiële hefboomen heeft om haar beleid te kunnen voeren en dat die niet structureel aan banden worden gelegd, structureel worden gehypothekeerd door contractuele engagementen die dan te ver gaan.

Mijnheer Bex, u vraagt om ter zake een moratorium uit te roepen. Ook daar moet ik u opnieuw teleurstellen. Ik moet u erop wijzen dat we in een rechtsstaat leven.

Ik heb verschillende decreten bestudeerd op zoek naar de mogelijkheden voor een minister van Binnenlands Bestuur om moratoria af te dwingen. Die bestaan niet. Maar ik wil in de geest van wat u zegt lokale besturen er wel toe oproepen om, in afwachting van mijn onderzoek en naar aanleiding van een concrete casus, de uitspraak die ik ter zake doe en de eventuele gevolgen die daaraan verbonden zijn, te wachten met het afsluiten van zulke contracten.

We moeten eerst de specifieke contractuele context helder bekijken, wat er kan en wat niet, en dan kunnen we verder gaan. Maar ik kan de gemeenten daar niet toe verplichten. Dat is de lokale autonomie. Dat is de volwassenheid van de lokale democratie. Als morgen een gemeentebestuur zegt dat het dat toch wil doen, dan heeft het de mogelijkheid om dat te doen. Maar ik roep hen op om verstandig te zijn en om in deze context, gelet op de commotie en het terechte debat, het fundamentele debat, de fundamentele belangen die in stelling zijn, voorlopig terughoudend te zijn en om zulke engagements niet aan te gaan.

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, ik vind uw antwoord, eerlijk gezegd, hallucinant. Een van de voorwaarden van het decreet, dat de lokale besturen de meettoestellen moeten financieren, wordt hier flagrant met voeten getreden. Om redenen van goed bestuur zou u daar al tegen moeten optreden. Daarnaast is er het fundamentele debat dat we het verkeersveiligheidsbeleid in handen van de overheid moeten houden. We zien vandaag waar verkeersveiligheid met winst-oogmerk toe leidt. Die bedrijven hebben er belang bij dat mensen de regels overtreden. Enkel zo kunnen zij geld verdienen. En vanuit die optiek gaan zij bepalen welk beleid er in onze straten wordt gevoerd. Dat is onaanvaardbaar.

In het allerbeste verkeersveiligheidsbeleid, minister, wordt 0 euro aan boetes geïnd. Daarover zijn we het eens. Maar daar is een commerciële firma uiteraard niet mee gediend. Het decreet wou een drempel verlagen voor lokale besturen. De enige drempel die we echt hebben verlaagd, is die op de straat. Dat was absoluut niet de bedoeling.

Minister, u hebt een kader gecreëerd, maar iedereen in dit parlement zegt dat het fout loopt. De publieke opinie vindt dat ook. En het enige antwoord dat u geeft, is: lokale autonomie. Minister, u moet tegen dit soort wanpraktijken optreden.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, u zegt dat dit geen verdienmodel is. Maar als het dat niet is, wat is het dan wel? Als een private partner vergoed wordt per boete die hij uitschrijft, wat is dat dan anders dan een verdienmodel? Die gasten sluiten toch geen contracten af om er verlies aan te doen?

U zegt dat deze hele operatie is opgezet om de snelheidslimieten te laten respecteren, om ervoor te zorgen dat er zo weinig mogelijk boetes worden uitgeschreven. Trek uw ogen dan open en kijk wat er gebeurt! Er wordt infrastructuur die auto's kan afremmen weggehaald, om ervoor te zorgen dat ze gepakt worden door de trajectcontrole. Waar zijn we dan in godsnaam mee bezig?

Mevrouw de minister, ik heb voor u een heel eenvoudige vraag: vindt u, los van elke lokale autonomie, als minister van Mobiliteit die zegt dat verkeersveiligheid een topprioriteit is, dat het kan dat infrastructuur wordt weggehaald om de winsten van private bedrijven die snelheidscontroles doen te verhogen? Ja of neen?

De voorzitter: De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister, er komt een evaluatie van het systeem, maar voorsnog blijft u bij het antwoord dat u eerder al gaf in de commissie en in de pers. Dat is jammer. U vindt het blijkbaar goed dat de handhaving, die binnen de liberale leer altijd deel uitmaakte van de exclusieve bevoegdheid van de staat, nu uit handen wordt gegeven. Zij wordt toevertrouwd aan de private sector en wordt daar onderhevig gemaakt aan winstbejag. Dat is jammer. Dat is uw zienswijze. U staat daar ook vrij alleen mee in deze regering, heb ik de indruk.

Ik vermoed dat dit dan ook tijdens deze legislatuur zal blijven bestaan. Nu betalen de lokale besturen een variabel bedrag, afhankelijk van het aantal boetes. Zou het niet beter zijn om dit te vervangen door een vast bedrag, op voorhand vastgelegd en jaarlijks te betalen? Zo doet men het in Frankrijk. Zou dat geen beter systeem zijn, in plaats van het variabele systeem van nu, dat de deur openzet naar het maximaliseren van het aantal boetes?

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, ik hoor u eraan twifelen dat wij vinden dat het model zoals het nu in contracten wordt geconcepueerd, een privatief verdienmodel is. De installatie van een dergelijke trajectcontrole kost 180.000 euro. Het TaaS-consortium vraagt nu 24 euro per verwerking, nog los van of er een boete wordt uitgeschreven of niet. Als we dat uitrekenen aan 365 dagen, dan moeten er per dag 20 flitsen gebeuren alvorens men de investering heeft terugverdiend.

De contracten die worden afgesloten, voorzien in een duurtijd van zes tot negen jaar. Ik denk dus dat ik er geen tekening bij moet maken. Vanaf jaar één of anderhalf jaar na installatie begint dat TaaS-consortium wel degelijk te verdienen.

Ik heb uw collega Somers goed aangehoord. Ik heb begrepen dat hij de contracten inderdaad in detail gaat bekijken. Dat is zeer goed, want ik denk dat de contracten zoals ze nu voorliggen, de toets van ethiek helemaal niet kunnen doorstaan. Daar is werkelijk een andere doelstelling dan het verhogen van de verkeersveiligheid. De doelstelling is wel degelijk verdienen. Minister, u bent inderdaad bezig met de voorbereiding van een ontwerp van hersteldecreet naar aanleiding van een bevraging die u doet bij de 152 lokale besturen. Ik zou u toch willen vragen minstens te overwegen om in dat ontwerp van hersteldecreet eveneens een aanpassing op te nemen aan de hand van de TaaS-problematiek die nu voorligt.

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik heb genoteerd dat u het doorstortscenario wilt meenemen in de evaluatie van GAS 5. Dat is mij bekend geworden naar aanleiding van een presentatie door federaal minister van Justitie Van Quickenborne. U weet dat, hij heeft dat onder andere bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gepresenteerd. Er kwamen toch duidelijk een heel aantal voordelen naar voren ten opzichte van de klassieke GAS 5. Ik leid daaruit af en vind alvast dat dat zeer grondig moet worden bekeken. Een belangrijk voordeel is dat we een zicht krijgen op recidive, dat we ook recidive kunnen vatten, wat vandaag niet het geval is. Ook krijgen we een zicht op de buitenlandse bestuurders, die we veel adequater kunnen verbaliseren. Vandaag is het ook een hele lijdensweg om bij al die buitenlanders daadwerkelijk tot boetes te kunnen overgaan. Via dat internationaal contract van Crossborder, waarbij 23 landen aangesloten zijn, kan men veel gemakkelijker die uitwisseling doen. Ook worden de lokale besturen wat ontzorgd. Er is geen GAS-ambtenaar nodig, en ook de financiële opvolging wordt weggenomen.

Er zijn misschien ook een aantal nadelen, of een aantal vragen die we nog hebben. Er is de verdeling Vlaams-federaal. Zal er voldoende verwerkingscapaciteit zijn? Dat zijn allemaal zaken die we u willen meegeven bij die evaluatie. Ik denk echter dat het twee modellen zijn die perfect naast elkaar kunnen blijven bestaan.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Minister Somers, ik ben blij dat u erin bent geslaagd om zowel mijn oproep om tot een moratorium te komen als de oproep om de lokale autonomie te respecteren en desnoods die regelgeving te wijzigen, in overeenstemming te brengen met het principe van de rechtsstaat, dat ik ook zo belangrijk vind. U hebt mij daarin dus gelijk gegeven, en toch wordt de rechtsstaat gerespecteerd. Goed.

Minister Peeters, ik ben echter echt met verstomming geslagen door twee punten. Ten eerste, wat de verkeersveiligheid betreft, zegt u: 'Laat lokale besturen maar doen, zelfs als ze domme dingen doen. Ik ga me daar niet mee bemoeien.' Daarmee ben ik het fundamenteel oneens. Ten tweede, er zou geen verdienmodel zijn achter dit contractenmodel. Dat is toch echt niet te geloven, dat twee liberale ministers dat hier komen zeggen. Ik zou niet willen dat de liberalen de minister van Economie zouden leveren hier in Vlaanderen als ze zelfs niet doorhebben dat een firma zoiets opstart om daar geld aan te verdienen, en dus inderdaad boetes voor verkeersveiligheid stelt.

Ministers, mijn oproep en vraag aan u beiden is: bent u bereid om dit te onderzoeken, op basis van al die voorbeelden die wél aantonen dat de gemeenten ook op een financieel efficiënte manier dit systeem kunnen invoeren, om daarvoor een aanbod te doen aan de gemeenten op basis van wat al bestaat, wat al is onderzocht, en zo tot goede initiatieven te komen in plaats van deze slechte?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Voorzitter, leden van de regering, goede collega's, snelheid en lawaai zijn eigenlijk de twee meest ergerlijke vormen van overlast die onze bevolking ervaart. Als je bevestigingen doet in steden en gemeenten, komt dat altijd naar voren.

Men mag nooit het kind met het badwater weggooien. Trajectcontroles zijn het meest doeltreffende instrument om aan snelheidshandhaving te doen. Daar kan geen verkeersdrempel of flitscampagne van de politie tegen op. De basisstelling is natuurlijk wel dat de wegbeheerder, de eigenaar van de weg, de stad, de gemeente of het gewest, baas blijft over de inrichting van die weg. Dát is natuurlijk cruciaal, en dat is ook eigenlijk een punt waarop we nooit mogen toegeven.

De voorzitter: Het woord is aan de regering.

Minister Peeters heeft het woord.

Minister Lydia Peeters: Dank u wel voor de bijkomende bedenkingen en/of vragen, collega's.

Mevrouw Robeyns, u bent zelf burgemeester. U bent zelf actief in een lokaal bestuur. Ik denk dat u niet zou verlangen dat ik u kom zeggen hoe u uw lokale wegen moet gaan inrichten, waar u een verkeersdrempel gaat leggen, waar u een wegversmalling gaat doen, waar u een trajectcontrole gaat plaatsen, ja dan neen. Ik denk nog altijd dat lokale besturen volledig autonoom moeten beslissen over hoe en op welke wijze zij hun weginfrastructuur inrichten en op welke manier zij bijdragen aan een verkeersveiligheidsbeleid op hun eigen grondgebied.

Wij gaan alleszins niet zeggen hoe men al dan niet gebruik moet gaan maken van een GAS 5- of een GAS-boetesysteem. Wij hebben het kader gecreëerd. En de lokale besturen zijn zelf vrij om te beslissen of ze al dan niet een GAS 5-systeem opzetten. Ik ga ook niet tegen burgemeesters zeggen dat ze dat in een samenwerkingsverband met andere lokale besturen moeten doen, zoals dat bijvoorbeeld in mijn provincie gebeurt. Ik ga ook niet zeggen dat jullie dat via een intercommunale als s-Lim moeten doen. Dat ga ik ook niet zeggen. Wij laten daar de autonomie van de lokale besturen spelen.

We hebben inderdaad in de pers vernomen dat er op dit ogenblik een vijftal lokale besturen gebruikmaken van het TaaS-systeem. Dat is een contract dat gesloten is tussen een private firma en een gemeentebestuur. En ik herhaal dat het niet aan mij is om dat contract te gaan controleren en dat aan een onderzoek te onderwerpen. Het is in eerste instantie aan de gemeenteraad om te controleren of dat een wettelijk contract is, dan wel of men daarmee, zoals men hier beweert, het hele verkeersveiligheidsbeleid mee uit handen geeft. Mocht men van oordeel zijn dat dat laatste het geval is, dan kan men alsnog klacht indienen en dergelijke, zoals de procedure ook lopende is in Bonheiden.

Ik wil wel herhalen dat snelheidsbeperkende maatregelen zeker hun nut hebben en dat wij die zelf, op vraag van lokale besturen, ook op heel wat locaties uitrollen. Ik denk aan alle schoolomgevingen. Ik denk aan de schoolroutes, waar wij zorgen voor wegversmallingen, verkeersdrempels, accenten en dergelijke meer, om toch maar de verkeersveiligheid te verhogen.

Ik zal u wel verzekeren dat wij als Vlaams Gewest, als wegbeheerder, niet zullen overgaan tot het opruimen van dergelijke snelheidsbeperkende maatregelen op vraag van de ene of de andere private instelling. Als een lokaal bestuur dat wil doen, is dat het recht of de mogelijkheid van dat lokale bestuur. Het is niet aan mij om daarover te oordelen.

Mijnheer Bex, ik schat onze lokale besturen toch wel iets hoger in dan u. U zegt dat zij domme dingen gaan doen. Ik denk dat niet. Ik heb respect voor heel wat lokale besturen. Ik denk dat zij het verkeersveiligheidsplan ook hoog in het vaandel dragen en dat zij alles op alles zetten om voor meer verkeersveiligheid te zorgen op hun eigen grondgebied. Ik denk niet dat zij domme dingen gaan doen. Ik denk dat als zij bepaalde stappen zetten op hun gemeenteraad of binnen het schepencollege, ze dat telkens weloverwogen en goed doordacht doen. En zou dat niet het geval zijn, dan is er het risico dat er klachten volgen.

Een onderzoek om dat op de financieel meest efficiënte manier te doen, doe ik eigenlijk al. Want dat is ook een vraag die hier gesteld wordt. Ik heb recent een evaluatie opgestart om aan lokale besturen de mogelijkheid te geven om aan te geven welke bekommernissen, verzuchtingen of aanpassingen zij zien. Ik heb daar geen taboes. Ik sta voor alles open. We gaan die evaluatie afwachten en zullen dan kijken of er al dan niet aanpassingen moeten gebeuren aan het decreet als dusdanig.

Ik ga daarmee eindigen, zodat collega Somers ook nog enkele minuten repliek heeft.

De voorzitter: Minister Somers heeft het woord.

Minister Bart Somers: U bent te vriendelijk, collega.

Collega's, ik heb nog twee of drie bedenkingen. Ik denk dat er al heel veel interessante ideeën uitgewisseld zijn.

Eerst en vooral, mijnheer D'Haese, begrijp ik natuurlijk dat u vanuit een soort democratisch centralisme functioneert.

Jos D'Haese: Antwoord nu doodgewoon op de vraag. Stop eens met rond de pot te draaien.

De voorzitter: Collega D'Haese, de minister heeft het woord. *(Opmerkingen van Jos D'Haese)*

Minister Bart Somers: Mijnheer D'Haese, nu begint u zich helemaal als een soort stalinist te gedragen, als u, op een moment dat mensen een antwoord geven, op die manier denkt te moeten reageren. *(Applaus bij de meerderheid)*

Dat is beneden uw waardigheid, mijnheer D'Haese. Ik weet dat u uw voeten veegt aan de democratie en aan de rechtsstaat, maar ik zit in die democratische rechtsstaat. Ik heb nu het recht om te spreken. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ik zal als minister die democratische rechtsstaat respecteren. Als u vindt dat ik dat niet moet doen, dan maakt u een decreet waarin u zegt dat de minister van Binnenlands Bestuur, zonder dat hij rekening houdt met de lokale besturen, mag ingrijpen waar en wanneer hij wil in de lokale besluitvorming. Dat is niet mijn model. Dat is misschien uw model. Maar daar doe ik niet aan mee.

Ik respecteer de democratie en ik respecteer de rechtsstaat. *(Applaus bij de meerderheid)*

Ten tweede, mijnheer D'Haese, in plaats van u druk te maken, heb ik van u geen lessen te krijgen over verkeersveiligheid. In ben twintig jaar burgemeester, en er is geen stad in Vlaanderen die zoveel heeft geïnvesteerd in verkeersveiligheid, in trajectcontroles, door de overheid georganiseerd, omdat ik weet wat daar het voordeel van is.

En daarom wilde ik nog even iets zeggen. Ik denk dat we ook moeten opletten voor het idee waarbij mensen zeggen dat ze een trajectcontrole hebben, en dat ze daardoor ineens ook mogelijkheden gaan creëren voor betere verkeersdoorstroming. We moeten erover waken dat het een niet haaks staat op het ander. Als men verkeersdoorstroming verbetert met een foute intentie, dan is dat onaanvaardbaar. Maar daar waar er trajectcontroles zijn, daalt het aantal snelheidsovertredingen dramatisch, en mensen weten dat ze geflitst worden als ze daar te snel rijden. En dat maakt het net mogelijk om minder van die soms heel irriterende obstakels te plaatsen op straten, omdat je net het gedrag op een andere manier kunt afdwingen. En dat is een heel belangrijke meerwaarde van trajectcontroles.

Ten tweede herhaal ik nogmaals dat ik hier een uitdrukkelijke oproep doe – ik kan gemeentebesturen daar niet toe dwingen – om in afwachting van de procedure die nu loopt, voorlopig geen contracten meer aan te gaan.

Ten derde zal ik, op basis van een ernstig onderzoek, en niet op basis van populistische prietpraat van de heer D'Haese, een besluit nemen conform de regels van dit parlement en van onze rechtsstaat. En ik zal de gemeenten heel duidelijk brieven en instrueren over de context waarin men wat kan doen op het vlak van trajectcontroles, al dan niet via een samenwerking met private partners. Maar ik wil dat op een ernstige en onderbouwde manier doen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Robeyns heeft het woord.

Els Robeyns (Vooruit): Minister, voor Vooruit is verkeersveiligheid een prioriteit en een kerntaak van de overheid. En het kan niet dat commerciële bedrijven die op zoek zijn naar winstgarantie bepalen dat drempels worden weggehaald, dat wegen worden aangepast zonder een toestemming, en dat zij van onze straten winstmachines maken.

Wij vinden het belangrijk dat er drempels zijn om onze kinderen te beschermen, maar het kan niet dat er drempels worden weggenomen om de zakken van commerciële bedrijven te vullen. En dat is misschien het verschil tussen socialisten en liberalen.

Minister, als u hier niet tegen optreedt, dan zullen wij in het parlement een initiatief nemen om onze straten te beschermen tegen deze commerciële inmening. Hopelijk vinden wij daarvoor een meerderheid. *(Applaus van Hannelore Goeman)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister Somers, ik zal u zeggen wat mijn model is, en het zal u verbazen, want ik denk dat dat het model is van zowat iedereen in deze zaal. En het had ook uw model moeten zijn. Mijn model is dat verkeersveiligheid voor alles komt. Dat is mijn model. En mijn model is dat er geen plaats is voor poenpakkerij ten koste van verkeersveiligheid. Dat is mijn model. En als u wat had geluisterd naar uw collega's van de meerderheid, dan had u ook geweten dat dat ook hun model was. *(Opmerkingen van minister Bart Somers)*

De voorzitter: Collega's, nu heeft collega D'Haese het woord.

Jos D'Haese (PVDA): En als u had geantwoord op de vraag, dan hadden we misschien geweten of u vindt dat het normaal is dat er effectief winst wordt gemaakt op verkeersveiligheid. Ik heb die vraag heel duidelijk gesteld aan de minister: vindt u dat het kan dat er verkeersinfrastructuur wordt weggehaald om te zorgen dat er meer boetes worden geïnd? En de minister heeft gezegd: 'Ze doen maar, ik heb daar niets aan te zeggen.'

Ik zit hier nu twee jaar in dit parlement, en ik heb nog nooit ministers zo hard hun verantwoordelijkheid zien ontlopen. Jullie creëren eerst het kader waarbinnen dit mogelijk is. Dat is wel een ontwerp van decreet dat van de regering komt. En als u het wilt weten, minister, wij hebben tegen gestemd. Maar jullie creëren een kader waarin dit mogelijk wordt. En dan zeggen jullie achteraf: 'Wij hebben daar niets aan te zeggen.' Sorry, maar 'I don't buy that shit'. *(Applaus van Lise Vandecasteele)*

De voorzitter: Mooi taalgebruik in dit parlement.

De heer Claes heeft het woord.

Bart Claes (Vlaams Belang): Minister Peeters, u blijft bij uw antwoord. U vindt het oké dat het bij verkeer steeds meer gaat draaien om de winst, en minder om de veiligheid van onze burgers.

Ik wil dan ook afsluiten met een algemene oproep aan u, als minister van Mobiliteit. Stop de verburgemeestering van Vlaams beleid. Zie dat Vlaanderen geen lappendeken wordt van zones 30, trajectcontroles, lage emissiezones. En zorg vooral dat de handhaving niet wordt gedirigeerd door een kartel van vaak dubieuze bedrijven die meer bezig zijn met geld dan met de veiligheid van onze burgers. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Moors heeft het woord.

Rita Moors (N-VA): Minister, ik denk dat veiligheid een taak is van de burger en de overheid. Daar moet maximaal op ingezet worden, daar zijn we het allemaal over eens. Maar ik ben toch wel terecht en oprecht bezorgd wanneer de verkeersveiligheid ondergeschikt dreigt te worden aan een privaat verdienmodel. Lokale besturen moeten de volle autonomie behouden om inderdaad hun wegen

zo in te richten zoals ze denken dat dat past binnen hun verkeersveiligheid, en ze moeten daar ook de handhaving voor kunnen aanpassen. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: Minister Somers en mijnheer D'Haese, ik weet niet of jullie beseffen dat er ondertussen nog andere parlementsleden die ook een actuele vraag ... *(Opmerkingen)*

U bent toch geen klein ... *(Opmerkingen)*

Ga straks samen in het Koffiehuis een koffie drinken, een Colombiaanse koffie of zo, dat kan altijd smaken.

Mevrouw Moors heeft het woord. U mag voor mijn part zelfs opnieuw beginnen want ik heb u onderbroken.

Rita Moors (N-VA): Oké, ik zal opnieuw beginnen.

Minister, ik heb zojuist gezegd dat verkeersveiligheid topprioriteit is, ook voor de N-VA en ik denk voor de hele regering. Het is een taak van de burger en de overheid om daar maximaal op in te zetten. Ik ben wel terecht en oprecht bezorgd wanneer een privaat verdienmodel de overhand lijkt te krijgen op verkeersveiligheid. Dat mogen we niet laten gebeuren. We moeten erop toezien dat lokale besturen de volle autonomie behouden om hun wegen in te richten op een manier die in hun verkeersbeleid past om maximale veiligheid te garanderen en dat ze ook dat beleid kunnen nastreven met handhaving als sluitstuk.

Ministers, ik roep u op om toch actie te ondernemen. Ik heb van minister Somers begrepen dat dit inderdaad wel op zijn agenda staat. Ik vraag u om te kijken of de contracten, zoals ze nu voorliggen, de ethische toets kunnen doorstaan. *(Applaus bij de N-VA en van Stijn Bex en Jos D'Haese)*

De voorzitter: Wacht, nu zie ik daar iets. Jullie waren allebei aan het applaudiseren. *(Gelach)*

De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Voorzitter, ik denk dat we het er allemaal over eens zijn dat trajectcontroles een heel effectief middel zijn in het kader van verkeersveiligheidsbeleid om te sturen op het gedrag zodat we niet te snel rijden. Ik zie alvast twee mooie alternatieven: GAS 5 dus, vanuit de lokale overheid in een samenwerkingsverband, of het doorstortscenario 'crossborder' vanuit de federale overheid waarbij ook de lokale besturen maximaal ontzorgd kunnen worden. Die twee systemen kunnen perfect naast elkaar bestaan als een alternatief voor TaaS, dat inderdaad feitelijk de privatisering is van uw verkeersveiligheidsbeleid. Ik denk dat geïnde boetes maximaal geïnvesteerd moeten worden in verkeersveiligheid en geen commercieel belang moeten dienen. *(Applaus bij CD&V, Groen en de PVDA)*

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

Stijn Bex (Groen): Twee primeurs, collega's: eensgezindheid op de regeringsbanken vandaag en eensgezindheid in dit halfroond. We zijn het allemaal eens dat meer trajectcontroles kunnen zorgen voor meer verkeersveiligheid, behalve de mensen van het Vlaams Belang die verkeersveiligheid minder belangrijk vinden. *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

De voorzitter: Collega's, om te beginnen heeft de heer Bex het woord.

Mijnheer Van Rooy, het is elke keer hetzelfde met u! Altijd! *(Opmerkingen van Sam Van Rooy)*

Hebt u enige vorm van beleefdheid? Hebt u enige vorm van beleefdheid? En kunt u alstublieft op uw woordkeuze, op uw taalgebruik letten? 'Paljaske', dat zegt u niet hé! (*Applaus. Opmerkingen van Sam Van Rooy*)

Neen, dat zegt u niet. Neen, dat zegt u niet! (*Applaus*)

Als dat de manier is waarop u uw kinderen wilt opvoeden, dan is dat uw verantwoordelijkheid, maar die woorden gebruikt u niet in dit Vlaams Parlement. (*Rumoer*)

De heer Bex heeft het woord. U mag opnieuw beginnen.

Stijn Bex (Groen): Als ik de heer Van Rooy een fascist mag noemen, dan mag hij mij een paljas noemen. (*Opmerkingen*)

De voorzitter: Neen, dat mag u ook niet. (*Opmerkingen*)

Komaan, concentreer u op de inhoud alstublieft.

Stijn Bex (Groen): Voorzitter, het is vandaag duidelijk geworden dat TaaS wellicht onwettelijk is en voor het volledige halfrond minstens onwenselijk. Minister, u verwijst altijd naar de lokale autonomie, maar het is wel het Vlaams Parlement dat de decreten maakt en u als minister die verantwoording moet afleggen, niet aan de gemeentebesturen maar aan het Vlaams Parlement.

Als we zeggen dat we dit niet bedoeld hebben toen we dit decreet goedkeurden, dan moet de regering daarmee aan de slag en voor oplossingen zorgen. Ik heb bij minister Somers gehoord dat hij naar die oplossingen zal zoeken, en ik vind dat goed.

Ik roep u op, als leden van de regering, om enerzijds het signaal dat hier in het parlement wordt gegeven dat wij die TaaS-contracten niet willen, ter harte te nemen en anderzijds te zorgen dat de trajectcontroles en de extra verkeersveiligheid op een efficiënte manier kunnen gebeuren, waarbij er niet wordt gekeken naar hoe we de mensen zoveel mogelijk geld uit de zakken kunnen kloppen maar naar hoe we de verkeersveiligheid zo fel mogelijk kunnen verhogen. (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Dan zijn we er toch nog in geslaagd om deze ronde van actuele vragen op een beleefde manier af te sluiten, waarvoor dank, collega Bex.

De actuele vragen zijn afgehandeld.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buyse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut

– 1063 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Ik wil bij motie van orde niet iedereen tot kalmte aanmanen, maar wel op basis van het reglement van dit parlement de spoedbehandeling vragen van een voorstel van resolutie over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut.

De voorzitter: Is dat stuk al ingediend? (*Instemming*)

Ik stel voor dat we ons straks over dit voorstel tot spoedbehandeling uitspreken.

Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 17.17 uur.

– De vergadering wordt hervat om 17.46 uur.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen – 948 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wilde bij dezen graag toch één punt toelichten dat in dit ontwerp van decreet staat. Het is bijna zes jaar geleden dat wij, of toch ikzelf, hier een conceptnota over zonnedelen hebben ingediend. Die werd indertijd onthaald als veel te complex en veel te moeilijk. Ik ben alleen maar blij dat we vandaag kunnen vaststellen dat we de laatste schakel om zonnedelen voluit te kunnen uitrollen ter stemming brengen. Die laatste schakel is dus categorie vier, waarbij burgers op hun eigen eigendommen een energie-gemeenschap kunnen vormen, en dit naast de andere drie categorieën die er al zijn. Ik vind dit een belangrijke stap waardoor we vanaf 1 januari 2022 op alle mogelijke daken in alle mogelijke vormen met lokale hernieuwbare-energie-gemeenschappen kunnen bepleiten dat mensen kunnen investeren in zonnepanelen, ook al hebben ze geen dak, of dat mensen mede-investeerders kunnen toelaten als ze wel veel dak hebben. Ik vind dit toch een belangrijke mijlpaal.

De voorzitter: De heer Aerts heeft het woord.

Staf Aerts (Groen): Dank u wel, voorzitter. Wij zullen ons bij dit ontwerp van decreet onthouden. Er zitten goede aspecten in rond de buurtbatterijen en dergelijke, maar voor ons ligt de focus van het energiedelen hier verkeerd. Er wordt schijnbaar alles op alles gezet om het mogelijk te maken dat inwoners met een tweede verblijf zonnedelen. Welke groep staat er vandaag echter toch nog veel te veel in de kou? Dat zijn de vele Vlamingen die in een appartementsgebouw wonen. Zij zouden de energie van de zonnepanelen op hun eigen dak op hun eigen appartement en dus in hetzelfde gebouw kunnen verbruiken. Dat zijn veel kansen voor hernieuwbare energie. Iedereen is mee en er is minder druk op het elektriciteitsnet. Dat zijn alle troeven van het energiedelen in één hand.

Terwijl we hier inzetten op het mogelijk maken van zonnedelen voor mensen met een tweede verblijf, is het financieel en juridisch nagenoeg onmogelijk om voor deze appartementsgebouwen met energiedelen te starten. Vanuit de sector zijn

de signalen duidelijk: ze willen er op dit moment zelfs niet aan beginnen, want het is op deze manier niet rendabel.

Mijnheer Gryffroy, u verwees naar de datum van 1 januari. De fasering is inderdaad geschrapt, maar ook daarover komen er vanuit de sector toch heel veel geluiden. Het is chaos troef rond het energiedelen. Het is niet duidelijk wat er de volgende maand nu net kan gebeuren, en dat is al over twee weken. Via trial and error zal de sector nu aan de slag gaan om zo te proberen projecten uit de grond te stampen en achteraf dan te zien of ze iets opleveren of niet. Met een beter kader had dit niet gehoeven en daarom zullen wij ons onthouden.

De voorzitter: De heer Gryffroy heeft het woord.

Andries Gryffroy (N-VA): Ik wil collega Aerts toch op een aantal puntjes wijzen.

Zonnedelen in appartementsgebouwen is al voorzien in de eerste categorie. Dit is nu een bijkomende aanvulling van categorie vier.

U zegt dat het chaos is, maar er is geen chaos. De sector is ook benaderd geweest om te kijken hoe dit moet worden opgelost en hoe een aantal zaken moeten worden aangepakt. Het is nu ook aan de sector en de markt om operationeel met een aantal businesscases te komen en ze uit te voeren.

Wij zorgen voor een decretaal kader en dat is wat nu ter stemming ligt. Dat decretaal kader heb je nodig om de realisatie op het terrein effectief te kunnen verwezenlijken. Ik ben zeer blij dat dit nu op tafel ligt.

U mag zich onthouden, dat is uw principe, maar eigenlijk bent u een klein beetje onlogisch in uw denken.

U pleit altijd voor meer hernieuwbare energie. Wel, men heeft hier nu een tool om meer hernieuwbare energie te hebben. Men heeft het! Wel, pak het dan aan met uw twee handen en operationaliseer het dan ook.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 948/3)

– Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 24.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het GIPOD-decreet van 4 april 2014**– 952 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2****Algemene bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het GIPOD-decreet van 4 april 2014.

De algemene bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 952/1)

– Er zijn geen opmerkingen bij artikel 1 tot en met 25.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemmingen over de artikelen en over het ontwerp van decreet houden.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Collega's, mag ik iedereen vragen, zowel thuis als hier aanwezig, om onverwijld in te loggen in de stemtoepassing.

Voor we met de eigenlijke stemmingen beginnen, voeren we een teststemming uit.

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers voeren een teststemming uit.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Mieke Schauvliege, Johan Danen, An Moerenhout, Jeremie Vaneeckhout en Chris Steenwegen over de onmiddellijke aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden**– 939 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2****Bespreking**

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Mieke Schauvliege, Johan Danen, An Moerenhout, Jeremie Vaneeckhout en Chris Steenwegen over de onmiddellijke aanduiding van watergevoelige openruimtegebieden.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij mail van 7 december 2021 hebben mevrouw Mieke Schauvliege, de heer Johan Danen, mevrouw An Moerenhout en de heren Jeremie Vaneeckhout en Chris Steenwegen verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 77, punt 5, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

Mevrouw Schauvliege heeft het woord over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

Mieke Schauvliege (Groen): Collega's, ik denk dat het belangrijk is dat we de bespreking aanvatten en niet uitstellen, vanwege het feit dat we afgelopen week overstromingen in West-Vlaanderen hebben gezien. Een waterbom kan eigenlijk altijd over ons land komen. Ik stel dus voor dat we deze resolutie inhoudelijk wel bespreken en ons daarover in deze zitting uitspreken.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

Wilfried Vandaele (N-VA): Voorzitter, de discussie hierover is in de commissie Leefmilieu gevoerd, en zoals u daarnet zei is het voorstel daar afgewezen. Dus de democratie heeft gesproken, collega Schauvliege. Wij denken dat het weinig zin heeft om die oefening hier nog eens helemaal over te doen.

De voorzitter: Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De volksvertegenwoordigers die de bespreking wensen aan te vatten, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de bespreking niet wensen aan te vatten, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De bespreking wordt niet aangevat.

**VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Hannes Anaf, Conner Rousseau en Freya Van den Bossche over de tijdelijke stopzetting van de BelRAI-screener en de bescherming van verworven rechten op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden
– 975 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2**

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Hannes Anaf, Conner Rousseau en Freya Van den Bossche over de tijdelijke stopzetting van de BelRAI-screener en de bescherming van verworven rechten op het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

Dit voorstel van resolutie werd door de commissie verworpen.

Bij brief van 8 december 2021 hebben de heren Hannes Anaf en Conner Rousseau en mevrouw Freya Van den Bossche verzocht het op de agenda van de plenaire vergadering te plaatsen.

Conform artikel 77, punt 5, van het Reglement van het Vlaams Parlement moeten wij ons bij zitten en opstaan uitspreken over het aanvatten van de bespreking.

De heer Anaf heeft het woord.

Hannes Anaf (Vooruit): Ik ga dit niet inhoudelijk nog bespreken, want we hebben het al verschillende keren besproken, maar de manier om het zorgbedrag toe te kennen is dus in de zomer veranderd. Het is wel duidelijk, en dat is intussen ook door de minister aangegeven, dat er effectief een probleem is met de nieuwe inschalingstool. Er is een studie besteld om te onderzoeken wat er daar is misgegaan. Die zou er nog dit jaar moeten zijn en er zouden ook nog dit jaar aanpassingen worden voorgesteld. Ik stel vast dat er daarover komende vrijdag in de Vlaamse Regering nog niets geagendeerd staat voor dit jaar, en we

zijn inmiddels 15 december. Ondertussen zijn er wel heel wat mensen die verstoken blijven van zorg die ze echt wel nodig hebben. Als je de cijfers bekijkt, dan gaat het over duizenden mensen die mogelijk onterecht hun zorgbudget verloren hebben en onterecht niet toegekend krijgen. Daarom de spoed. Het is daarom dat we het hier vandaag in deze plenaire vergadering opnieuw agenderen, in de hoop dat er deze keer wel tot actie wordt overgegaan.

De voorzitter: De heer Van Rompuy heeft het woord.

Peter Van Rompuy (CD&V): Ik heb vernomen dat het debat in de commissie helemaal uitgeput werd, en we zien dus ook niet echt een reden om hetzelfde debat hier nog eens een tweede maal opnieuw te voeren.

De voorzitter: De heer Vaneekhout heeft het woord.

Jeremie Vaneekhout (Groen): Heel kort: ik wil me namens onze fractie toch ook aansluiten bij het pleidooi van collega Anaf. Ik ga het debat niet inhoudelijk voeren, maar 130 euro per maand is natuurlijk voor een hele groep mensen heel veel geld op momenten dat ze er nood aan hebben. Ik denk dus inderdaad dat we het, als parlement en als Vlaamse overheid, niet kunnen uitleggen dat we hen langer laten wachten. Vandaar dat wij er ook op aandringen om dat hier ten gronde te behandelen en daarin kleur te bekennen en dan na de resultaten van het onderzoek de volgende stappen te zetten, maar toch nu alvast onze verantwoordelijkheid te nemen.

De voorzitter: Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het al dan niet aanvatten van de bespreking.

De volksvertegenwoordigers die de bespreking wensen aan te vatten, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die de bespreking niet wensen aan te vatten, drukken op 'Ik blijf zitten'.

De bespreking wordt niet aangevat.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een betere ondersteuning van ouders van een levenloos geboren kind – 998 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een betere ondersteuning van ouders van een levenloos geboren kind.

De bespreking is geopend.

Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Naar schatting 15 procent van de zwangerschappen eindigt met een miskraam en vijf op de duizend zwangerschappen leiden tot de geboorte van een levenloos kindje. Dat brengt voor al die ouders heel wat verdriet mee. Verwachtingen worden plots doorkruist. Vaak is er bij mensen in de omgeving ook wel echt veel onwetendheid en onbegrip.

We hebben vorig jaar over het thema een conceptnota ingediend die ik heb toegelicht in de commissie en waar dan hoorzittingen over hebben plaatsgehad.

De getuigenissen die we daar hebben gehoord, hebben geresulteerd in dit voorstel van resolutie, met dank aan collega Sleurs en collega Saeys om daar mee hun schouders onder te zetten.

Collega's, ik ga vanzelfsprekend niet alles herhalen wat we in het voorstel tot resolutie hebben gevraagd, maar ik wil graag heel kort op enkele zaken ingaan.

We vinden het bijvoorbeeld nodig dat samen met de ziekenhuizen een protocol wordt opgesteld voor de waardige behandeling van de stoffelijke resten, en dat ouders goed worden geïnformeerd over hun rechten en wat de mogelijkheden zijn. We moeten hun ook een antwoord kunnen geven wanneer ze aanvankelijk niet kiezen of kozen voor begraven of cremen, en nadien toch vragen stellen. We vragen ook nadrukkelijk om de behoeften in kaart te brengen van ouders die zwangerschapsverlies of de geboorte van een levenloos kindje meemaken, maar ook de behoeften die hulpverleners hebben aan ondersteuning. We vragen dat steden en gemeenten overal zouden inzetten op het aanleggen van sterretjesweides en vlinderbomen. Er zijn al heel wat steden en gemeenten die daar heel mooie voorbeelden van hebben. We weten dat terecht kunnen op een plekje voor veel ouders die dit meemaken, helend kan werken en kan helpen in hun rouw.

Samenvattend, collega's, met dit voorstel van resolutie willen we meer erkenning en ondersteuning geven aan de ouders die zwangerschapsverlies meemaken. Ik dank alle collega's van heel de commissie, over partijgrenzen heen, voor de sereniteit waarmee we de bespreking konden voeren. Dit gaat over een diep-menselijke problematiek die heel veel gevoelens naar voren brengt. Ik denk dat we samen van hieruit een sterk signaal kunnen geven.

De voorzitter: Mevrouw Sleurs heeft het woord.

Elke Sleurs (N-VA): Ik wens de collega's te bedanken voor hun bijdrage aan dit voorstel van resolutie, vooral collega Schryvers voor het initiatief.

Collega Schryvers heeft al heel wat punten benadrukt waar wij ons natuurlijk achter scharen. De belangrijke punten die ik zelf nog wil benadrukken, zijn de goede praktijken die nu al in de ziekenhuizen gebeuren, zeker in de grotere ziekenhuizen. Zoals altijd kan alles beter en is het ook goed te ijveren om deze goede praktijken te delen met ziekenhuizen die deze ervaring nog niet hebben. We pleiten ook voor een betere registratie. Die gebeurt zeker en vast door het Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie (SPE), maar onvolkomenheden kunnen zeker nog aangepakt worden.

De sterretjesweide en de Wereldlichtjesdag, die onlangs plaatsvond, verduidelijken dat de behoefte aan herdenken wel degelijk aanwezig is. Een belangrijk punt voor ons is de keuze. We stellen duidelijk in het voorstel van resolutie dat mensen de keuze moeten hebben hoe ze afscheid willen nemen en op welke wijze. We wensen ook te benadrukken dat het gaat over elk zwangerschapsverlies, hoe dat zwangerschapsverlies ook tot stand is gekomen.

Ik dank de vele collega's, over de partijgrenzen heen, die dit voorstel van resolutie in de commissie hebben gesteund. Ik hoop dat dit ook in deze plenaire vergadering zal gebeuren.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Dit voorstel van resolutie handelt natuurlijk over een pijnlijk thema, het verlies van een ongeborn kind waar ouders zo naar hebben uitgekeken. Dat geeft altijd aanleiding tot heel wat verdriet voor toekomstige ouders, grootouders en eigenlijk de hele familie. Daarbij is het moment waarop dat verlies plaatsvindt niet zo belangrijk.

Dit voorstel van resolutie bevat een aantal aanbevelingen om toekomstige ouders en hun omgeving te begeleiden in dat verdriet, om hen te helpen om het een plaats te geven. In de eerste momenten na een miskraam moeten ouders beslissingen nemen over het stoffelijk overschot terwijl ze overspoeld worden door verdriet. Het is belangrijk dat ze op dat moment op een gepaste manier worden geïnformeerd over hun rechten, meer bepaald met betrekking tot het stoffelijk overschot.

In de periode daarna moeten ze omgaan met het verdriet, het een plaats proberen geven, maar het gemis blijft natuurlijk. Elke ouder doet dat op zijn eigen manier, maar niet elke ouder kan dat op eigen kracht, dan is het noodzakelijk dat ze de nodige begeleiding krijgen en dat wij hen hierin begeleiden.

Heel wat ziekenhuizen hebben intussen al heel wat goede praktijken opgebouwd. Het is belangrijk om na te gaan op welke wijze ziekenhuizen en de actoren in de ambulante zorg ouders informeren over hun rechten, dat we goede praktijken kunnen identificeren en delen. Daarnaast moeten we blijven luisteren naar ouders om in kaart te brengen wat hun noden zijn zodat we ons beleid daar kunnen bijsturen waar nodig.

De collega heeft het al gezegd, we hebben vaak nood aan een plek om onze geliefde te herdenken, dat is niet anders bij een levenloos geboren kind. Daarom vragen we gemeenten om te voorzien in zo'n plaats waar ouders hun kindje kunnen begraven of de as kunnen uitstrooien of gewoon een herdenkingsplaats hebben. Heel wat gemeenten hebben dat al, maar we hopen dat al onze gemeenten hier werk van maken.

Als overheid kunnen we het verdriet van mensen natuurlijk niet wegnemen, maar met dit voorstel van resolutie worden stappen gezet naar een betere ondersteuning. Ook van mijnentwege hartelijk dank aan de collega's voor de samenwerking.

De voorzitter: Mevrouw Wouters heeft het woord.

Suzy Wouters (Vlaams Belang): Voorzitter, collega's, onze fractie steunt dit warme voorstel van resolutie. Het gaat hier niet alleen om de erkenning van het verdriet dat de ouders doormaken, maar ook om het respectvol omgaan met het gestorven leven. We hopen dat het voorstel van resolutie snel gevolgd wordt door sensibilisering, protocollen voor hulpverleners en betere ondersteuning van de getroffen ouders.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie houden.

VOORSTEL van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt betreffende zijn dotatie voor het begrotingsjaar 2022 – 49 (2021-2022) – Nr. 1

Bespreking en stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het voorstel van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt betreffende zijn dotatie voor het begrotingsjaar 2022.

De bespreking is geopend.

Vraagt er iemand het woord? *(Nee)*

De bespreking is gesloten.

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel zoals aangenomen door de commissie.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt betreffende zijn dotatie voor het begrotingsjaar 2022 is aangenomen. Ik zal dit ter uitvoering meedelen aan de Vlaamse Regering.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buysse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut

– 1063 (2021-2022) – Nr. 1

Voorstel tot spoedbehandeling

De voorzitter: Dames en heren, vanmiddag heeft de heer Chris Janssens bij motie van orde een voorstel tot spoedbehandeling gedaan van het voorstel van resolutie van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buysse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut.

De heer Van Rooy heeft het woord.

Sam Van Rooy (Vlaams Belang): Voorzitter, wij dienen dit voorstel van resolutie met spoed in omdat wij het ongelooflijk vinden dat de N-VA nog geen twee weken geleden met veel tamtam liet weten dat ze deze subsidies voor dit 'veredeld communicatiebureau van de links-liberale visie' wilde stopzetten en dat wij dan afgelopen vrijdag, op 10 december, moesten vernemen dat deze Vlaamse Regering, inclusief de N-VA-ministers, toch een bijkomende subsidie van 805.000 euro voor het Hannah Arendt Instituut heeft goedgekeurd.

Wij hopen hier toch nog een bondgenoot te vinden in de N-VA om deze fout, deze gruwelijke fout, recht te zetten en dit voorstel van resolutie te steunen om dit geld beter te besteden aan hardwerkende Vlamingen en niet aan dit inderdaad 'veredeld communicatiebureau van de links-liberale visie'.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

Dan stemmen we nu bij zitten en opstaan over het voorstel tot spoedbehandeling.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling wensen aan te nemen, drukken op 'Ik sta op'.

De volksvertegenwoordigers die het voorstel tot spoedbehandeling niet wensen aan te nemen, drukken op 'Ik blijf zitten'.

Het voorstel tot spoedbehandeling is niet aangenomen. Derhalve blijft het voorstel van resolutie van Sam Van Rooy, Chris Janssens en Yves Buysse over de stopzetting van de subsidiëring van het Hannah Arendt Instituut naar de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering verwezen.

Het incident is gesloten.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft toewijzingen aan het Energiefonds, wijzigingen betreffende flexibiliteit en energiedelen, de uitbouw van het energiedataplatform en de herziening van de administratieve geldboetes aangaande installatie-eisen

– 948 (2021-2022) – Nrs. 1 tot en met 3

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 24.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 24 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
63 leden hebben ja geantwoord;
47 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het GIPOD-decreet van 4 april 2014

– 952 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Artikelsgewijze stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over artikel 1 tot en met 25.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

110 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
107 leden hebben ja geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement artikel 1 tot en met 25 aan.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

108 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
105 leden hebben ja geantwoord;
3 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Freya Saeys, Katja Verheyen, Maaïke De Rudder en Koen Daniëls over een betere ondersteuning van ouders van een levenloos geboren kind – 998 (2021-2022) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het voorstel van resolutie.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

114 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
114 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het voorstel van resolutie aan. De resolutie zal aan de Vlaamse Regering worden overgezonden.

ROUWHULDE voor de heren Jos Dupré en Octaaf Van den Broeck, gewezen leden van de Vlaamse Raad

De voorzitter: Dames en heren, op 2 december 2021 overleed op 93-jarige leeftijd de heer Jos Dupré. Als volksvertegenwoordiger was hij tevens lid van onze assemblee van 1974 tot 1995. Van 1987 tot 1988 maakte hij ook deel uit van de Vlaamse Regering. Hij behoorde tot de CVP-fractie.

Op 12 december 2021 overleed op 95-jarige leeftijd de heer Octaaf Van den Broeck. Als senator was hij eveneens lid van onze assemblee van 1979 tot 1991. Hij behoorde tot de PVV-fractie.

Namens u allen betuig ik mijn oprechte deelneming aan de families en de nabestaanden.

Mag ik u vragen ter nagedachtenis van de heren Jos Dupré en Octaaf Van den Broeck enkele ogenblikken van stilte in acht te willen nemen?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken van stilte in acht.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag. Vergeet niet dat we elkaar ten laatste terugzien, afgezien van de mensen die lid zijn van het Uitgebreid Bureau, tijdens de plenaire vergadering op dinsdag om 10 uur.

Het Uitgebreid Bureau komt maandag fysiek samen, om 13 uur.

We komen opnieuw bijeen op dinsdag 21 december 2021 om 10 uur en 14 uur en op woensdag 22 december 2021 om 9 uur, 14 uur en eventueel 19 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 18.25 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden**Aanwezig**

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Johan Deckmyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loo, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Filip Dewinter, Kim De Witte, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, An Moerenhout, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Wilfried Vandaele, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Maurits Vande Reyde, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Orry Van de Wauwer, Kris Van Dijck, Loes Vandromme, Jeremie Vaneckhout, Bart Van Hulle, Karl Vanlouwe, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Kurt Vanryckeghem, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

Afwezig met kennisgeving

Gweny De Vroe: ambtsverplichtingen;

Ann De Martelaer, Tom De Meester, Sihame El Kaouakibi, Philippe Muyters, Conner Rousseau, Annabel Tavernier: gezondheidsredenen.

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr. 1:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emmily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr. 2:

JA-stemmen:

Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Alessia Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Stephanie D'Hose, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Bart Dochy, Martine Fournier, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Kerkels, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Elke Sleurs, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Emily Talpe, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Katja Verheyen, Brecht Warnez, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Bart Claes, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Caroline Gennez, Chris Janssens, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Ilse Malfroot, An Moerenhout, Leo Pieters, Els Robeyns, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Mieke Schauvliege, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Klaas Sloomans, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Bruno Tobback, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Anke Van dermeersch, Sam Van Rooy, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Suzy Wouters

Stemming nr. 3:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien

Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, An Moerenhout, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Jos D'Haese, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

Stemming nr. 4:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Alessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Guy D'haeseleer, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, An Moerenhout, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Tom Ongena, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın

ONTHOUDINGEN:

Jos D'Haese, Kim De Witte, Lise Vandecasteele

Stemming nr. 5:

JA-stemmen:

Staf Aerts, Meyrem Almaci, Els Ampe, Hannes Anaf, Imade Annouri, Roosmarijn Beckers, Stijn Bex, Adeline Blancquaert, Robrecht Bothuyne, Jo Brouns, Karin Brouwers, Filip Brusselmans, Yves Buysse, Allessia Claes, Bart Claes, Arnout Coel, Steven Coenegrachts, Cathy Coudyser, Jos D'Haese, Guy D'haeseleer, Stephanie D'Hose, Johan Danen, Koen Daniëls, Piet De Bruyn, Inez De Coninck, Jean-Jacques De Gucht, Kurt De Loor, Immanuel De Reuse, Annick De Ridder, Stijn De Roo, Maaïke De Rudder, Maarten De Veuster, Maaïke De Vreese, Bart De Wever, Kim De Witte, Johan Deckmyn, Filip Dewinter, Bart Dochy, Martine Fournier, Caroline Gennez, Hannelore Goeman, Celia Groothedde, Karolien Grosemans, Andries Gryffroy, Liesbeth Homans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jan Laeremans, Annick Lambrecht, Bert Maertens, Ilse Malfroot, Marius Meremans, An Moerenhout, Rita Moors, Joris Nachtergaele, Katrien Partyka, Lorin Parys, Freya Perdaens, Leo Pieters, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Carmen Ryheul, Björn Rzoska, Freya Saeys, Joke Schauvliege, Mieke Schauvliege, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Stefaan Sintobin, Kristof Slagmulder, Elke Sleurs, Klaas Sloomans, Sarah Smeyers, Nadia Sminate, Chris Steenwegen, Els Sterckx, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Bart Tommelein, Orry Van de Wauwer, Freya Van den Bossche, Tine Van den Brande, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Anke Van dermeersch, Kris Van Dijck, Bart Van Hulle, Paul Van Miert, Peter Van Rompuy, Sam Van Rooy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Maurits Vande Reyde, Lise Vandecasteele, Steve Vandenberghe, Ludwig Vandenhove, Steven Vandeput, Loes Vandromme, Jeremie Vaneeckhout, Karl Vanlouwe, Wim Verheyden, Katja Verheyen, Frieda Verougstraete-Deschacht, Maxim Veys, Brecht Warnez, Suzy Wouters, Hilâl Yalçın